

Bruxelles, den 29. maj 2019
(OR. en)

8571/19

**Interinstitutionel sag:
2018/0224(COD)**

CODEC 948	ENV 429
RECH 224	REGIO 85
COMPET 343	AGRI 219
IND 146	TRANS 283
MI 374	SAN 215
EDUC 206	CADREFIN 205
TELECOM 185	SUSTDEV 68
ENER 238	PE 201

ORIENTERENDE NOTE

fra: Generalsekretariatet for Rådet
til: De Faste Repræsentanters Komité/Rådet

Vedr.: Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om oprettelse af Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation og om reglerne for deltagelse og formidling
– Resultat af Europa-Parlamentets førstebehandling
(den 15.-18. april 2019 i Strasbourg)

I. INDLEDNING

Ordføreren, Dan NICA (S&D, RO), fremlagde på vegne af Udvalget om Industri, Forskning og Energi en betænkning om forslaget til forordning. Betænkningen indeholdt et ændringsforslag til forslaget (ændringsforslag 203).

Desuden fremsatte den politiske gruppe Verts/ALE et ændringsforslag (ændringsforslag 212), og GUE/NGL fremsatte otte ændringsforslag (ændringsforslag 204-211).

II. AFSTEMNING

Under afstemningen den 17. april 2019 vedtog plenarforsamlingen ændringsforslag 203 til forslaget til forordning.

Det således ændrede kommissionsforslag udgør Parlamentets førstebehandlingsholdning, som er indeholdt i dets lovgivningsmæssige beslutning, jf. bilaget til denne note¹.

De dele af den vedlagte tekst, som ikke er fremhævet med gråt, stemmer indholdsmæssigt overens, med mindre uoverensstemmelser, med den fælles forståelse, der blev opnået den 19. marts 2019 på det sidste trepartsmøde under den 8. valgperiode (2014-2019). Sådanne uoverensstemmelser skal korrigeres, før Rådet vedtager sin holdning, når der er opnået enighed om hele teksten.

¹ Den udgave af Parlamentets holdning, der findes i den lovgivningsmæssige beslutning, er forsynet med angivelse af de ændringer, der er foretaget i Kommissionens forslag. Tilføjelser til Kommissionens tekst er fremhævet med *fed skrift og kursiv*. Udgået tekst er angivet med "■".

Oprettelse af Horisont Europa – om reglerne for deltagelse og formidling *I
Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 17. april 2019 om forslag til Europa-
Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Horisont Europa – rammeprogrammet
for forskning og innovation og om reglerne for deltagelse og formidling (COM(2018)0435 –
C8-0252/2018 – 2018/0224(COD))**

(Almindelig lovgivningsprocedure: førstebehandling)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådet (COM(2018)0435),
 - der henviser til artikel 294, stk. 2, og artikel 173, stk. 3, artikel 182, stk. 1, samt artikel 183 og 188, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, på grundlag af hvilke Kommissionen har forelagt forslaget for Parlamentet (C8-0252/2018),
 - der henviser til artikel 294, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
 - der henviser til skrivelse af 25. januar 2019 fra sin formand til udvalgsformændene, hvori Parlamentets tilgang til den flerårige finansielle rammes (FFR's) sektorspecifikke programmer efter 2020 angives,
 - der henviser til skrivelse af 1. april 2019 fra Rådet til formanden for Europa-Parlamentet, hvori den fælles forståelse, som medlovgiverne er nået frem til under forhandlingerne, bekræftes,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 59,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Industri, Forskning og Energi og udtalelser fra Udviklingsudvalget, Budgetudvalget, Budgetkontroludvalget, Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarer, Transport- og Turismeudvalget, Regionaludviklingsudvalget, Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter og Kultur- og Uddannelsesudvalget (A8-0401/2018),
1. vedtager nedenstående holdning ved førstebehandling²;
 2. anmoder om fornyet forelæggelse, hvis Kommissionen erstatter, i væsentlig grad ændrer eller agter i væsentlig grad at ændre sit forslag;
 3. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen samt til de nationale parlamenter.

² Denne holdning erstatter de ændringer, der blev vedtaget den 12. december 2018 (Vedtagne tekster, P8_TA(2018)0509).

Europa-Parlamentets holdning fastlagt ved førstebehandlingen den 17. april 2019 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/... om oprettelse af Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation og om reglerne for deltagelse og formidling

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 173, stk. 3, artikel 182, stk. 1, artikel 183 og artikel 188, andet afsnit,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg³,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget⁴,

efter den almindelige lovgivningsprocedure⁵, og

³ EUT C [...] af [...], s. [...].

⁴ EUT C [...] af [...], s. [...].

⁵ Europa-Parlamentets holdning af 17.4.2019. Tekst fremhævet med gråt er der ikke opnået enighed om inden for rammerne af interinstitutionelle forhandlinger.

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Det er Unionens målsætning at styrke *sin* videnskabelige *topkvalitet* og *sit* teknologiske grundlag, *inden for hvilken ramme der hersker fri bevægelighed for forskere, videnskabelig viden og teknologi*, og fremme sin konkurrenceevne, herunder industriens konkurrenceevne, *med henblik på at styrke det europæiske forskningsrum, samtidig med at alle forsknings- og innovationsaktiviteter fremmes* med henblik på at levere på Unionens strategiske prioriteter *og forpligtelser*, som i sidste instans har til formål at fremme fred, Unionens værdier og dens befolkningers velfærd.
- (2) Med henblik på at tilvejebringe en videnskabs-, økonomi- og samfundsrelateret virkning som led i opfyldelsen af denne generelle målsætning *og maksimere Unionens merværdi af FUI-investeringerne* bør Unionen investere i forskning og innovation via Horisont Europa – et rammeprogram for forskning og innovation (2021-2027) ("programmet"), med det sigte at støtte skabelse, formidling *og overførsel* af viden og teknologier af høj kvalitet i Unionen, øge virkningen af forskning og innovation med hensyn til *tackle* globale udfordringer, *herunder målene for bæredygtig udvikling og klimændringerne, og med hensyn til at* udvikle, støtte og gennemføre Unionens politikker, støtte indførelsen af innovative *og bæredygtige* løsninger i *Unionens* industri og samfund for at *skabe beskæftigelse og sætte skub i den økonomiske vækst og* industriens konkurrenceevne. *Programmet bør* fremme alle former for innovation ■ , styrke udbredelsen på markedet af innovative løsninger *og* optimere tilvejebringelsen af ■ investeringer.
- (2a) *Programmet bør bidrage til at øge offentlige og private investeringer i forskning og innovation (FoI) i medlemsstaterne, hvorved det bidrager til at nå en samlet investering i forskning og udvikling på mindst 3 % af Unionens BNP. Opnåelsen af målet vil kræve, at medlemsstaterne og den private sektor supplerer programmet med deres egne og øgede investeringer i forskning, udvikling og innovation.*
- (2b) *Programmet bør med henblik på at opfylde målsætningerne for dette program og under overholdelse af princippet om topkvalitet sigte mod bl.a. at styrke samarbejdsforbindelser i Europa og derved bidrage til at mindske FoI-kløften.*

- (3) I bestræbelserne på at fremme forsknings- og innovationsaktiviteter, der skønnes nødvendige for at bidrage til at virkeliggøre Unionens politikmål, bør der tages hensyn til innovationsprincippet **» som en hoveddrivkraft til at sikre, at Unionens betydelige vidensaktiver omsættes til innovationer på en hurtigere og mere intensiv måde.**
- (4) **Videreførelsen af principperne "Åben videnskab, åben innovation og åbenhed over for verden", samtidig med at Unionens videnskabelige og socioøkonomiske interesser beskyttes,** bør sikre, at Unionens investeringer i forskning og innovation udmønter sig i topkvalitet og virkning, **og styrke alle medlemsstaternes FoU-kapacitet. Dette bør føre til en afbalanceret gennemførelse af programmet » .**

- (5) Åben videnskab kan potentielt øge kvaliteten, virkningen og udbyttet af videnskab og fremskynde udviklingen af viden ved at gøre den mere pålidelig, mere effektiv og nøjagtig, lettere forståelig for samfundet og mere lydhør over for samfundsmæssige udfordringer. Der bør fastsættes bestemmelser for at sikre, at støttemodtagerne giver fri brugsret til fagfællebedømte videnskabelige publikationer, forskningsdata og andre forskningsresultater på en åben og ikke-diskriminerende måde, vederlagsfrit og så tidligt som muligt i formidlingsprocessen, for derigennem at muliggøre den bredest mulige anvendelse og videreanvendelse heraf. ***Med hensyn til forskningsdata bør princippet være "så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt", således at der sikres mulighed for undtagelser under hensyntagen til Unionens socioøkonomiske interesser, intellektuelle ejendomsrettigheder, beskyttelse af personoplysninger og fortrolighed, sikkerhedsmæssige spørgsmål og andre berettigede interesser.*** Der bør lægges større vægt på den ansvarlige forvaltning af forskningsdata, som bør overholde FAIR-princippet om, at data skal kunne findes, være tilgængelige, være interoperable og kunne videreanvendes, navnlig gennem mainstreaming af dataforvaltningsplaner. Hvis det er relevant, bør støttemodtagerne udnytte de muligheder, der tilbydes i den åbne europæiske forskningscloud ***og den europæiske datainfrastruktur***, og indvillige i at fremme principperne om åben videnskab og praksis yderligere. ***Der bør tilskyndes til gensidig fri brugsret i internationale samarbejdsaftaler inden for videnskab og teknologi og i relevante associeringsaftaler.***

- (5a) *SMV-støttemodtagere tilskyndes til at anvende de eksisterende instrumenter såsom SMV-helpdesken vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder, der støtter små og mellemstore virksomheder i Unionen i både at beskytte og håndhæve deres intellektuelle ejendomsrettigheder (IP-retigheder) ved at tilbyde gratis oplysninger og tjenester i form af fortrolig rådgivning i forbindelse med intellektuel ejendom og dermed forbundne spørgsmål samt i forbindelse med uddannelse, materialer og onlineresourcer.*
- (6) Programmets udformning og design bør imødekomme behovet for at etablere en kritisk masse af støttede aktiviteter i hele Unionen og gennem internationalt samarbejde **og samtidig tilskynde alle medlemsstater til at deltage i programmet** i overensstemmelse med FN's mål for bæredygtig udvikling **og Parisaftalen**. Dette sigte bør efterstræbes i forbindelse med programmets gennemførelse.
- (7) Aktiviteter, der støttes inden for rammerne af programmet, bør bidrage til at opfylde Unionens **og programmets** målsætninger, **■** prioriteter **og forpligtelser** og til at overvåge og vurdere fremskridt i forhold til disse målsætninger, **■** prioriteter **og forpligtelser** samt **til at** udvikle reviderede eller nye prioriteter.
- (7a) *Det bør tilstræbes at sikre, at programmet tilpasses allerede eksisterende europæiske køreplaner og strategier for forskning og innovation.*

- (8) Angående finansieringen bør der i programmet opretholdes en afbalanceret tilgang mellem bottom-up-finansiering (forsker- eller innovatorinitieret) og top-down-finansiering (bestemt ved strategisk fastlagte prioriteter), der afpasses efter arten af de medvirkende forsknings- og innovationsmiljøer *i hele Unionen, succesraten pr. interventionsområde*, typen af og formålet med de gennemførte aktiviteter, *nærhedsprincippet* og de tilsigtede virkninger. Kombinationen af disse faktorer bør være bestemmende for valget af tilgang til de respektive dele af programmet, som allesammen bidrager til alle programmets generelle og specifikke målsætninger.
- (8-a) *Det samlede budget til indsatsområdet "Udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet" i den del af Horisont Europa, der vedrører "Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af det europæiske forskningsrum", bør udgøre mindst 3,3 % af det samlede budget for Horisont Europa. Dette budget bør først og fremmest være til gavn for juridiske enheder i lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen.*
- (8-b) *Initiativer inden for topkvalitet bør have til formål at styrke forskning og innovation i de støtteberettigede lande, herunder f.eks. støtte til uddannelse for at forbedre FoI-lederevner, priser, styrkelse af innovationsøkosystemer samt etablering af FoI-netværk, herunder på grundlag af forskningsinfrastrukturer, der finansieres af EU. Ansøgerne skal klart vise, at projekterne er forbundet med nationale og/eller regionale FoI-strategier, for at de kan ansøge om finansiering under indsatsområdet "Udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet" i den del af Horisont Europa, der vedrører "Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af det europæiske forskningsrum".*
- (8a) *En række forsknings- og innovationsaktioner bør anvende en "hurtig vej til forskning og innovation", hvor sagsbehandlingstiden frem til bevilling ikke bør overstige seks måneder. Dette bør sikre en hurtigere bottom-up-adgang til midler for små samarbejdende konsortier og dække aktioner fra grundforskning til markedsanvendelse.*
- (8b) *Programmet bør støtte alle stadier i forbindelse med forskning og innovation, navnlig hvad samarbejdsprojekter angår. Grundforskning er et vigtigt aktiv og en vigtig forudsætning for at øge Unionens evne til at tiltrække de bedste videnskabsfolk med henblik på at blive et globalt kraftcenter for topkvalitet. Balancen mellem*

grundforskning og anvendt forskning bør sikres. Kombineret med innovation vil dette støtte Unionens økonomiske konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse.

- (8c) *For at maksimere virkningerne af Horisont Europa bør der tages særligt hensyn til multidisciplinære, interdisciplinære og tværfaglige tilgange som nødvendige elementer i at sikre betydelige videnskabelige fremskridt.*
- (8d) *Inddragelsen af samfundet skal fremmes gennem ansvarlig forskning og innovation som et tværgående element med henblik på at opbygge et effektivt samarbejde mellem videnskaben og samfundet. Det vil gøre det muligt for alle samfundsaktører (forskere, borgere, politiske beslutningstagere, erhvervslivet, frivillige organisationer osv.) at samarbejde under hele forsknings- og innovationsprocessen for bedre at kunne tilpasse såvel processen som resultaterne til det europæiske samfunds værdier, behov og forventninger.*
- (9) Forskningsaktiviteter, der gennemføres i henhold til søjlen "Videnskabelig topkvalitet og åben videnskab", bør fastlægges i overensstemmelse med de videnskabelige behov og muligheder. Forskningsdagsordenen bør fastlægges i tæt samarbejde med det videnskabelige samfund *og lægge vægt på at tiltrække nye FoI-talenter og unge forskere, samtidig med at det europæiske forskningsrum styrkes, og hjerneflugt undgås.* Forskning bør finansieres på grundlag af topkvalitet.

- (10) Søjlen "Globale udfordringer og *europæisk* industriel konkurrenceevne" bør etableres med klynger af forsknings- og innovationsaktiviteter for at maksimere integrationen på tværs af de respektive arbejdsområder og samtidig sikre en høj og bæredygtig virkning *for Unionen* i forhold til de anvendte ressourcer. Den vil tilskynde til et tværfagligt, tværsektorielt, tværpolitisk og grænseoverskridende samarbejde om at opfylde FN's mål for bæredygtig udvikling *og Unionens forpligtelser i henhold til Parisaftalen og, hvor det er nødvendigt, til at tackle samfundsmæssige udfordringer* og vil i den forbindelse styrke *Unionens industrielle* konkurrenceevne. *Aktiviteterne i denne søjle bør dække hele spektret af forsknings- og innovationsaktiviteter, herunder FoI, pilotforsøg, demonstration og støtte til offentlige indkøb, etablering af prænormativ forskning og fastsættelse af standarder samt markedsudbredelse af innovationer, for at sikre, at Europa forbliver i forreste række, når det gælder forskning inden for strategisk definerede prioriteter.*
- (11) Fuld *og rettidig* inddragelse af industrien i programmet på alle niveauer fra individuelle iværksættere og små og mellemstore virksomheder til store virksomheder bør fortsætte **■**, nærmere bestemt *med henblik på skabelse* af bæredygtig vækst og beskæftigelse. **■**

(12) Det er vigtigt at støtte *Unionens* industri i at forblive eller blive verdens førende inden for innovation, digitalisering og dekarbonisering, navnlig med investeringer i centrale støtteteknologier, der kan danne grundlag for fremtidens virksomheder. *Centrale støtteteknologier forventes at spille en central rolle i søjle II "Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne" og bør knyttes yderligere til flagskibsinitiativerne vedrørende fremtidige og opdukkende teknologier (FET) for at gøre det muligt for forskningsprojekter at dække hele innovationskæden.* Programmets aktioner bør *afspejle strategien for Unionens industripolitik med henblik på at imødekomme markedssvigt eller suboptimale investeringsforhold og sætte skub i investeringerne* på en forholdsmæssigt afpasset *og gennemsigtig* måde, uden at dette medfører overlappning med eller fortrænger privat finansiering, samtidig med at der sikres en klar europæisk merværdi *og et offentligt investeringsafkast.* Dermed sikres overensstemmelse mellem aktionerne inden for rammerne af programmet og EU's *FUI-støtteregele, som bør revideres med henblik på at fremme innovation.*

- (13) Programmet bør støtte forskning og innovation på en integreret måde under overholdelse af alle Verdenshandelsorganisationens relevante bestemmelser. Begrebet forskning, herunder eksperimentel udvikling, bør anvendes i overensstemmelse med Frascatimanualen, der er udarbejdet af OECD, mens begrebet innovation bør anvendes i overensstemmelse med Oslomanualen, der er udarbejdet af OECD og Eurostat, efter en bred tilgang, der omfatter social innovation, *design og kreativitet*. OECD's definitioner angående teknologisk modenhedsniveau bør *tages i betragtning* på samme måde som i det tidligere Horisont 2020-rammeprogram **■**. Arbejdsprogrammet for en given indkaldelse inden for rammerne af søjlen "Globale udfordringer og *europæisk* industriel konkurrenceevne" kan yde tilskud til produktvalidering og markedsreproduktion i stor målestok.

- (14) Kommissionens meddelelse om midtvejsevalueringen af Horisont 2020 (COM(2018)0002) og Europa-Parlamentets betænkning om vurdering af gennemførelsen af Horisont 2020 med henblik på midtvejsevalueringen og forslaget til det 9. rammeprogram (2016/2147(INI)) rummer et sæt anbefalinger til dette program, herunder regler for deltagelse og formidling, og bygger på erfaringerne fra det tidligere program samt input fra EU-institutioner og interesserede parter. Det anbefales bl.a. at investere mere ambitiøst med henblik på at nå en kritisk masse og maksimere virkningen, at støtte banebrydende innovation, at prioritere Unionens investeringer i forskning og innovation (FoI) på områder med høj merværdi, navnlig gennem missionsorientering, **fuld, velinformeret og rettidig inddragelse af borgerne og bredt anlagt kommunikation**, at rationalisere EU-finansieringen **med henblik på at udnytte alle medlemsstaternes FoI-potentiale fuldt ud**, bl.a. ved at strømline viften af partnerskabsinitiativer og samfinansieringsordninger, at udvikle flere og mere konkrete synergier mellem Unionens forskellige finansieringsinstrumenter, navnlig med sigte på at mobilisere underudnyttet FoI-potentiale i hele Unionen, **at inddrage forskningsinfrastrukturer, der finansieres af Unionen, især fra EFRU, på en bedre måde i programmets projekter**, at styrke internationalt samarbejde og styrke åbenhed over for tredjelands deltagelse, **samtidig med at Unionens interesser og en udvidet deltagelse af alle medlemsstater i programmet sikres**, samt at fortsætte forenklingen baseret på erfaringer med gennemførelsen af Horisont 2020.

(15) *Samhørighedspolitikken bør fortsætte med at bidrage til forskning og innovation. Der skal derfor lægges særlig vægt på koordineringen og komplementariteten mellem de to EU-politikker. Programmet bør som omhandlet i bilag IV til nærværende forordning tilstræbe tilpasning af regler til og synergier med andre EU-programmer fra deres udformning og strategiske planlægning til projektudvælgelse, forvaltning, kommunikation, formidling og udnyttelse af resultater samt overvågning, revision og styring. For at undgå overlapninger og dobbeltarbejde og tillige øge EU-finansieringens løftestangseffekt og reducere den administrative byrde for ansøgerne og støttemodtagerne bør alle typer af synergier følge princippet om, at "én aktion følger ét sæt regler":*

– Overførsler fra andre EU-programmer, herunder Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), til Horisont Europa-aktiviteter kan finde sted på frivillig basis. I sådanne tilfælde følger disse reglerne i Horisont Europa, men de vil kun blive anvendt til fordel for den medlemsstat eller forvaltningsmyndighed – alt efter hvad der er relevant – der beslutter at foretage overførslen.

– Samfinansiering af en aktion under Horisont Europa og et andet EU-program kan også planlægges, dog uden at det overstiger aktionens samlede støtteberettigede omkostninger. I sådanne tilfælde er det kun reglerne for Horisont Europa, der gælder, og dobbelte revisioner bør undgås.

– *Seals of Excellence* bør tildeles alle de forslag, som ligger over tærsklen for "topkvalitet" i Horisont Europa, men som ikke kan finansieres som følge af budgetmæssige begrænsninger. I sådanne tilfælde bør reglerne for den fond, der yder støtte, finde anvendelse, med forbehold af statsstøttere reglerne.

(16) For at opnå den størst mulige virkning af Unionens finansiering og det mest effektive bidrag til opfyldelsen af Unionens politiske målsætninger *og forpligtelser* kan programmet indgå europæiske partnerskaber med private og/eller offentlige partnere *på grundlag af resultatet af den strategiske planlægning*. Sådanne partnere omfatter *offentlige og private forsknings- og innovationsaktører, kompetencecentre, væksthuse for nye virksomheder, videnskabs- og teknologiparker*, organer, der yder offentlige tjenester, *fonde* og civilsamfundsorganisationer *samt regionale innovationsøkosystemer, hvor det er relevant*, der støtter og/eller udfører forskning og innovation, forudsat at de ønskede virkninger kan opnås mere effektivt i et partnerskab end af Unionen alene.

- (17) Programmet bør styrke samarbejdet mellem europæiske partnerskaber og private og/eller offentlige partnere på internationalt niveau ved bl.a. at forbinde forsknings- og innovationsprogrammer og grænseoverskridende investeringer i forskning og innovation til gensidig fordel for mennesker og virksomheder og samtidig fastholde **Unionens** interesser.
- (17a) *"FET-flagskibsinitiativerne" har vist sig at være et effektivt instrument, der giver fordele for samfundet gennem en fælles, koordineret indsats fra EU og medlemsstaterne. Aktiviteter, der udføres inden for rammerne af FET-flagskibsinitiativerne Graphene, Human Brain Project og Quantum Technology, som støttes under Horisont 2020, vil fortsat blive støttet under Horisont Europa gennem de indkaldelser af forslag, der er indeholdt i arbejdsprogrammet. Forberedende foranstaltninger, der støttes under FET-flagskibsdelen i Horisont 2020, vil indgå i den strategiske planlægningsproces under Horisont Europa og bidrage til arbejdet med missioner, samfinansierede partnerskaber/partnerskaber med fælles programlægning og sædvanlige indkaldelser af forslag.*
- (18) Det Fælles Forskningscenter (JRC) bør fortsat levere uafhængig, kundeorienteret videnskabelig dokumentation og teknisk støtte til Unionens politikker gennem hele den politiske proces. JRC's direkte aktioner bør gennemføres på en fleksibel, effektiv og gennemsigtig måde, der tager hensyn til de relevante behov hos JRC's brugere, **budgetbegrænsningerne** og EU-politikernes behov, og som sikrer beskyttelsen af Unionens finansielle interesser. JRC bør vedblive med at generere ekstra ressourcer.

(19) Søjlen "*Et innovativt Europa*" bør fastlægge en række foranstaltninger for integreret støtte for at opfylde behovene hos iværksættere og *forskningsbaseret* iværksætteri, hvormed det tilsigtes at virkeliggøre og fremskynde banebrydende innovation med henblik på hastig markedsvækst *og at fremme Unionens teknologiske selvstændighed på strategiske områder*. Den bør tiltrække innovative virksomheder, *herunder SMV'er og nystartede virksomheder*, med potentiale for opskalering på internationalt plan og på EU-plan og frembyde hurtige og fleksible tilskud og medinvesteringer, herunder med private investorer. Disse målsætninger bør søges opfyldt gennem oprettelsen af et europæisk Innovationsråd (EIC). Denne søjle bør også støtte Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT), *EIT's regionale innovationsordning* og de europæiske innovationsøkosystemer *i hele Unionen* i bred forstand, navnlig gennem samfinansiering af partnerskaber med *såvel offentlige som private* nationale og regionale innovationsstøtteorganer.

- (20) *For at håndtere behovet for at støtte investeringer i højrisiko- og ikkelineære aktiviteter såsom forskning og innovation er det afgørende, at Horisont Europa, navnlig EIC samt EIT og dets videns- og innovationsfællesskaber, arbejder i synergi med de finansielle produkter, som skal anvendes under InvestEU. I den henseende bør erfaringerne fra de finansielle instrumenter anvendt under Horisont 2020, f.eks. InnovFin og lånegarantien til SMV'er, fungere som et solidt grundlag for at levere denne målrettede støtte, og EIC bør udvikle aktiviteter for strategisk efterretning og realtidsevaluering med henblik på rettidig forvaltning og samordning af de forskellige aktioner.*
- (21) *EIC bør sammen med andre dele af Horisont Europa stimulere alle former for innovation spændende fra inkrementel til banebrydende og disruptiv innovation, som især er rettet mod markedsskabende innovation. EIC bør i kraft af sine instrumenter – Pathfinder og Accelerator – tilsigte at udpege, udvikle og ibrugtage højrisikoinnovationer af enhver art, herunder inkrementel innovation med hovedfokus på banebrydende, disruptive og højteknologiske innovationer, der har potentiale til at blive markedsskabende innovationer. Med kohærent og strømlinet støtte til banebrydende innovation bør EIC udfylde det nuværende tomrum for så vidt angår offentlig støtte til og private investeringer i banebrydende innovation. EIC's instrumenter kræver særlige juridiske og forvaltningsmæssige ordninger for at afspejle dets målsætninger, navnlig markedsudrulningsaktiviteter.*
- (21a) *I denne forordning, og navnlig for så vidt angår de aktiviteter, der udføres under EIC, er en nystartet virksomhed en SMV i en tidlig fase af sin livscyklus (herunder spinoffvirksomheder fra universiteterne), der sigter mod innovative løsninger og en skalerbar forretningsmodel, og som er "uafhængig" i den betydning, der anvendes i artikel 3 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF⁶, og et "midcapselskab" er en virksomhed, som hverken er en mikrovirksomhed eller en lille eller mellemstor virksomhed som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF, og som har mellem 250 og 3 000 ansatte, idet antallet af beskæftigede beregnes i henhold til afsnit I, artikel 3, 4, 5 og 6, i bilaget til nævnte henstilling, mens et lille midcapselskab er et*

⁶ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

midcapselskab, som har op til 499 ansatte.

- (22) *EIC's Accelerator bør i kraft af EIC's blandede finansiering slå bro over "dødens dal" mellem forskning, fasen før massekommercialisering og opskalering af virksomheder. Accelerator bør navnlig yde støtte til operationer, der indebærer sådanne teknologiske eller markedsmæssige risici, at de ikke betragtes som bankacceptable og ikke via en løftestangseffekt kan tiltrække betydelige investeringer fra markedet og derigennem supplere InvestEU-programmet oprettet ved forordning ...⁷.*
- (22a) *SMV'er er en vigtig kilde til innovation og vækst i Europa. Derfor er der behov for massiv deltagelse af SMV'er, som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF, i Horisont Europa. På baggrund af bedste praksis fra Horisont 2020 bør Horisont Europa fortsætte med at tilskynde SMV'er til at deltage i rammeprogrammet på en integreret måde.*
- (22b) *Selv om hovedanvendelsen af budgettet for EIC's Accelerator bør udgøres af blandet finansiering, bør EIC's Accelerators støtte udelukkende i form af tilskud til SMV'er, herunder nystartede virksomheder, med henblik på artikel 43 svare til den støtte, der ydes i henhold til SMV-instrumentets budget i det tidligere Horisont 2020-rammeprogram, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1291/2013⁸.*
- (22c) *EIC's Accelerator bør i tæt synergi med InvestEU gennem sine blandede finansierings- og egenkapitalstøtteformer finansiere SMV'er, herunder nystartede virksomheder, og i særlige tilfælde projekter, der gennemføres af små midcapselskaber, der enten endnu ikke er i stand til at generere indtægter, endnu ikke er rentable eller endnu ikke er i stand til at tiltrække tilstrækkelige investeringer til fuldt ud at gennemføre deres projektplaner. Sådanne støtteberettigede enheder vil blive betragtet som ikkebankacceptable, selv om en del af deres investeringsbehov kunne være blevet eller*

⁷

⁸ *Følgende erklæring fra Kommissionen forventes offentliggjort i EUT C-serien, når forordningens endelige tekst er vedtaget:*

"Kommissionen har til hensigt at gennemføre budgettet for EIC's Accelerator på en måde, der sikrer, at støtten udelukkende i form af tilskud til SMV'er, herunder nystartede virksomheder, svarer til den støtte, der ydes i henhold til SMV-instrumentets budget i Horisont 2020-programmet, i overensstemmelse med betingelserne i artikel 43, stk. 1, og betragtning X i Horisont Europa-forordningen".

kunne blive dækket af en eller flere investorer som f.eks. en privat eller offentlig bank, et family office, en venturekapitalfond, en business angel osv. På denne måde vil EIC's Accelerator overvinde et markedssvigt og finansiere lovende, men endnu ikke bankacceptable enheder, der udfører banebrydende markedsskabende innovationsprojekter. Når først de bliver bankacceptable, kan disse projekter i en senere fase af deres udvikling finansieres under InvestEU.

- (23) EIT bør primært via sine videns- og innovationsfællesskaber (VIF'er) **og EIT's regionale innovationsordning** tage sigte på at styrke innovationsøkosystemer **med henblik på at udvikle en overordnet EU-innovationskapacitet, som skal** imødegå globale udfordringer ved at fremme integrationen af erhvervsliv, forskning, videregående uddannelse og iværksætterkultur. EIT bør **i overensstemmelse med sin grundlæggende retsakt, EIT-forordningen⁹, og EIT's strategiske innovationsdagsorden¹⁰** fremme innovation i sine aktiviteter og bør støtte integrationen af videregående uddannelse inden for innovationsøkosystemer, navnlig ved at fremme iværksætteruddannelse, fremme stærkt ikke-fagspecifikt samarbejde mellem industrien og den akademiske verden og afdække potentielle færdigheder for kommende innovatorer til at imødegå globale udfordringer, som omfatter højtudviklede IT- og innovationsfærdigheder. EIT's støtteordninger bør være til gavn for EIC's støttemodtagere, samtidig med at nystartede virksomheder fra EIT's VIF'er bør have **hurtig** adgang til EIC-aktioner. Selv om EIT's fokus på innovationsøkosystemer bør indebære, at det passer naturligt ind under Horisont Europas søjle "**Et innovativt Europa**", **bør det også støtte alle andre søjler, alt efter hvad der er relevant, og** planlægningen af dets VIF'er via den strategiske planlægningsproces **bør tilpasses** søjlen "Globale udfordringer og **europæisk** industriel konkurrenceevne". **Overlapning mellem VIF'er og andre instrumenter inden for samme område, navnlig andre partnerskaber, bør undgås.**

⁹ *Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 294/2008 af 11. marts 2008 (EUT L 97 af 9.4.2008, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1292/2013 af 11. december 2013 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 174).*

¹⁰ *Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU).*

- (24) Det bør være et centralt krav at sikre og bevare lige vilkår for virksomheder, der konkurrerer på et givet marked, for at banebrydende eller disruptiv innovation kan trives, hvilket især sætter små og mellemstore innovatorer i stand til at høste udbyttet af deres investering og erobre en andel af markedet. ***På samme måde kan en vis grad af åbenhed i innovationsgraden af finansierede aktioner – som retter sig mod et stort netværk af modtagere – i høj grad bidrage til SMV'ernes kapacitetsopbygning, idet det giver dem de nødvendige midler til at tiltrække investeringer og skabe fremgang.***
- (25) Programmet bør fremme og integrere samarbejde med tredjelande og internationale organisationer samt initiativer på basis af *Unionens* interesse, *fælles fordele* og globale tilsagn om at gennemføre FN's mål for bæredygtig udvikling. Det internationale samarbejde bør sigte mod at styrke Unionens *topkvalitet inden for* forskning og innovation, tiltrækningskraft og økonomiske og industrielle konkurrenceevne, imødegå globale udfordringer som nedfældet i FN's mål for bæredygtig udvikling og støtte Unionens eksterne politikker. En tilgang med en generel åbning for *topkvalitet hvad angår* international deltagelse og målrettede internationale samarbejdsaktioner bør følges, **og der skal anvendes hensigtsmæssige kriterier for adgang til finansiering under hensyntagen til forskellige niveauer af FoI-kapacitet for** enheder, der er etableret i lav- og mellemindkomstlande. Samtidig bør tredjelandes deltagelse i programmet fremmes, **hvor der forventes gensidighed, hvor Unionens interesser er sikret, og hvor en øget deltagelse i programmet fra alle medlemsstaternes side fremmes.**

- (26) Med et tættere forhold mellem videnskab og samfund og optimering af fordelene ved deres samspil for øje bør programmet inddrage og involvere borgerne og civilsamfundets organisationer i en fælles udarbejdelse og medskabelse af ansvarlige dagsordener og indhold i relation til ansvarlig forskning og innovation (*RRI*), **som imødekommer borgernes og civilsamfundets bekymringer, behov og forventninger**, ved at fremme videnskabelig uddannelse, gøre videnskabelig viden lettere tilgængelig og lette borgernes og civilsamfundsorganisationers deltagelse i sine aktiviteter. **De foranstaltninger, som træffes med henblik på at forbedre inddragelsen af borgere og civilsamfund, bør overvåges.**
- (26a) **Horisont Europa bør støtte nye teknologier, der bidrager til at overvinde de hindringer, som forhindrer adgangen for og den fulde deltagelse af personer med handicap, og som i sidste ende hæmmer udviklingen af et virkeligt inklusivt samfund.**

- (27) I henhold til artikel 349 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde er Unionens regioner i den yderste periferi berettiget til særlige foranstaltninger (under hensyntagen til deres strukturelle, sociale og økonomiske situation) for så vidt angår deres adgang til Unionens horisontale programmer. I programmet bør der derfor tages hensyn til disse regioners særlige karakteristika i tråd med Kommissionens meddelelse om "Et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi" (COM(2017)0623), som Rådet tilsluttede sig den 12. april 2018, **og deres deltagelse i programmet bør fremmes, hvor det er muligt.**
- (28) De aktiviteter, der udvikles under programmet, bør tage sigte på at fjerne uligheder mellem kønnene, **undgå kønsbaserede skævheder, sikre en passende integration af kønsdimensionen i forsknings- og innovationsindhold, sigte mod at forbedre balancen mellem arbejdsliv og privatliv, fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder principperne om ligeløn som omhandlet i artikel 141, stk. 3, i TEUF og i direktiv 2006/54/EF om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv, samt sikre forskere med handicap adgang til forskning og innovation.**

- (29) I lyset af de særlige forhold i forsvarsindustrien bør de nærmere bestemmelser for EU-finansiering af forsvarsrelaterede forskningsprojekter fastsættes i forordning ... om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond¹¹, hvori reglerne for deltagelse i forskning på forsvarsområdet fastlægges. **Selv om det er muligt at tilskynde til synergier mellem Horisont Europa og Den Europæiske Forsvarsfond, samtidig med at man undgår overlapning, bør aktioner under Horisont Europa udelukkende anvendes til civile formål.**
- (30) Der fastsættes ved denne forordning en finansieringsramme for programmet. Det angivne beløb for det særprogram, der omhandles i artikel 1, stk. 3, litra a), skal udgøre det primære referencebeløb, jf. [henvisning opdateres om nødvendigt i overensstemmelse med den nye interinstitutionelle aftale: punkt 17 i den interinstitutionelle aftale af 2. december 2013 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning¹²], for Europa-Parlamentet og Rådet under den årlige budgetprocedure.
- (31) **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046** ("finansforordningen")¹³ finder anvendelse på dette program, medmindre andet er angivet. Deri fastsættes regler for gennemførelsen af Unionens budget, herunder for tilskud, priser, udbud, indirekte gennemførelse, finansiel bistand, finansielle instrumenter og budgetgarantier.

¹¹

¹² EUT C 373 af 20.12.2013, s. 1.

¹³ **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012.**

(31a) Der bør gennem hele programmet fortsat tilstræbes administrativ forenkling, navnlig reduktion af den administrative byrde for støttemodtagerne. Kommissionen bør endvidere forenkle sine værktøjer og retningslinjer på en sådan måde, at de udgør en minimal byrde for støttemodtagerne. Kommissionen bør navnlig overveje at udarbejde en forkortet udgave af vejledningen.

(31b) For at sikre, at Europa forbliver førende inden for global forskning og innovation på det digitale område og for at tage højde for nødvendigheden af at optrappe investeringer for at kunne udnytte de stadig flere muligheder i forbindelse med digitale teknologier bør centrale digitale prioriteter tildeles tilstrækkelige budgetmidler.

(32) Unionens finansielle interesser bør beskyttes ved hjælp af forholdsmæssigt afpassede foranstaltninger, herunder ved forebyggelse, påvisning, korrektion og undersøgelse af uregelmæssigheder og svig, inddrivelse af tabte, uretmæssigt udbetalte eller ukorrekt anvendte midler og efter omstændighederne ved anvendelse af administrative sanktioner, jf. finansforordningen, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013¹⁴, Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2988/95¹⁵, Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96¹⁶ og Rådets forordning (EU) 2017/1939¹⁷. Navnlig kan Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), jf. forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 og forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96, foretage undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet for at fastslå, om der foreligger svig, korruption eller andre ulovlige forhold, der skader Unionens finansielle interesser. Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) kan, jf. forordning (EU) 2017/1939, efterforske og retsforfølge svig og andre strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser, som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371¹⁸. I henhold til finansforordningen skal personer eller enheder, som modtager EU-midler, samarbejde fuldt ud om at beskytte Unionens finansielle interesser, give Kommissionen, OLAF, EPPO og Den Europæiske Revisionsret de fornødne rettigheder og den fornødne adgang og sikre, at tredjeparter, der er involveret i gennemførelsen af EU-midler, giver tilsvarende rettigheder.

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 af 11. september 2013 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 af 18.9.2013, s. 1).

¹⁵ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1).

¹⁶ Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder (EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2).

¹⁷ Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed ("EPPO") (EUT L 283 af 31.10.2017, s. 1).

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371 af 5. juli 2017 om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 29).

- (33) I henhold til [henvisningen skal om nødvendigt ajourføres i henhold til en ny afgørelse om OLT'er: artikel 94 i Rådets afgørelse 2013/755/EU¹⁹], kan personer og enheder, som er etableret i oversøiske lande og territorier (OLT'er), modtage finansiering under overholdelse af de regler og mål, der gælder for programmet, og eventuelle ordninger, som finder anvendelse på den medlemsstat, som det pågældende oversøiske land eller territorium hører under. **Programmet bør tage behørigt højde for disse territoriers særpræg med henblik på at sikre deres effektive deltagelse og støtte samarbejdet og synergierne, navnlig med regionerne i den yderste periferi og med tredjelændene i deres naboskabsområde.**
- (34) Som anført i punkt 22 og 23 i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning af 13. april 2016 er der behov for at evaluere dette program på grundlag af oplysninger, der er tilvejebragt via specifikke overvågningskrav, samtidig med at overregulering og administrative byrder undgås, navnlig for medlemsstaterne **og for programmets støttemodtagere**. Disse krav kan eventuelt omfatte målbare indikatorer, som kan tjene som grundlag for evaluering af programmets praktiske virkninger på stedet.

¹⁹ Rådets afgørelse 2013/755/EU af 25. november 2013 om de oversøiske landes og territoriers associering med Den Europæiske Union ("associeringsafgørelse") (EUT L 344 af 19.12.2013, s. 1).

- (35) Med henblik på at supplere eller ændre indikatorer for virkningsvejene, når dette anses for nødvendigt, bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen, jf. artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning af 13. april 2016. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (36) Kohærens og synergier mellem Horisont Europa og EU's rumprogram vil fremme en globalt konkurrencedygtig og innovativ europæisk rumsektor, styrke Europas uafhængighed i forbindelse med adgang til og anvendelse af rummet i et sikkert og sikret miljø og styrke Europas rolle som en global aktør. Banebrydende løsninger i Horisont Europa vil blive støttet af data og tjenester, som stilles til rådighed via rumprogrammet.
- (36a) I arbejdsprogrammet bør der med henblik på at finansiere en bestemt aktion tages hensyn til resultatet af specifikke tidligere projekter og til det videnskabelige, teknologiske og innovative niveau på nationalt, EU- og internationalt plan og til relevante politiske, markedsmæssige og samfundsmæssige tendenser.***

- (37) Reglerne for deltagelse og formidling bør i tilstrækkelig grad afspejle programmets behov, idet der tages hensyn til de forskellige interesserede parter betænkeligheder og anbefalinger.
- (38) Med fælles regler *og krav* for hele programmet bør der sikres *forenklede og fælles gennemførelsesværktøjer, herunder til overvågning og rapportering, og* en kohærent ramme, som letter deltagelsen i programmer, som støttes finansielt af programmets budget, herunder deltagelse i programmer, der forvaltes af finansieringsorganer såsom EIT, fællesforetagender eller enhver anden struktur i henhold til artikel 187 i TEUF, og deltagelse i programmer, der iværksættes af medlemsstaterne i henhold til artikel 185 i TEUF. *Det bør være muligt* at vedtage særlige regler, *men undtagelser bør kun anvendes, når dette er strengt nødvendigt og behørigt begrundet.*
- (39) Aktioner, der hører under dette programs anvendelsesområde, bør overholde grundlæggende rettigheder og respektere de principper, som bl.a. anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Sådanne aktioner bør overholde alle retlige forpligtelser, herunder international ret, og enhver relevant afgørelse vedtaget af Kommissionen, herunder Kommissionens meddelelse af 28. juni 2013²⁰, og alle etiske principper, hvilket indbefatter at undgå at krænke forskningsintegriteten. *Der bør tages hensyn til udtalelser fra Den Europæiske Gruppe vedrørende Etik inden for Naturvidenskab og Ny Teknologi, Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse.* Der bør også tages hensyn til artikel 13 i TEUF i forbindelse med forskningsaktiviteter, og anvendelsen af dyr til forskning og forsøg bør mindskes med henblik på i sidste instans at erstatte anvendelsen af dem med andre metoder.

²⁰ EUT C 205 af 19.7.2013, s. 9.

(40) I overensstemmelse med målsætningerne for internationalt samarbejde som beskrevet i artikel 180 og 186 i TEUF bør retlige enheder, der er etableret i tredjelande, og internationale organisationer tilskyndes til at deltage **i Unionens bedste videnskabelige, samfundsmæssige, økonomiske og teknologiske interesse**. Gennemførelsen af programmet bør ske i overensstemmelse med de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til artikel 75 og 215 i TEUF, og de bør overholde international ret. Det kan for foranstaltninger vedrørende Unionens strategiske aktiver, interesser, uafhængighed eller sikkerhed fastsættes, at deltagelse i programmets specifikke aktioner kan begrænses til støttemodtagere, som er etableret i medlemsstaterne, eller foruden medlemsstaterne til enheder, som er etableret i specificerede associerede lande eller andre tredjelande.

(41) **I anerkendelse af klimændringer som en af de største globale og samfundsmæssige udfordringer** og for at understrege betydningen af at imødegå klimaændringer i overensstemmelse med Unionens tilsagn om at gennemføre Parisaftalen og nå FN's mål for bæredygtig udvikling vil programmet bidrage til at mainstreame klimaindsatsen og til at opfylde et overordnet mål om, at **mindst 25 % af udgifterne i EU-budgettet skal bidrage til at opfylde klimamålene i hele perioden for den flerårige finansielle ramme for 2021-2027, og et årligt mål på 30 % så hurtigt som muligt og senest i 2027**.

Klimamainstreaming integreres på passende vis i forsknings- og innovationsindhold og anvendes på alle stadier i forskningskredsløbet.

(41a) **I forbindelse med den klimarelaterede virkningsvej vil Kommissionen aflægge rapport om resultater, innovationer og aggregerede anslåede virkninger af projekter, der er klimarelevante, herunder via programdelen og gennemførelsesmetoden. Kommissionen bør i sin analyse tage hensyn til de langsigtede økonomiske, samfundsmæssige og miljømæssige omkostninger og fordele for EU-borgerne som følge af programmets aktiviteter, herunder udbredelse af innovative løsninger til modvirkning af og tilpasning til klimændringer, anslåede virkninger for beskæftigelsen og virksomhedsoprettelser, økonomisk vækst og konkurrenceevne, ren energi, sundhed og trivsel (herunder luft-, jord- og vandkvalitet). Resultaterne af denne konsekvensanalyse bør offentliggøres, vurderes i forbindelse med EU's klima- og energimål og benyttes som input til den efterfølgende strategiske planlægningsproces og de fremtidige arbejdsprogrammer.**

- (42) Horisontale finansielle bestemmelser, der vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet med hjemmel i artikel 322 i TEUF, finder anvendelse på denne forordning. Disse regler er fastsat i finansforordningen, de regulerer navnlig proceduren for opstillingen og gennemførelsen af budgettet ved hjælp af tilskud, udbud, priser og indirekte gennemførelse, og de sikrer kontrol med de finansielle aktørers ansvar. Regler, der vedtages med hjemmel i artikel 322 i TEUF, vedrører også beskyttelsen af EU's budget i tilfælde af generelle mangler i medlemsstaterne for så vidt angår retsstatsprincippet, idet overholdelsen heraf er en væsentlig forudsætning for forsvarlig økonomisk forvaltning og effektiv EU-finansiering.
- (43) Brug af følsomme baggrundsplysninger eller uautoriserede personers adgang til følsomme resultater *og forskningsdata* kan skade Unionens eller en eller flere af medlemsstaternes interesser. Behandlingen af fortrolige data og klassificerede informationer bør derfor være omfattet af al relevant EU-ret, herunder institutionernes interne bestemmelser såsom Kommissionens afgørelse (EU, Euratom) 2015/444²¹, hvori der fastsættes bestemmelser om reglerne for sikkerhedsbeskyttelse af EU's klassificerede informationer.

²¹ Kommissionens afgørelse (EU, Euratom) 2015/444 af 13. marts 2015 om reglerne for sikkerhedsbeskyttelse af EU's klassificerede informationer (EUT L 72 af 17.3.2015, s. 53).

(45) Det er nødvendigt at fastsætte vilkår og betingelser for EU-finansiering til deltagerne i aktioner inden for rammerne af programmet. *Under programmet vil tilskud udgøre den primære form for finansiering. Andre former for finansiering bør vælges ud fra deres evne til at opfylde aktionernes specifikke målsætninger og til at levere resultater, navnlig under hensyntagen til kontrolomkostningerne, den administrative byrde og den forventede risiko for manglende overholdelse.* Med henblik på yderligere forenkling *bør dette for så vidt angår tilskud omfatte overvejelser om anvendelse af faste beløb, faste satser og satser for enhedsomkostninger som fastsat i finansforordningen. Før et nyt system til godtgørelse af omkostninger kan anses for at udgøre en reel forenkling for støttemodtagerne, bør der foretages en forudgående omfattende evaluering heraf, som afsluttes med et positivt resultat.*

(47) Programmet bør i overensstemmelse med *Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 ("finansforordningen")*²² skabe grundlaget for en mere udbredt accept af støttemodtagernes normale regnskabspraksis for omkostningsberegning for så vidt angår personaleomkostninger og enhedsomkostninger for internt fakturerede varer og tjenesteydelser (*herunder for store forskningsinfrastrukturer, som de opfattes i Horisont 2020*). *Brugen af enhedsomkostninger for internt fakturerede varer og tjenesteydelser, der beregnes i overensstemmelse med støttemodtagernes sædvanlige regnskabspraksis, og som kombinerer faktiske direkte omkostninger og indirekte omkostninger, bør være en mulighed, der kan vælges af alle støttemodtagere. I denne forbindelse bør støttemodtagerne kunne medtage faktiske indirekte omkostninger, der beregnes på grundlag af fordelingsnøgler for disse enhedsomkostninger for internt fakturerede varer og tjenesteydelser.*

(48) Den nuværende ordning for godtgørelse af de faktiske personaleomkostninger bør forenkles yderligere med afsæt i den projektorienterede aflønning, som er udviklet inden

²² *Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012.*

for rammerne af Horisont 2020, og yderligere tilpasses til finansforordningen *med henblik på at reducere løngabet mellem de EU-forskere, der er involveret i programmet.*

- (49) Den deltagergarantifond, der er oprettet inden for rammerne af Horisont 2020 og forvaltes af Kommissionen, har vist sig at være en vigtig beskyttelsesmekanisme, der mindsker risiciene i forbindelse med skyldige beløb, som misligholdende deltagere ikke tilbagebetaler. Derfor bør deltagergarantifonden, som omdøbes til den gensidige forsikringsmekanisme ("mekanismen"), videreføres og udvides til andre finansieringsorganer, navnlig til initiativer i medfør af artikel 185 i TEUF. Direkte forvaltede EU-programmers støttemodtagere bør have adgang til mekanismen.
- (50) Regler for udnyttelse og formidling af resultater bør fastsættes for at sikre, at støttemodtagerne beskytter, udnytter, formidler og giver adgang til disse resultater på behørig vis. Der bør lægges større vægt på at udnytte resultaterne, **og Kommissionen bør udpege og bidrage til at maksimere støttemodtagernes muligheder for at udnytte resultaterne**, især i Unionen. **Udnyttelsen bør ske under hensyntagen til dette programs principper, herunder fremme af innovation i Unionen og styrkelse af det europæiske forskningsrum.**

- (51) De centrale elementer i det foregående program Horisont 2020's system til evaluering og udvælgelse af forslag med dets særlige fokus på *kriterierne "topkvalitet", "virkning" og "kvalitet og gennemførelseeffektivitet"* bør opretholdes. Forslagene bør fortsat udvælgelse på grundlag af en evaluering foretaget af uafhængige eksperter *fra så mange medlemsstater som muligt. Kommissionen bør foretage en anonym evaluering, hvor det er relevant, og analysere resultaterne med henblik på at undgå partiskhed i forbindelse med udvælgelsen.* Hvor det er relevant, bør nødvendigheden af at sikre den overordnede sammenhæng i porteføljen af projekter tages i betragtning *af uafhængige eksperter.*
- (52) For at mindske den administrative byrde for modtagere af EU-midler bør principperne om gensidig tillid til revisioner og vurderinger – i sammenhæng med andre EU-programmer – *systematisk finde anvendelse på alle dele af programmet i overensstemmelse med finansforordningens artikel 127.* Gensidig tillid bør udtrykkeligt udvirkes ved også at inddrage andre elementer, såsom revision af systemer og processer.
- (53) De særlige udfordringer *på forsknings- og innovationsområdet* bør imødegås ved hjælp af priser, herunder gennem fælles eller forbundne priser, når det er relevant, tilrettelagt af Kommissionen eller finansieringsorganet med andre EU-organer, tredjelande, internationale organisationer eller almennyttige retlige enheder. *Der bør navnlig tildeles priser til projekter, der tiltrækker forskere til lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen, samt til vellykkede projekter med henblik på at øge deres synlighed og gøre det muligt at øge indsatsen for at fremme EU-finansierede aktioner.*

- (54) Finansieringsformerne og gennemførelsesmetoderne i henhold til denne forordning bør vælges ud fra den mulighed, som de giver for at nå aktionernes specifikke målsætninger og levere resultater, navnlig under hensyntagen til kontrolomkostningerne, den administrative byrde og den forventede risiko for manglende overholdelse. **Dette bør** omfatte overvejelser om anvendelse af faste beløb, faste takster og satser for enhedsomkostninger –

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand

1. Ved denne forordning fastsættes Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation ("programmet") og reglerne for deltagelse i og formidling af resultater fra indirekte aktioner i henhold til dette program *samt rammerne for Unionens støtte til forsknings- og innovationsaktiviteter*.
2. Der fastsættes målsætninger for programmet, et budget for perioden 2021-2027, former for EU-finansiering samt regler for ydelsen heraf.
3. Programmet gennemføres via:
 - a) det særprogram, som er fastsat ved afgørelse .../.../EU²³ **■** ,
aa) et finansielt bidrag til EIT, der er oprettet ved forordning (EF) nr. 294/2008
 - b) det særprogram om forsvarsforskning, der er oprettet ved *Europa-Parlamentets og Rådets forordning .../.../EU om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond*.
4. Benævnelserne "Horisont Europa", "programmet" og "særprogrammet", der anvendes i nærværende forordning, vedrører kun spørgsmål, der er relevante for det særprogram, som er beskrevet i stk. 3, litra a), medmindre andet udtrykkeligt fremgår.

EIT gennemfører programmet i overensstemmelse med dets strategiske målsætninger for perioden 2021-2027 som fastsat i EIT's strategiske innovationsdagsorden, idet der tages hensyn til den strategiske planlægning.

Artikel 2

²³

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) "forskningsinfrastrukturer": faciliteter, som tilvejebringer ressourcer og tjenester, som anvendes af forskersamfundene til at udføre forskning og fremme innovation inden for deres områder. Denne definition omfatter dertil hørende menneskelige ressourcer, ligesom den dækker stort materiel og instrumenter, videnrelaterede faciliteter såsom samlinger, arkiver eller videnskabelige datainfrastrukturer, IT-systemer samt kommunikationsnetværk og en hvilken som helst anden infrastruktur af enestående art og tilgængelig for eksterne brugere, der er væsentlig for at opnå høj kvalitet i forskning og innovation. Disse kan eventuelt anvendes i en ikke-forskningsmæssig sammenhæng, f.eks. inden for uddannelse eller offentlige tjenesteydelser, og de kan være samlet på ét sted eller være virtuelle eller distribuerede
- 2) "strategi for intelligent specialisering": har samme betydning som en strategi for intelligent specialisering som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013²⁴ og opfylder grundforudsætningerne i forordning (EU) XX [forordningen om fælles bestemmelser]
- 3) "europæisk partnerskab": et initiativ, **der udarbejdes gennem tidlig inddragelse af medlemsstaterne og/eller associerede lande, og** hvor Unionen sammen med private og/eller offentlige partnere (såsom industrien, **universiteter**, forskningsorganisationer, offentlige organer, der har fået overdraget offentlige tjenesteydelsesopgaver på lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt plan, eller civilsamfundsorganisationer, herunder fonde **og NGO'er**) forpligter sig til i fællesskab at støtte udvikling og gennemførelse af et forskningsprogram og innovationsaktiviteter blandt andet i relation til markedet, lovgivning eller indførelse af politikker

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006.

- 4) "fri brugsret": praksis med at stille onlineadgang til forskningsoutput fra aktioner, der er finansieret under programmet, **■** vederlagsfrit til rådighed for slutbrugeren *i overensstemmelse med denne forordnings artikel 10 og artikel 35, stk. 3*
- 4a) *"åben videnskab": en tilgang til den videnskabelige proces, der er baseret på åbent samarbejde, værktøjer og formidling af viden, herunder elementerne i artikel 10*
- 5) "mission": en portefølje af *tværfaglige og tværsektorielle FoI-aktioner, der er baseret på topkvalitet og er konsekvensorienterede, og som* har til formål:
- *inden for en fastsat frist* at opnå et målbart mål **■**, som ikke ville kunne opnås gennem individuelle aktioner
 - *at have indvirkning på samfundet og den politiske beslutningstagning gennem videnskab og teknologi*
 - *at være relevant for en betydelig del af den europæiske befolkning og et stort antal EU-borgere*
- 6) "prækommercielle offentlige indkøb": offentlige indkøb inden for forsknings- og udviklingstjenester, der omfatter risiko- og resultatdeling på markedsvilkår og konkurrencepræget udvikling i faser, hvor indkøbte forsknings- og udviklingstjenester adskiller sig klart fra den kommercielle indførelse af slutprodukter
- 7) "offentlige indkøb af innovationsløsninger": indkøb, hvor den ordregivende myndighed fungerer som første kunde for innovative varer eller tjenester, der endnu ikke er kommercielt tilgængelige i stor skala, og som kan omfatte overensstemmelsesprøvning
- 8) "brugsret": ret til anvende resultater eller baggrundsviden *i henhold til vilkårene og betingelserne i denne forordning*
- 9) "baggrundsviden": alle data, al knowhow eller alle oplysninger, uanset form eller type, både materielle og immaterielle, herunder rettigheder såsom intellektuelle ejendomsrettigheder, som: i) modtagerne besidder, før de tiltræder aktionen, og som ii) modtagerne *i en skriftlig aftale* har udpeget som værende nødvendige for gennemførelsen af aktionen eller for udnyttelse af dens resultater

- 10) "formidling": offentliggørelse af resultater på en hvilken som helst hensigtsmæssig måde (undtagen som følge af beskyttelse eller udnyttelse af resultaterne), herunder videnskabelige publikationer uanset medie
- 11) "udnyttelse": anvendelse af resultaterne i videre forsknings- og innovationsaktiviteter ud over dem, der er omfattet af den pågældende aktion, **herunder blandt andet kommerciel udnyttelse såsom** udvikling, skabelse, fremstilling og markedsføring af et produkt eller en proces **samt** skabelse og levering af en tjeneste, eller i standardiseringsaktiviteter
- 12) "rimelige vilkår": passende vilkår, herunder eventuelle finansielle betingelser eller royaltyfrie betingelser, der tager hensyn til de særlige forhold i forbindelse med anmodningen om brug, såsom den faktiske eller potentielle værdi af de resultater eller den baggrundsviden, der anmodes om adgang til, og/eller omfanget, varigheden eller andre forhold vedrørende den påtænkte udnyttelse
- 13) "finansieringsorgan": et organ eller en myndighed bortset fra Kommissionen, jf. artikel 62, stk. 1, litra c), i finansforordningen, som Kommissionen har overdraget opgaver til vedrørende budgetgennemførelsen i henhold til programmet
- 14) "international europæisk forskningsorganisation": en international organisation, hvor flertallet af medlemmerne er medlemsstater eller associerede lande, og hvis hovedformål er at bidrage til at styrke det videnskabelige og teknologiske samarbejde i Europa
- 15) "retlig enhed": en fysisk person eller en efter national ret, EU-retten eller international ret oprettet og anerkendt juridisk person, der har status som juridisk person og i eget navn kan udøve rettigheder og være pålagt pligter, eller en enhed, der ikke er en juridisk person, jf. finansforordningens artikel 197, stk. 2, litra c)
- 15a) "lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen"/"lande med lav FoI-performance": de lande, hvor der skal oprettes retlige enheder, for at de kan være kvalificerede som koordinatore i forbindelse med indsatsområdet "Udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet" i den del af Horisont Europa, der vedrører "Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af det europæiske forskningsrum". Blandt EU's medlemsstater udgøres disse lande af Bulgarien, Tjekkiet, Estland, Grækenland, Kroatien, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien og Slovakiet i hele programmets varighed. For associerede lande fastlægges**

listen over kvalificerede lande på grundlag af en indikator og offentliggøres i arbejdsprogrammet. Retlige enheder fra regioner i den yderste periferi vil på grundlag af artikel 349 i TEUF ligeledes være fuldt ud kvalificerede som koordinatore i forbindelse med dette indsatsområde.

- 16) "almennyttig retlig enhed": en retlig enhed, der i kraft af sin retlige form er almennyttig, eller som er retligt eller lovmæssigt forpligtet til ikke at udlodde overskud til aktionærer eller enkelte medlemmer
- 16a) "SMV": en mikrovirksomhed eller en lille eller mellemstor virksomhed som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF**
- 17) "lille midcapselskab": *en enhed*, som hverken er en mikrovirksomhed eller en lille eller mellemstor virksomhed (SMV) som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF, og som har op til **499** ansatte, idet antallet af beskæftigede beregnes i henhold til afsnit I, artikel 3, 4, 5 og 6, i bilaget til nævnte henstilling
- 18) "resultater": enhver materiel eller immateriel effekt af aktionen såsom data, knowhow eller oplysninger, uanset form eller type, og uanset om den kan beskyttes eller ej, samt alle rettigheder knyttet hertil, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder
- 18a) "forskningsoutput": resultater, som er frembragt ved hjælp af aktionen, og som der kan gives adgang til i form af videnskabelige publikationer, data eller andre færdigudviklede resultater og processer såsom software, algoritmer, protokoller og elektroniske notesbøger**
- 19) "Seal of Excellence": et certificeret mærke, som viser, at et forslag, der er indgivet under en indkaldelse af forslag, ligger over alle de *evalueringstærskler*, der er fastsat i arbejdsprogrammet, men ikke kunne finansieres på grund af et utilstrækkeligt budget til den pågældende indkaldelse under arbejdsprogrammet, *men som eventuelt kan modtage støtte fra andre EU-finansieringskilder eller nationale finansieringskilder*
- 19a) "strategisk FoI-plan": en gennemførelsesretsakt, der fastlægger en strategi for gennemførelse af indholdet i arbejdsprogrammet for en periode på højst fire år efter en bred obligatorisk høringsproces med flere interessenter. Den fastlægger de prioriteter og passende aktionstyper og gennemførelsesformer, der skal anvendes.**

- 20) "arbejdsprogram": det dokument, som Kommissionen har vedtaget til gennemførelse af særprogrammet²⁵, jf. artikel 12, eller et dokument med tilsvarende indhold og struktur vedtaget af et finansieringsorgan
- 21) "tilbagebetalingspligtigt forskud": den del af den blandede finansiering under Horisont Europa eller EIC, der svarer til et lån. jf. afsnit X i finansforordningen, men som tildeles direkte af Unionen på nonprofitbasis for at dække omkostningerne til aktiviteter, der svarer til en innovationsaktion, og som modtageren skal betale tilbage til Unionen på de i kontrakten fastsatte betingelser
- 22) "kontrakt": aftale indgået mellem Kommissionen eller et finansieringsorgan med en retlig enhed, der gennemfører en innovations- og markedsudrulningsaktion, og som støttes af blandet finansiering under Horisont Europa eller EIC
- 23) "klassificerede informationer": EU-klassificerede informationer som defineret i Kommissionens afgørelse (EU, Euratom) 2015/444 såvel som klassificerede informationer fra medlemsstater, klassificerede informationer fra tredjelande, med hvilke Unionen har indgået en sikkerhedsaftale, og klassificerede informationer fra internationale organisationer, med hvilke Unionen har indgået en sikkerhedsaftale
- 24) "blandingsoperation": aktioner, som støttes over EU-budgettet, herunder inden for blandingsfaciliteter, jf. finansforordningens artikel 2, nr. 6), og som kombinerer støtte og/eller finansielle instrumenter, der ikke skal tilbagebetales, fra EU-budgettet og støtte, der skal tilbagebetales, fra udviklingsinstitutioner eller andre offentlige finansieringsinstitutioner samt fra kommercielle finansieringsinstitutioner og investorer
- 25) "blandet finansiering under Horisont Europa ■": ■ finansiel støtte til *et program med henblik på at yde støtte til* innovations- og markedsudrulningsaktiviteter, der består af en særlig kombination af et tilskud eller et tilbagebetalingspligtigt forskud og en egenkapitalinvestering *eller enhver anden form for tilbagebetalingspligtig støtte*
- 25a) "*blandet finansiering under ■ EIC*": direkte finansiel støtte, der ydes under EIC til en innovations- og markedsudrulningsaktion, der består af en særlig kombination af et tilskud eller et tilbagebetalingspligtigt forskud og en egenkapitalinvestering *eller enhver anden form for tilbagebetalingspligtig støtte*

²⁵ EUT ...

- 25a) *"forsknings- og innovationsaktion": en aktion, som primært består af aktiviteter, der er rettet mod at etablere ny viden og/eller udforske muligheden for nye eller bedre teknologier, produkter, processer, tjenester eller løsninger. Dette kan omfatte grundforskning og anvendt forskning, teknologiudvikling og -integration, afprøvning, demonstration og validering af prototyper i lille målestok i et laboratorium eller et simuleret miljø*
- 25b) *"innovationsaktion": en aktion, der primært består af aktiviteter, der er rettet direkte mod at udarbejde planer, projekter eller tegninger for nye, ændrede eller forbedrede produkter, processer eller tjenester, herunder eventuelt udformning af prototyper, afprøvning, demonstration, pilotprojekter, produktvalidering i stor målestok og markedsintroduktion*
- 25c) *"EFR's frontlinjeforskning (herunder EFR's "proof of concept")": væsentlige forskerledede forskningsaktioner, der afholdes af en eller flere støttemodtagere (udelukkende under EFR)*
- 25d) *"uddannelses- og mobilitetsaktion": en aktion rettet mod at forbedre færdigheder, viden og karrieremuligheder for forskere baseret på mobilitet mellem lande og, hvor det er relevant, mellem sektorer eller fagområder*
- 25e) *"programsamfinansieringsaktion": en aktion, hvormed der tilvejebringes flerårig samfinansiering til et aktivitetsprogram, som etableres og/eller gennemføres af enheder, der forvalter og/eller finansierer forsknings- og innovationsprogrammer, dog undtagen Unionens finansieringsorganer. Et sådant aktivitetsprogram kan støtte netværkssamarbejde og -koordinering, forskning, innovation, pilotprojekter samt innovations- og markedsføringsaktioner, uddannelses- og mobilitetsaktioner, oplysnings- og kommunikationsforanstaltninger, formidling og udnyttelse, al relevant finansiel støtte såsom tilskud, priser og indkøb samt blandet finansiering via Horisont Europa eller en kombination heraf. Programsamfinansieringsaktionen kan gennemføres direkte af disse enheder eller af tredjeparter på deres vegne*
- 25f) *"aktion vedrørende prækommercielle indkøb": en aktion med det primære sigte at foretage prækommercielle indkøb, der gennemføres af støttemodtagere, der er ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder*

- 25g) *"aktion vedrørende offentlige indkøb af innovative løsninger": en aktion med det primære sigte at foretage fælles eller koordinerede offentlige indkøb af innovative løsninger, der gennemføres af støttemodtagere, der er ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder*
- 25h) *"samordnings- og støtteaktion": en aktion, der bidrager til programmets målsætninger, bortset fra forsknings- og innovationsaktiviteter, undtagen når de gennemføres under komponenten "Udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet" i delen "Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af det europæiske forskningsrum", og bottom-up-samordning uden samfinansiering af forskningsaktiviteter fra EU's side, som giver mulighed for samarbejde mellem retlige enheder fra medlemsstaterne og associerede lande med henblik på at styrke det europæiske forskningsrum*
- 25i) *"incitamentspris": en pris, der skal tilskynde til investeringer i en bestemt retning ved at angive et mål forud for arbejdets udførelse*
- 25j) *"anerkendelsespris": en pris, hvormed opnåede resultater og fremragende arbejde belønnes, efter at det er blevet udført*
- 25k) *"innovations- og markedsudrulningsaktion": en aktion, der omfatter en innovationsaktion og andre aktiviteter, som er nødvendige for at ibrugtage en innovation på markedet, herunder opskalering af virksomheder med tilførsel af blandet finansiering under Horisont Europa (en blanding af tilskudslignende finansiering og privat finansiering)*
- 25l) *"indirekte aktioner": forsknings- og innovationsaktiviteter, som Unionen yder finansiel støtte til, og som gennemføres af deltagerne*
- 25m) *"direkte aktioner": forsknings- og innovationsaktiviteter, der gennemføres af Kommissionen gennem Det Fælles Forskningscenter (JRC)*
- 27) *"udbud": udbud som defineret i artikel 2, nr. 49), i finansforordningen*
- 28) *"tilknyttet enhed": en retlig enhed som defineret i artikel 187, stk. 1, i finansforordningen*
- 30) *"innovationsøkosystem": et økosystem, der på EU-plan samler aktører eller enheder, hvis funktionelle mål er at muliggøre teknologisk udvikling og innovation. Det omfatter*

forbindelser mellem materielle ressourcer (såsom midler, udstyr og faciliteter), institutionelle enheder (såsom videregående uddannelsesinstitutioner og støttetjenester, forsknings- og teknologioorganisationer, virksomheder, venturekapitaludbydere og finansielle formidlere) samt nationale, regionale og lokale politikudformnings- og finansieringsenheder.

Artikel 3

Programmets målsætninger

1. Programmets overordnede målsætning er at sørge for, at Unionens investeringer i forskning og innovation skaber videnskabelige, **teknologiske**, økonomiske og samfundsmæssige virkninger for derigennem at styrke Unionens videnskabelige og teknologiske grundlag, fremme dens konkurrenceevne **i alle medlemsstater**, herunder industriens konkurrenceevne, opfylde Unionens strategiske prioriteter og bidrage til **opfyldelsen af EU's målsætninger og politikker, bidrage til** håndtering af de globale udfordringer, heriblandt målene for bæredygtig udvikling, **ved at følge principperne i 2030-dagsordenen og Parisaftalen og styrke det europæiske forskningsrum. Programmet skal derfor opnå størst mulig merværdi på EU-plan ved at lægge vægt på målsætninger og aktiviteter, der ikke kan gennemføres effektivt, hvis medlemsstaterne handler hver for sig, men kun hvis de samarbejder.**
2. Programmet har følgende specifikke målsætninger:
 - a) at **udvikle, fremme og begunstige videnskabelig topkvalitet**, støtte skabelse og udbredelse af ny **grundlæggende og anvendt** højkvalitetsviden, færdigheder, teknologier og løsninger, **uddannelse af og mobilitet for forskere, tiltrække talent på alle niveauer og bidrage til fuld udnyttelse af Unionens talentmasse i forbindelse med aktioner, der støttes i medfør af dette program**
 - b) at **generere viden**, styrke virkningen af forskning og innovation, hvad angår udvikling af, støtte til og gennemførelse af EU-politikker tillige med støtte til **adgang til og** indførelse af innovative løsninger i **europæisk industri, navnlig SMV'er**, og samfundet med henblik på at imødegå globale udfordringer, **herunder klimændringerne og målene for bæredygtig udvikling**

- c) at fremme alle former for innovation, *lette teknologisk udvikling, demonstration og viden- og teknologioverførsel* og styrke udbredelsen **■** *og udnyttelsen* af innovative løsninger
- d) at optimere programmets bidrag for at *styrke og øge det europæiske forskningsrums virkning og tiltrækningskraft og fremme ekspertisebaseret deltagelse fra alle medlemsstater, herunder medlemsstater med lav FoI-performance, i Horisont Europa samt lette samarbejdsforbindelser inden for europæisk forskning og innovation.*

Artikel 4

Programstruktur

1. Programmet består af følgende dele, som bidrager til de generelle og specifikke målsætninger fastsat i artikel 3:
 - 1) Søjle I "**Videnskabelig topkvalitet**" **■** med følgende komponenter:
 - a) Det Europæiske Forskningsråd (EFR)
 - b) Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter (MSCA)
 - c) forskningsinfrastrukturer.
 - 2) Søjle II "Globale udfordringer og *europæisk* industriel konkurrenceevne" med følgende komponenter, *under hensyntagen til at samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber spiller en vigtig rolle i alle klynger*:
 - a) klyngen "Sundhed"
 - b) klyngen "**Kultur, kreativitet og inklusivt samfund**"
 - ba) klyngen "Civilsikkerhed for samfundet"**
 - c) klyngen "Det digitale område, **■** *industri og rummet*"
 - d) klyngen "Klima, energi og mobilitet"

f) klyngen "Fødevarer, *bioøkonomi*, naturressourcer, *landbrug* og *miljø*"

g) Det Fælles Forskningscenters (JRC) ikkenukleare direkte aktioner.

3) Søjle III "*Et innovativt Europa*" ■ med følgende komponenter:

a) Det Europæiske Innovationsråd (EIC)

b) Europæiske innovationsøkosystemer

c) Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT), *der er oprettet ved forordning (EF) nr. 294/2008*.

4) Delen "*Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af det europæiske forskningsrum*" ■ med følgende komponenter:

a) *udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse* af topkvalitet

b) reform og styrkelse af det europæiske FoI-system.

2. Hovedlinjerne i aktiviteterne er beskrevet i bilag I.

Artikel 5²⁶

Forsvarsforskning *og -udvikling*

1. Aktiviteter, som udføres under særprogrammet som omhandlet i artikel 1, stk. 3, litra b), og fastsat i forordning ... om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond, skal udelukkende fokusere på *forsvarsforskning og -udvikling*, med *de følgende målsætninger for og hovedlinjer i aktiviteterne*:
 - *aktiviteter, der har til formål at fremme den europæiske forsvarsteknologiske og -industrielle bases konkurrenceevne, effektivitet og innovationskapacitet.*
2. Denne forordning finder ikke anvendelse på det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 3, litra b), med undtagelse af nærværende artikel **■**, artikel 1 **■** og artikel 9, stk. 1.

Artikel 6²⁷

Strategisk planlægning og gennemførelse samt former for EU-finansiering

1. Programmet gennemføres ved direkte forvaltning i overensstemmelse med finansforordningen eller ved indirekte forvaltning med finansieringsorganer, der er omhandlet i finansforordningens artikel 62, stk. 1, litra c).

²⁶ *Følgende erklæring fra Kommissionen forventes offentliggjort i EUT C-serien, når nærværende forordnings endelige tekst er vedtaget:*

"Kommissionen noterer sig Parlamentets og Rådets kompromis om ordlyden af artikel 5. Efter Kommissionens opfattelse er det særprogram om forsvarsforskning, der er nævnt i artikel 1, stk. 3, litra b), udelukkende begrænset til forskningsaktioner under den fremtidige europæiske forsvarsfond, mens udviklingsaktionerne ikke anses for at være omfattet af denne forordning".

²⁷ *En erklæring fra Kommissionen forventes offentliggjort i EUT C-serien, når forordningens endelige tekst er vedtaget, sammen med følgende bemærkning:*
"Kommissionen agter efter anmodning at udveksle synspunkter med det ansvarlige udvalg i Europa-Parlamentet om: i) listen over potentielle partnerskabskandidater på grundlag af artikel 185 og 187 i TEUF, som vil være omfattet af (indledende) konsekvensanalyser, ii) listen over de foreløbige missioner, der er fastlagt af missionsudvalgene, iii) resultaterne af strategiplanen, inden den formelt vedtages, og iv) hvorvidt Kommissionen vil fremlægge og dele dokumenter vedrørende arbejdsprogrammerne."

2. Programmet kan yde finansiering til indirekte aktioner i enhver af de former, der er fastsat i finansforordningen, især tilskud, **som er den vigtigste form for støtte under programmet**. Det kan også yde finansiering i form af **priser, offentlige indkøb og** finansielle instrumenter inden for blandingsoperationer **og egenkapitalstøtte fra EIC's Accelerator**.
3. Reglerne for deltagelse og formidling af resultater som fastsat i denne forordning finder anvendelse på indirekte aktioner.
4. De vigtigste typer af aktioner, der skal anvendes under programmet, er fastsat og defineret i **artikel 2**. De former for finansiering, **der er angivet i stk. 2**, anvendes fleksibelt i alle programmets generelle og specifikke målsætninger, idet de afhænger af de enkelte specifikke målsætnings behov og karakteristika.
5. Programmet støtter også direkte aktioner, der gennemføres af JRC. Hvor disse aktioner bidrager til initiativer, der er fastlagt i henhold til artikel 185 eller artikel 187 i TEUF, anses dette bidrag ikke for at være en del af det finansielle bidrag, der er afsat til disse initiativer.
6. Gennemførelsen af særprogrammet **og EIT's VIF'er understøttes af** en gennemsigtig og strategisk **planlægning af forsknings- og innovationsaktiviteter som fastlagt i særprogrammet**, navnlig for søjlen "Globale udfordringer og **europæisk** industriel konkurrenceevne", **og omfatter også** relevante **aktiviteter i de andre søjler og delen "Udvidelse af deltagerkredsen og styrkelse af det europæiske forskningsrum"**.

Kommissionen sikrer tidlig inddragelse af medlemsstaterne og omfattende udveksling med Europa-Parlamentet, suppleret med høring af interessenter og den brede offentlighed.

Den strategiske planlægning sikrer overensstemmelse med andre relevante EU-programmer og sammenhæng med EU's prioriteter og forpligtelser og øger komplementariteten og synergien med nationale og regionale finansieringsprogrammer og -prioriteter, hvorved det europæiske forskningsrum styrkes. Områder for mulige missioner og områder for mulige institutionaliserede europæiske partnerskaber fastsættes i bilag Va.

- 6a. *Hvor det er relevant, kan der, for at give mulighed for hurtigere adgang til midler for små samarbejdende konsortier, foreslås en procedure for en hurtig vej til forskning og innovation i forbindelse med nogle af de indkaldelser af forslag, der har til formål at udvælge forsknings- og/eller innovationsaktioner under de dele af rammeprogrammet, der vedrører "Globale udfordringer og europæisk industris konkurrenceevne" og "Det Europæiske Innovationsråds Pathfinder".*

En indkaldelse i forbindelse med proceduren for en hurtig vej til forskning og innovation skal have følgende kumulerede karakteristika:

- bottom-up-indkaldelser af forslag*
- en kortere sagsbehandlingstid frem til bevilling af støtten, som ikke overstiger 6 måneder*
- en støtte, der kun ydes til små samarbejdende konsortier, der består af højst 6 forskellige og uafhængige støtteberettigede juridiske enheder*
- en maksimal finansiel støtte pr. konsortium, der ikke overstiger 2,5 mio. EUR.*

Arbejdsprogrammet skal angive de indkaldelser, der anvender proceduren for en hurtig vej til forskning og innovation.

7. Aktiviteter under Horisont Europa gennemføres via *åbne, konkurrenceprægede* indkaldelser af forslag, *herunder som led* i missioner og europæiske partnerskaber *med undtagelse af de aktiviteter, som er nævnt i artikel 39 om priser.*

Artikel 6a

Programmets principper

1. *Forsknings- og innovationsaktiviteter, der gennemføres som led i det i artikel 1, stk. 3, litra a), omhandlede særprogram og inden for rammerne af EIT, har udelukkende fokus på civile anvendelsesformål. Budgetoverførsler mellem det beløb, der er tildelt særprogrammet, jf. artikel 1, stk. 3, litra a), og EIT, og det beløb, der er tildelt*

særprogrammet, jf. artikel 1, stk. 3, litra b), er ikke tilladt, og unødvendig overlapning mellem de to programmer bør undgås.

2. *Horisont Europa sikrer en tværfaglig tilgang og indeholder, hvor det er relevant, bestemmelser om integrationen af samfundsvidenskab og de humanistiske videnskaber på tværs af alle de klynger og aktiviteter, der udvikles under programmet, herunder specifikke indkaldelser om emner inden for samfundsvidenskab og de humanistiske videnskaber.*
3. *Programmets samarbejdsdele sikrer en balance mellem lavere og højere niveauer af teknologisk modenhed og dækker derved hele værdikæden.*
- 3a. *Programmet sikrer effektiv fremme og integration af samarbejde med tredjelande og internationale organisationer og initiativer på grundlag af gensidige fordele, EU's interesser, internationale forpligtelser og, hvor det er relevant, gensidighed.*
4. *Programmet bistår lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen, med at øge deltagelsen i Horisont Europa og fremme bred geografisk dækning i samarbejdsprojekter, herunder ved at udbrede videnskabelig topkvalitet, fremme nye samarbejdsforbindelser, stimulere hjernecirkulation og gennemføre artikel 20, stk. 3, og artikel 45, stk. 4. Disse bestræbelser modsvares af forholdsmæssige foranstaltninger fra medlemsstaternes side, herunder fastsættelse af attraktive lønninger for forskere, og støtte i form af EU-, nationale og regionale midler. Der lægges særlig vægt på geografisk balance, med forbehold af situationen på det pågældende forsknings- og innovationsområde, i evalueringspaneler og i organer såsom råd og ekspertgrupper, uden at kriterierne for topkvalitet undergraves.*
5. *Programmet sikrer effektiv fremme af lige muligheder for alle, integration af kønsaspektet og indførelse af kønsdimensionen i forsknings- og innovationsindhold og sigter mod at imødegå årsagerne til uligevægt mellem kønnene. Der lægges særlig vægt på så vidt muligt at sikre ligevægt mellem kønnene i evalueringspaneler og andre relevante rådgivningsorganer såsom råd og ekspertgrupper.*
- 5a. *Horisont Europa gennemføres i synergi med andre af Unionens finansieringsprogrammer, samtidig med at der stræbes efter størst mulig administrativ*

forenkling. En ikkeudtømmende liste over synergier med andre EU-finansieringsprogrammer fremgår af bilag IV.

- 5b. Programmet bidrager til at øge offentlige og private investeringer i FoI i medlemsstaterne og bidrager dermed til at nå en samlet investering i forskning og udvikling på mindst 3 % af Unionens bruttonationalprodukt (BNP).*
- 6. Når Kommissionen gennemfører programmet, bestræber den sig på at sikre løbende administrativ forenkling og reduktion af byrden for ansøgere og støttemodtagere.*
- 7. Som led i Unionens generelle målsætning om at integrere klimaindsatsen i EU's sektorpolitikker og midler skal aktionerne under programmet bidrage med mindst 35 % af udgifterne forbundet med klimamålene, hvor det er relevant. Klimamainstreaming integreres på passende vis i forsknings- og innovationsindhold.*
- 8. Programmet fremmer fælles skabelse og fælles udformning gennem inddragelse af borgerne og civilsamfundet.*
- 9. Programmet sikrer gennemsigtighed og ansvarlighed for så vidt angår den offentlige finansiering af forsknings- og innovationsprojekter og sikrer således den offentlige interesse.*
- 10. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan sikrer, at der stilles tilstrækkelig vejledning og information til rådighed for alle potentielle deltagere på tidspunktet for offentliggørelsen af indkaldelsen af forslag, navnlig den gældende standardtilskudsaftale.*

Artikel 7

Missioner

- 1. Missioner programmeres inden for søjlen "Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne", men kan ligeledes drage fordel af de aktioner, der udføres inden for andre dele af programmet, samt af supplerende aktioner, der udføres under andre af Unionens finansieringsprogrammer. Missioner skal åbne mulighed for konkurrerende løsninger, hvilket resulterer i en paneuropæisk merværdi og virkning.*

2. Missionerne *fastlægges og* gennemføres i overensstemmelse med *forordningen og særprogrammet, hvorved der sikres aktiv og tidlig inddragelse af medlemsstaterne og omfattende udvekslinger med Europa-Parlamentet. Missionerne, deres målsætninger, budget, mål, anvendelsesområde, indikatorer og milepæle fastlægges i de strategiske FoI-planer eller i arbejdsprogrammerne, alt efter hvad der er relevant.* Evalueringer af *forslag i forbindelse med missionerne* foretages i overensstemmelse med artikel 26.
- 2a. *I de første tre år af programmet programmeres højst 10 % af det årlige budget for søjle II gennem specifikke indkaldelser til gennemførelse af missionerne. I den sidste del af programmet og først efter en positiv bedømmelse af missionens udvælgelses- og forvaltningsproces kan denne andel øges. Kommissionen meddeler den samlede andel af hvert arbejdsprogram budget, der afsættes til missioner.*
3. Missioner skal:
 - a) *anvende målene for bæredygtig udvikling som kilder til missionernes udvikling og gennemførelse og have et klart forsknings- og innovationsindhold og EU-merværdi og bidrage til at nå Unionens prioriteter og forpligtelser samt Horisont Europa-programmets målsætninger som fastlagt i artikel 3*
 - aa) *dække områder af fælles europæisk relevans, være inklusive, tilskynde til bred inddragelse og aktiv deltagelse af forskellige typer af interessenter fra den offentlige og private sektor, herunder borgere og slutbrugere, og levere FoI-resultater, der kan være til gavn for alle medlemsstater*
 - b) *være dristige og inspirerende og derfor have stor videnskabelig, teknologisk, samfundsmæssig, økonomisk, miljømæssig eller politisk relevans og virkning*
 - c) *angive en klar retning og klare målsætninger og være målrettede, målbare og tidsbestemte og have en klar budgetramme*
 - d) *være udvalgt på en gennemsigtig måde og være centreret om ambitiøse, topkvalitetsbaserede og virkningsorienterede, men realistiske mål og forsknings-, udviklings- og innovationsaktiviteter*
 - da) *have det nødvendige anvendelsesområde og omfang og den nødvendige mobilisering af ressourcerne og den nødvendige løftestangeffekt for de*

supplerende offentlige og private midler, der er påkrævet for at levere missionens resultater

- e) *stimulere aktiviteten på tværs af fagområder (herunder samfundsvidenskab og de humanistiske videnskaber) og omfatte aktiviteter fra en bred vifte af teknologiske modenhedsniveauer, herunder lavere teknologiske modenhedsniveauer*
- f) *være åbne over for flere forskellige bottom-up-tilgange og -løsninger under hensyntagen til menneskelige og samfundsmæssige behov og fordele og i anerkendelse af betydningen af forskelligartede bidrag til at gennemføre disse missioner*
- fa) *drage fordel af synergier på en gennemsigtig måde med andre EU-programmer samt med nationale og, hvor det er relevant, regionale innovationsøkosystemer.*

4. *Kommissionen overvåger og evaluerer hver mission i overensstemmelse med artikel 45 og 47 i og bilag V til denne forordning, herunder fremskridt hen imod kort-, mellem- og langsigtede mål, og dækker i den forbindelse gennemførelse, overvågning og udfasning af missionerne. Senest i 2023, og inden der træffes afgørelse om at etablere nye missioner eller om at fortsætte, afslutte eller omlægge igangværende missioner, foretages der en evaluering af de første missioner, der er etableret inden for rammerne af Horisont Europa. Resultaterne af denne evaluering gøres offentligt tilgængelige og skal omfatte, men er ikke begrænset til, en analyse af deres udvælgelsesproces og af deres styring, budget, fokus og hidtidige fremskridt.*

Artikel 7a

Det Europæiske Innovationsråd

1. *Kommissionen etablerer Det Europæiske Innovationsråd (EIC) som en centralt forvaltet "one-stop-shop" til gennemførelse af aktioner under søjle III "Et innovativt Europa", som er knyttet til EIC. EIC fokuserer hovedsageligt på banebrydende og disruptiv innovation, som især er rettet mod markedsskabende innovation, samtidig med at det støtter alle former for innovation, herunder inkrementel innovation. Grundlaget for EIC's arbejde er følgende principper: klar EU-merværdi, autonomi, evne til at løbe en risiko, produktivitet, effektivitet, gennemsigtighed og ansvarlighed.*

2. ***EIC skal være åben for alle typer af innovatorer, herunder spændende fra enkeltpersoner til universiteter, forskningsorganisationer og virksomheder (SMV'er, herunder opstartsvirksomheder og i særlige tilfælde små midcapselskaber) og fra enkelte støttemodtagere til tværfaglige konsortier. Mindst 70 % af EIC's budget afsættes til SMV'er, herunder opstartsvirksomheder.***
3. ***EIC's bestyrelse og ledelsesfunktioner er defineret i afgørelse (EU)... [specifikt program] og bilagene hertil.***

Artikel 8

Europæiske partnerskaber

1. Dele af Horisont Europa kan gennemføres ved hjælp af europæiske partnerskaber. Unionens deltagelse i europæiske partnerskaber kan antage enhver af følgende former:
 - a) deltagelse i partnerskaber, der oprettes på grundlag af aftalememoranda og/eller kontrakter mellem Kommissionen og de partnere, der er omhandlet i artikel 2, stk. 3, med angivelse af partnerskabets målsætninger og de tilknyttede forpligtelser ***fra alle involveredes side*** angående partnernes finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier og de centrale indikatorer for performance og virkninger, output, der skal leveres, ***og nærmere retningslinjer for rapporteringen***. De omfatter udpegning af komplementære forsknings- og innovationsaktiviteter, der gennemføres af partnerne og i programmet (europæiske partnerskaber med fælles programlægning)
 - b) deltagelse i og finansielle bidrag til et program for forsknings- og innovationsaktiviteter ***med beskrivelse af målsætningerne, de centrale indikatorer for performance og virkninger samt de output, der skal leveres***, på grundlag af partnernes tilsagn om finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier og integration af deres relevante aktiviteter ved hjælp af en programsamfinansieringsaktion (samfinansierede europæiske partnerskaber)
 - c) deltagelse i og finansielt bidrag til forsknings- og innovationsprogrammer, som iværksættes af adskillige medlemsstater, jf. artikel 185 i TEUF, eller af organer, der er oprettet i henhold til artikel 187 i TEUF (såsom fællesforetagender), eller af EIT's

videns- og innovationsfællesskaber i overensstemmelse med EIT-forordningen (institutionaliserede europæiske partnerskaber). *Sådanne partnerskaber gennemføres udelukkende, hvis andre dele af Horisont Europa-programmet, herunder andre former for europæiske partnerskaber, ikke ville kunne nå målene eller ikke ville kunne skabe de nødvendige og forventede virkninger, og hvis det er begrundet i et langsigtet perspektiv og en høj grad af integrering. Partnerskaber i henhold til artikel 185 eller 187 i TEUF indfører en central forvaltning af alle finansielle bidrag, undtagen i behørigt begrundede tilfælde. I tilfælde af central finansiell forvaltning vil bidrag på projektniveau fra en deltagende stat blive ydet på grundlag af den finansiering, der anmodes om i forslagene fra de enheder, der er etableret i den pågældende deltagende stat, medmindre andet er aftalt mellem alle de berørte deltagende stater.*

Reglerne for sådanne partnerskaber fastsætter bl.a. de målsætninger, de centrale indikatorer for performance og virkninger og de output, der skal leveres, samt de dertil knyttede forpligtelser vedrørende partnernes finansielle bidrag og/eller bidrag i form af naturalier.

2. Europæiske partnerskaber skal:

- a) kun oprettes *for at løse europæiske og globale udfordringer* i de tilfælde, hvor de mere effektivt vil opfylde Horisont Europas målsætninger, end det er muligt for Unionen på egen hånd, *og i forhold til andre former for støtte i rammeprogrammet. Disse dele skal have en passende andel af budgettet for Horisont Europa. Størstedelen af budgettet i søjle II tildeles aktioner uden for europæiske partnerskaber*
- b) efterleve principperne om EU-merværdi, gennemsigtighed, åbenhed, virkning *i og for Europa, kraftig løftestangeffekt i et tilstrækkeligt omfang*, langsigtede tilsagn fra alle de involverede parter, fleksibilitet *i gennemførelsen*, kohærens, *samordning* og komplementaritet med EU-, lokale, regionale, nationale og, *hvis det er relevant*, internationale initiativer *eller andre partnerskaber og missioner*
- c) *have en klar livscyklustilgang*, være tidsbegrænsede og omfatte betingelser for udfasning af programmets finansiering.

2a. *Europæiske partnerskaber i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a) og b), i denne forordning fastlægges i strategiske FoI-planer, før de gennemføres i arbejdsprogrammerne.*

Bestemmelser og kriterier for deres udvælgelse, gennemførelse, overvågning, evaluering og udfasning er anført i bilag III.

Artikel 8a

Gennemgang af missioner og partnerskabsområder

Senest i 2023 foretager Kommissionen en gennemgang af bilag Va som led i den overordnede overvågning af programmet, herunder missionerne og de institutionaliserede europæiske partnerskaber på grundlag af artikel 185 eller 187 i TEUF, og fremlægger en rapport om de vigtigste resultater for Rådet og Europa-Parlamentet.

Artikel 9

Budget

1. Budgettet for gennemførelsen af rammeprogrammet for perioden 2021-2027 udgør **120 000 000 000 EUR i 2018-priser** for det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 3, litra a), og omfatter derudover beløbet for det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 3, litra b), som fastsat ved forordningen om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond.
2. Den vejledende fordeling af det beløb, der er omhandlet i stk. 1, første halvdel, er som følger:
 - a) **27,42 %** til søjle I "**Videnskabelig topkvalitet** og åben videnskab" for perioden 2021-2027, heraf:
 - 1) **17,64 %** til Det Europæiske Forskningsråd
 - 2) **7,23 %** til Marie Skłodowska-Curie-aktioner
 - 3) **2,55 %** til forskningsinfrastrukturer
 - b) **55,48 %** til søjle II "**Globale udfordringer og europæisk industriel konkurrenceevne**" for perioden 2021-2027, heraf:

1) 8,16 % til klyngen "Sundhed"

2) 2,50 % til klyngen "Inklusive og *creative* samfund"

2a) 2,00 % til klyngen "*Sikre samfund*"

3) 15,94 % til klyngen "Det digitale område, industri *og rummet*"

4) 15,84 % til klyngen "Klima, energi og mobilitet"

5) 9,00 % til klyngen "Fødevarer, naturressourcer *og landbrug*"

6) 2,04 % til Det Fælles Forskningscenters (JRC) ikkenukleare direkte aktioner

c) 12,71 % til søjle III "*Et innovativt Europa*" for perioden 2021-2027, heraf:

1) 8,71 % til Det Europæiske Innovationsråd (*EIC*), herunder op til 0,53 % til europæiske innovationsøkosystemer

2) 4,00 % til Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT)

d) 4,39 % til delen "Styrkelse af det europæiske forskningsrum" *med følgende komponenter:*

1) 4,00 % *til udbredelse af topkvalitet og udvidelse af deltagerkredsen i hele Unionen*

2) 0,39 % *til reform og styrkelse af det europæiske FoI-system.*

3. For at kunne reagere på uforudsete situationer eller på nye tendenser og behov kan Kommissionen som led i den årlige budgetprocedure afvige fra de i stk. 2 omhandlede beløb med op til maksimalt 10 %, *inklusive tildelingen af bidragene fra associerede lande.*

3c. 45 % af budgettet for klyngen "*Inklusive og creative samfund*" skal støtte forskning i *kulturelle og creative sektorer, herunder Unionens kulturarv, og skal indeholde et øremærket beløb på 300 mio. EUR til dannelsen af en europæisk kulturarvssky som anført i bilag I til særprogrammet efter en konsekvensanalyse, der forelægges for Europa-Parlamentet.*

3d. Der sigtes mod at øremærke mindst 1 mia. EUR til kvanteforskning under klyngen "Det digitale område, industri og rummet" i søjle II.

4. Beløbet i stk. 1 *til det særprogram, der er omhandlet i artikel 1, stk. 3, litra a), og til EIT* kan også dække udgifter til forberedelse, overvågning, kontrol, revision, evaluering og andre aktiviteter samt udgifter, der er nødvendige for at forvalte og gennemføre programmet, herunder alle administrationsudgifter, og evaluere opfyldelsen af dets målsætninger. ***Administrationsudgifter med relation til indirekte aktioner må ikke overstige 5 % af det samlede beløb for programmet.*** Det kan desuden omfatte udgifter til undersøgelser, møder mellem eksperter og informations- og kommunikationstiltag, for så vidt som de vedrører programmets målsætninger, samt udgifter i forbindelse med informationsteknologinet med henblik på behandling og udveksling af oplysninger, eksempelvis institutionelle IT-værktøjer og anden teknisk og administrativ bistand, som er påkrævet i forbindelse med forvaltningen af programmet.
5. Bevillinger kan om nødvendigt opføres i budgettet efter 2027 til dækning af udgifterne i stk. 4, således at aktioner, der ikke er afsluttet senest den 31. december 2027, fortsat kan forvaltes.
6. Budgetforpligtelser for aktioner, der løber over mere end et regnskabsår, kan opdeles på flere år i årlige trancher.
7. For så vidt andet ikke er fastsat i finansforordningen, kan udgifter til aktioner under projekter, som er omfattet af det første arbejdsprogram, være støtteberettigede fra og med den 1. januar 2021.

Artikel 10

Åben videnskab

1. ***Programmet tilskynder til åben videnskab som en tilgang til den videnskabelige proces, der baserer sig på samarbejde og formidling af viden, navnlig i overensstemmelse med følgende elementer:***

– fri brugsret til videnskabelige publikationer, der udspringer af forskning finansieret under programmet

– fri brugsret til forskningsdata, herunder dem, der ligger til grund for videnskabelige publikationer.

Disse elementer sikres i overensstemmelse med artikel 35, stk. 3, i nærværende forordning. Sidstnævnte skal også være i overensstemmelse med princippet "så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt".

- 1a. *Princippet om gensidighed inden for åben videnskab fremmes og støttes i alle associerings- og samarbejdsaftaler med tredjelande, herunder aftaler, der er underskrevet af finansieringsorganer, som står for den indirekte forvaltning af programmet.*
2. Ansvarlig forvaltning af forskningsdata sikres i overensstemmelse med FAIR-principperne (søgbarhed, tilgængelighed, interoperabilitet og anvendelighed). *Opmærksomheden skal også rettes mod langsigtet opbevaring af data.*
3. *Andre former for åben videnskabspraksis fremmes og støttes, herunder til fordel for SMV'er.*

Artikel 11

Supplerende, kombineret og kumuleret finansiering

1. *Horisont Europa gennemføres i synergi med andre af Unionens finansieringsprogrammer, samtidig med at der stræbes efter størst mulig administrativ forenkling. En ikkeudtømmende liste over synergier med andre finansieringsprogrammer findes i bilag IV. Der gælder ét enkelt Horisont Europa-regelsæt for en FUI-samfinansieret aktion.*
2. *Seal of Excellence tildeles i alle dele af programmet. Aktioner, der tildeles mærket "Seal of Excellence", eller som opfylder følgende kumulerede, sammenlignelige betingelser –*

- a) de er blevet vurderet som led i en indkaldelse af forslag inden for rammerne af programmet
- b) de opfylder minimumskravene til kvalitet i den pågældende indkaldelse af forslag
- c) de kan ikke finansieres inden for rammerne af den pågældende indkaldelse af forslag på grund af budgetmæssige begrænsninger

kan modtage støtte *fra nationale eller regionale fonde, herunder* fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Socialfond Plus eller Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne i henhold til artikel [67], stk. 5, i forordning (EU) XX [forordningen om fælles bestemmelser] og artikel [8] i forordning (EU) XX [finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik], *uden at der stilles krav om yderligere ansøgning og evaluering, og* forudsat at sådanne aktioner er i overensstemmelse med det pågældende programs målsætninger. *Med forbehold af statsstøttere reglerne anvendes* reglerne for den fond, der yder støtte.

2a. *I overensstemmelse med artikel 21 i forordning (EU) XX [... forordningen om fælles bestemmelser] kan forvaltningsmyndigheden frivilligt anmode om at få overført dele af sine finansielle tildelinger til Horisont Europa. Overførte ressourcer gennemføres i overensstemmelse med reglerne i Horisont Europa. Derudover sikrer Kommissionen, at sådanne overførte midler øremærkes i deres helhed til programmer og/eller projekter, som gennemføres i den medlemsstat eller region, hvor midlerne stammer fra, alt efter hvad der er relevant.*

2b. *Med forudgående godkendelse fra ansøgerne medtager Kommissionen de i denne artikel omhandlede tildelinger i informationssystemet om udvalgte projekter med henblik på at tillade en hurtig udveksling af oplysninger og give finansieringsmyndighederne mulighed for at yde finansiering til de udvalgte aktioner.*

En aktion, som har modtaget et bidrag under et andet EU-program, kan også modtage et bidrag under programmet, forudsat at bidragene ikke dækker de samme omkostninger.

Artikel 12

Tredjelande, der er associeret til programmet

1. Følgende tredjelande kan komme i betragtning til associering til programmet:

- a) medlemmer af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA-medlemmer), som er medlem af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), jf. betingelserne i EØS-aftalen
- b) tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande i overensstemmelse med de generelle principper og betingelser for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og Associeringsrådets afgørelser eller lignende aftaler, og i overensstemmelse med de specifikke betingelser i aftaler mellem Unionen og disse lande
- c) lande omfattet af den europæiske naboskabspolitik i overensstemmelse med de generelle principper og betingelser for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og Associeringsrådets afgørelser eller lignende aftaler, og i overensstemmelse med de specifikke betingelser i aftaler mellem EU og disse lande
- d) tredjelande og områder, der opfylder alle følgende kriterier:
 - i. de har en god kapacitet inden for videnskab, teknologi og innovation
 - ii. de tilslutter sig princippet om en regelbaseret og åben markedsøkonomi, herunder en retfærdig og rimelig behandling af intellektuelle ejendomsrettigheder, *overholder menneskerettighederne* og understøttes af demokratiske institutioner

iii. de fremmer aktivt politikker med henblik på at forbedre borgernes økonomiske og sociale velfærd.

Fuld eller delvis associering til programmet for hvert af de tredjelande, der er omhandlet i litra d), **baseres på en vurdering af fordelene for Unionen.**

Associeringen skal navnlig være i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i en særlig aftale om tredjelandets deltagelse i Unionens programmer, forudsat at der i aftalen:

- sikres en rimelig balance for så vidt angår bidrag og fordele for det tredjeland, som deltager i Unionens programmer
- **gives ret til at koordinere en aktion under programmet, for så vidt som det gavner Unionen, og beskyttelsen af Unionens finansielle interesser sikres**
- fastsættes betingelser for deltagelse i **programmet**, herunder beregningen af finansielle bidrag til de enkelte programmer **og delprogrammer** og deres administrative omkostninger. Disse bidrag udgør formålsbestemte indtægter i henhold til finansforordningens artikel 21, stk. 5

- ikke indrømmes et tredjeland beslutningskompetence over programmet
- garanteres Unionen ret til at sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning og til at beskytte *Unionens* finansielle interesser.

2. Anvendelsesområdet for hvert tredjeland associering til programmet skal tage hensyn til målsætningen om at fremme økonomisk vækst i Unionen gennem innovation **og skal forhindre hjerneflugt fra Unionen**. Med undtagelse af EØS-medlemmer, tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande kan de dele af programmet, **som omfatter enkeltmodtagere**, dermed udelukkes fra et konkret lands associeringsaftale, **navnlig dem der er øremærket til private enheder**.
3. Associeringsaftalen fastsætter, hvor det er relevant, bestemmelser om, at retlige enheder, der er etableret i Unionen, må deltage i associerede landes ækvivalente programmer på de deri fastlagte betingelser, **og tilstræber, at en sådan deltagelse er gensidig**.
4. I betingelserne **i associeringsaftalen** for fastlæggelse af den finansielle støttes omfang sikres det, at enhver eventuel uligevægt **hver andet år** automatisk korrigeres i forhold til det beløb, som enheder etableret i associerede lande modtager i kraft af deres deltagelse i programmet, idet der tages hensyn til omkostningerne i forbindelse med programmets forvaltning, gennemførelse og drift.

- 4a. *Bidragene fra alle de associerede lande indgår i de relevante dele af programmet, forudsat at budgetfordelingen af disse dele, jf. artikel 9, stk. 2, respekteres. Kommissionen aflægger under den årlige budgetprocedure beretning til Rådet og Parlamentet om det samlede budget for hver del af programmet med angivelse af hvert af de associerede lande, individuelle bidrag og deres finansielle balance.*

AFSNIT II

REGLER FOR DELTAGELSE OG FORMIDLING

KAPITEL I

Almindelige bestemmelser

Artikel 13

Finansieringsorganer og JRC's direkte aktioner

1. Finansieringsorganer må **i behørigt begrundede tilfælde** afvige fra de regler, som er fastsat i dette afsnit, **bortset fra artikel 14, 15 og 16, og kun** hvis der gives mulighed herfor i den basisretsakt, hvorved finansieringsorganet oprettes, eller hvorved det overlades budgetgennemførelsesopgaver eller, for finansieringsorganer under finansforordningens artikel 62, stk. 1, litra c), nr. ii), iii) eller v), hvis muligheden fremgår af bidragsaftalen, og finansieringsorganernes særlige driftsmæssige behov eller tiltagenes særlige karakter nødvendiggør dette.
2. De regler, som er fastsat i dette afsnit, finder ikke anvendelse på JRC's direkte aktioner.

Artikel 14

Støtteberettigede aktioner *og etiske principper*

1. Uanset stk. 2 **kan** der kun ydes finansiering til aktioner, som gennemfører de i artikel 3 omhandlede mål.

Til følgende forskningsområder ydes der ikke støtte:

- a) aktiviteter, der har reproduktiv kloning af mennesker som formål
- b) aktiviteter, der sigter mod at ændre menneskers arvemasse på en måde, der gør ændringerne arvelige²⁸

c) aktiviteter, der sigter mod at udvikle menneskelige embryoner udelukkende for at anvende dem til forskning eller med stamcelleproduktion for øje f.eks. ved hjælp af somatisk cellekerneoverførsel.

2. Der kan eventuelt ydes finansiering til forskning i menneskelige stamceller, både voksne og embryonale, afhængigt af både de videnskabelige forslags indhold og retsgrundlaget i de berørte medlemsstater. Der ydes *hverken i eller uden for EU* tilskud til forskningsaktiviteter, der er forbudt i samtlige medlemsstater. Der ydes ikke støtte til forskning, der foregår i en medlemsstat, hvor denne forskning er forbudt.

Artikel 15

Etik²⁹

1. Aktiviteter under programmet gennemføres under overholdelse af etiske principper og den relevante nationale lovgivning, EU-lovgivning samt international lovgivning, herunder Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og den europæiske menneskerettighedskonvention, inklusive tillægsprotokoller.

Der lægges særlig vægt på proportionalitetsprincippet, retten til privatlivets fred, retten til beskyttelse af personoplysninger, retten til personlig fysisk og psykisk integritet, retten til ikkediskrimination og behovet for at sikre *miljøbeskyttelse og* et højt sundhedsbeskyttelsesniveau.

2. Enheder, der deltager i aktionen, fremviser:

²⁸ Der kan ydes støtte til forskning vedrørende behandling af kønskirtelkræft.

²⁹ *Med forbehold af den endelige retsakt vil Kommissionen udsende en erklæring om forskning i menneskelige embryonale stamceller på samme vis som under Horisont 2020 (erklæring 2013/C 373/02).*

- a) en selvevaluering vedrørende etik, der indkredser og præciserer alle forventelige etiske spørgsmål vedrørende målsætningen, gennemførelsen og de sandsynlige virkninger ved de aktiviteter, der skal finansieres, herunder en bekræftelse af overensstemmelsen med stk. 1, og en beskrivelse af, hvordan denne vil blive sikret
 - b) en bekræftelse af, at alle aktiviteter vil være i overensstemmelse med den europæiske kodeks for forskningsintegritet som offentliggjort af All European Academies, og at der ikke vil blive udført aktiviteter, som er udelukket fra finansieringen
 - c) for så vidt angår aktiviteter uden for Unionen en bekræftelse af, at de samme aktiviteter ville være tilladt i en medlemsstat og
 - d) for så vidt angår aktiviteter, hvor der anvendes menneskelige embryonale stamceller, nærmere oplysninger – efter forholdene – om, hvilke foranstaltninger de berørte medlemsstaters kompetente myndigheder vil træffe med hensyn til tilladelse og kontrol, og om, hvilke etiske godkendelser der vil blive givet, før de pågældende aktiviteter påbegyndes.
3. Forslagene bliver systematisk undersøgt med henblik på at indkredse de aktioner, som rejser komplekse eller alvorlige etiske spørgsmål, og underkaste dem en etisk vurdering. Den etiske vurdering foretages af Kommissionen, medmindre opgaven er uddelegeret til finansieringsorganet. For aktioner, der involverer anvendelse af menneskelige embryonale stamceller eller menneskelige embryoner, er en etisk vurdering obligatorisk. Den etiske screening og vurdering foretages med bistand fra eksperter inden for etik. Kommissionen og finansieringsorganerne sikrer gennemsigtighed i de etiske procedurer, ***uden at dette berører fortroligheden af procedurernes indhold.***
4. Enheder, som deltager i aktionen, skal indhente alle godkendelser eller andre obligatoriske dokumenter fra de relevante nationale eller lokale etiske råd eller andre organer såsom databeskyttelsesmyndigheder, inden de pågældende aktiviteter påbegyndes. Disse dokumenter arkiveres og fremlægges efter anmodning fra Kommissionen eller finansieringsorganet.
5. Hvis det er hensigtsmæssigt, udfører Kommissionen eller finansieringsorganet en etisk kontrol. Hvad angår alvorlige eller komplekse etiske spørgsmål foretages kontrollen af Kommissionen, medmindre opgaven er uddelegeret til finansieringsorganet.

Den etiske kontrol foretages med bistand fra eksperter inden for etik.

6. Aktioner, der ikke *opfylder de etiske krav, der er omhandlet i stk. 1-4, og som derfor* ikke er etisk forsvarlige, **afvises eller afsluttes som følge heraf, når den etiske uforsvarlighed er blevet konstateret.**

Artikel 16

Sikkerhed

1. Aktioner gennemført i forbindelse med programmet skal overholde de gældende sikkerhedsregler og navnlig regler om beskyttelse af klassificerede informationer mod uautoriseret videregivelse, herunder også overholdelse af relevant national ret og EU-ret. Hvis der foretages forskning uden for Unionen, hvor der anvendes og/eller genereres klassificerede informationer, er det – tillige med overholdelse af ovenstående krav – nødvendigt, at der er indgået en sikkerhedsaftale mellem Unionen og det tredjeland, hvori aktiviteten gennemføres.
2. Forslag skal, hvor det er relevant, omfatte en selvevaluering af sikkerheden, som skal bidrage til at identificere eventuelle sikkerhedsproblemer og redegøre for, hvordan disse problemer løses, så nationale regler og EU-regler overholdes.
3. Kommissionen eller finansieringsorganet skal, hvor det er relevant, gennemføre en sikkerhedskontrol for forslag, der kan give anledning til sikkerhedsproblemer.
4. Aktioner skal, hvor det er relevant, leve op til reglerne i afgørelse (EU, Euratom) 2015/444/EF og dens gennemførelsesbestemmelser.
5. Enheder, som deltager i aktionen, sørger for beskyttelse mod uautoriseret videregivelse af klassificerede informationer, som anvendes og/eller genereres i forbindelse med aktionen. De fremlægger bevis på personel- og/eller facilitetssikkerhedsgodkendelse fra de relevante nationale sikkerhedsmyndigheder, før de påbegynder de pågældende aktiviteter.
6. Hvis eksterne eksperter skal behandle klassificerede informationer, kræves den fornødne sikkerhedsgodkendelse inden udnævnelsen af disse eksperter.
7. Kommissionen eller finansieringsorganet kan, hvor det er relevant, foretage sikkerhedskontrol.

■ Aktioner, der ikke overholder sikkerhedsreglerne *i denne artikel*, kan til enhver tid afvises eller afsluttes.

KAPITEL II

Tilskud

Artikel 17

Tilskud

Tilskud under programmet tildeles og forvaltes i overensstemmelse med finansforordningens afsnit VIII, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat i nærværende kapitel.

Artikel 18

Enheder, som er berettigede til at deltage

1. Enhver retlig enhed, uanset etableringssted, **herunder retlige enheder fra ikkeassocierede tredjelande**, eller international organisation kan deltage i aktioner under programmet, forudsat at betingelserne i denne forordning er opfyldt, og eventuelle betingelser i arbejdsprogrammet eller indkaldelsen er opfyldt.
2. Enheder skal være del af et konsortium bestående af mindst tre uafhængige retlige enheder, som hver især er etableret i forskellige medlemsstater eller associerede lande, og hvor mindst én af dem er etableret i en medlemsstat, medmindre:
 - a) andet er **behørigt** begrundet og fastsat i arbejdsprogrammet
3. Det Europæiske Forskningsråds (EFR) frontlinjeforskning, Det Europæiske Innovationsråds (EIC) aktioner, uddannelses- og mobilitetsaktioner eller programsamfinansieringsaktioner kan gennemføres af en eller flere retlige enheder, hvoraf en skal være etableret i en medlemsstat eller et associeret land **på grundlag af en aftale, der er indgået i overensstemmelse med artikel 12.**
4. Koordinerings- og støtteaktioner kan gennemføres af en eller flere enheder, hvoraf en skal være etableret i en medlemsstat eller et associeret land eller i et andet tredjeland.

5. For aktioner vedrørende Unionens strategiske aktiver, interesser, uafhængighed eller sikkerhed kan det fastsættes i arbejdsprogrammet, at deltagelse i programmets specifikke aktioner kan begrænses til de retlige enheder, som er etableret i medlemsstaterne, eller foruden medlemsstaterne til retlige enheder, som er etableret i specificerede associerede lande eller andre tredjelande.
6. Arbejdsprogrammet kan, *hvis det er hensigtsmæssigt og behørigt begrundet*, fastsætte kriterier for støtteberettigelse ud over dem, der er fastsat i stk. 2, 3, 4 og 5, i overensstemmelse med specifikke politiske krav eller aktionens type eller målsætninger, herunder antallet af retlige enheder, typen af retlig enhed og etableringssted.
7. Hvad angår aktioner, der modtager beløb i henhold til artikel **11**, er deltagelsen begrænset til én enkelt retlig enhed, som er etableret i den delegerende forvaltningsmyndigheds jurisdiktion, medmindre andet er aftalt med forvaltningsmyndigheden og fastsat i arbejdsprogrammet.
8. Hvis det fremgår af arbejdsprogrammet, kan **JRC** deltage i aktionerne.
9. **JRC**, internationale europæiske forskningsorganisationer og retlige enheder etableret i henhold til EU-retten anses for at være etableret i en anden medlemsstat end dem, hvor de andre retlige enheder, der deltager i aktionen, er etableret.
10. Med hensyn til Det Europæiske Forskningsråds (EFR) frontlinjeforskning og uddannelses- og mobilitetsaktioner, *og når det er fastsat i arbejdsprogrammet*, anses internationale organisationer med hovedsæde i en medlemsstat eller et associeret land for at være etableret i denne medlemsstat eller dette associerede land.

Med hensyn til andre dele af programmet anses internationale organisationer, bortset fra internationale europæiske forskningsorganisationer, for at være etableret i et ikkeassocieret tredjeland.

Artikel 19

Enheder, som er berettigede til at modtage finansiering

1. Enheder er berettigede til at modtage finansiering, hvis de er etableret i en medlemsstat eller et associeret land *som omhandlet i artikel 12*.

For så vidt angår aktioner, der modtager beløb i henhold til artikel 11, stk. 3, er det kun enheder, som er etableret i den delegerende forvaltningsmyndigheds jurisdiktion, der er berettigede til at blive finansieret via disse beløb.

1b. For lav- og mellemindkomstlande og undtagelsesvist for andre ikkeassocierede tredjelande gælder det, at de kan være berettigede til at modtage finansiering i forbindelse med en aktion, hvis:

a) tredjelandet er udpeget i arbejdsprogrammet, og

b) Kommissionen eller finansieringsorganet er af den opfattelse, at dets deltagelse er afgørende for gennemførelsen af aktionen.

2. Enheder, der er etableret i *andre* ikkeassocierede tredjelande, bør selv afholde omkostningerne ved deres deltagelse. *FoU-aftaler mellem sådanne* ikkeassocierede tredjelande *og Unionen kan indgås, når det skønnes hensigtsmæssigt, og der kan oprettes samfinansieringsordninger svarende til dem, der er aftalt inden for rammerne af Horisont 2020. Disse lande sikrer gensidig adgang for Unionens retlige enheder til disse landes FUI-finansieringsprogrammer samt gensidighed i den frie brugsret til videnskabelige resultater og data og til rimelige og ligelige betingelser for intellektuelle ejendomsrettigheder.*

■

■

3. Tilknyttede enheder er berettigede til finansiering i forbindelse med en aktion, hvis de er etableret i en medlemsstat *eller* et associeret land ■ .

3a. Kommissionen rapporterer for så vidt angår hvert ikkeassocieret tredjeland til Europa-Parlamentet og Rådet størrelsen af Unionens finansielle bidrag, som ydes til de deltagende enheder, og størrelsen af de finansielle bidrag, som det samme land yder til enheder i Unionen, som deltager i deres aktiviteter.

Artikel 20

Indkaldelser af forslag

1. Indholdet af indkaldelserne af forslag *til alle aktioner* skal være omfattet af arbejdsprogrammet.
- 2.
3. Hvis det er nødvendigt for at nå målsætningerne, kan indkaldelserne af forslag *i undtagelsestilfælde* begrænses til udvikling af yderligere aktiviteter eller til tilføjelse af yderligere partnere til eksisterende aktioner. *Desuden kan arbejdsprogrammet give retlige enheder fra medlemsstater med lav FoI-performance mulighed for at deltage i allerede udvalgte FoI-samarbejdsaktioner med forbehold af det respektive konsortiums samtykke, og forudsat at retlige enheder fra sådanne medlemsstater endnu ikke deltager i det.*
4. En indkaldelse af forslag er ikke påkrævet for samordnings- og støtteaktioner og programsamfinansieringsaktioner, som:
 - a) skal udføres af *JRC* eller retlige enheder, som er udpeget i arbejdsprogrammet, og
 - b) ikke falder under anvendelsesområdet for indkaldelsen af forslag, *jf. finansforordningens artikel 195, litra e).*
5. I arbejdsprogrammet præciseres de indkaldelser, i forbindelse med hvilke der vil blive tildelt "Seal of Excellence". Oplysninger vedrørende ansøgningen og evalueringen kan med ansøgerens forhåndstilladelse deles med interesserede finansieringsmyndigheder med forbehold af indgåelse af fortrolighedsaftaler.

Artikel 21

Fælles indkaldelser

Kommissionen eller finansieringsorganet kan fremsætte fælles indkaldelser af forslag sammen med:

- a) tredjelande eller deres videnskabelige og teknologiske organisationer og agenturer
- b) internationale organisationer
- c) almennyttige retlige enheder.

I tilfælde af en fælles indkaldelse skal *ansøgere opfylde kravene i denne forordnings artikel 18, og* der skal fastsættes fælles procedurer for udvælgelse og evaluering af forslagene. Procedurene skal involvere en afbalanceret gruppe af uafhængige eksperter, som udpeges af begge parter.

Artikel 22

Prækommercielle offentlige indkøb og offentlige indkøb af innovative løsninger

1. Aktioner kan involvere eller som primær målsætning have prækommercielle eller offentlige indkøb af innovative løsninger, der skal foretages af modtagere, som er ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder som fastsat i direktiv 2014/24/EU³⁰, 2014/25/EU³¹ og 2009/81/EF³².

2. Under procedurerne for offentlige indkøb:

- a) skal principperne om åbenhed, ikke-forskelsbehandling, ligebehandling, forsvarlig økonomisk forvaltning, proportionalitet og konkurrenceregler overholdes
- b) kan der for prækommercielle offentlige indkøb, *hvis det er relevant og med forbehold af de principper, der er angivet i litra a), anvendes en forenklet og/eller fremskyndet procedure og* fastsættes særlige betingelser – f.eks. at de indkøbte aktiviteter skal finde sted på medlemsstaternes og associerede landes territorium
- c) kan flere kontrakttildelinger tillades inden for samme procedure (valg af flere leverandører), og
- d) skal ordren tildeles den eller de tilbudsgivere, der har afgivet det bud, der giver mest værdi for pengene, idet det sikres, at der ikke er interessekonflikter.

3. Den kontrahent, der frembringer resultater under prækommercielle offentlige udbud, ejer som minimum de medfølgende intellektuelle ejendomsrettigheder. De ordregivende

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65).

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243).

³² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76).

myndigheder har som minimum royaltifri brugsret til resultaterne til eget brug og ret til at udstede eller kræve, at de deltagende kontrahenter udsteder, ikkeeksklusive licenser til tredjeparter for at udnytte resultaterne for de ordregivende myndigheder under rimelige forhold uden ret til at give underlicenser. Hvis en kontrahent ikke udnytter resultaterne kommercielt inden for en vis periode efter den prækommercielle offentlige udbudsrunde fastsat i kontrakten, kan de ordregivende myndigheder ***efter at have hørt kontrahenten om årsagerne til den manglende udnyttelse*** kræve, at kontrahenten overdrager ejerskabet til resultaterne til dem.

Artikel 24

Ansøgernes finansielle formåen

1. ***Ud over de undtagelser, der er nævnt*** i finansforordningens artikel 198, ***stk. 5***, kontrolleres den økonomiske formåen kun hos koordinatoren og kun, hvis den finansiering, der er anmodet om fra Unionen til aktionen, er lig med eller større end 500 000 EUR.
2. Hvis der imidlertid er grund til at tvivle på den økonomiske formåen, eller hvis der er en højere risiko pga. deltagelse i flere forskellige igangværende aktioner, som finansieres under Unionens forsknings- og innovationsprogrammer, kontrollerer Kommissionen eller finansieringsorganet ligeledes den økonomiske formåen hos andre ansøgere eller koordinatore ved beløb under den tærskel, der er fastsat i stk. 1.
3. Hvis den økonomiske formåen er strukturelt garanteret af en anden retlig enhed, kontrolleres sidstnævntes økonomiske formåen.
4. I tilfælde af en utilstrækkelig økonomisk formåen kan Kommissionen eller finansieringsorganet gøre ansøgerens deltagelse betinget af, at en tilknyttet enhed afgiver en erklæring om solidarisk hæftelse.
5. Bidraget til den gensidige forsikringsmekanisme som fastsat i artikel 33 anses for at være en tilstrækkelig garanti, jf. finansforordningens artikel 152. Ingen yderligere garanti eller sikkerhedsstillelse må godkendes fra deltagerne eller pålægges dem.

Artikel 25

Tildelings- og udvælgelseskriterier

1. Et forslag evalueres på grundlag af følgende tildelingskriterier:
 - a) topkvalitet
 - b) virkning
 - c) gennemførelsens kvalitet og effektivitet.
2. Forslag om EFR's frontlinjeforskningsaktioner evalueres alene ud fra det i stk. 1, litra a), omhandlede kriterium.
3. Arbejdsprogrammet fastsætter yderligere bestemmelser om anvendelsen af tildelingskriterierne i stk. 1, *herunder en eventuel vægtning, tærskler og, hvor det er relevant, regler for behandling af lignende forslag, idet der tages hensyn til målene med indkaldelserne af forslag. Betingelserne for behandling af de lignende forslag kan omfatte, men er ikke begrænset til, følgende kriterier: SMV'er, køn, geografisk mangfoldighed.*
- 3a. *Kommissionen og andre finansieringsorganer tager hensyn til muligheden for en indgivelsesprocedure i to trin, og anonymiserede forslag kan, om nødvendigt, evalueres i første evalueringsfase på grundlag af et eller flere af de i stk. 1 omhandlede tildelingskriterier.*

Artikel 26

Evaluering

1. Forslag evalueres af evalueringsudvalget, som *sammensættes* af eksterne, uafhængige eksperter.

For EIC-aktiviteter, missioner og i behørigt begrundede tilfælde som omhandlet i det arbejdsprogram, som Kommissionen har vedtaget, kan evalueringsudvalget delvis eller, i forbindelse med koordinerings- og støtteaktioner, helt eller delvis sammensættes af repræsentanter for Unionens institutioner eller organer som omhandlet i artikel 150 i finansforordningen.

Evalueringsprocessen kan følges af uafhængige observatorer.

2. Hvis det er **relevant**, rangordner evalueringsudvalget de forslag, som er nået over de gældende tærskler, efter:
 - a) evalueringsscorer
 - b) deres bidrag til at nå specifikke politiske målsætninger, herunder etableringen af en sammenhængende projektportefølje, **navnlig for aktiviteter under EIC's Pathfinder, missioner og i andre behørigt begrundede tilfælde som nærmere omhandlet i det arbejdsprogram, som Kommissionen har vedtaget.**

For EIC-aktiviteter, missioner og i andre behørigt begrundede tilfælde som nærmere omhandlet i det detaljerede arbejdsprogram, som Kommissionen har vedtaget, kan Evalueringsudvalget ligeledes foreslå tilpasninger af forslagene, i det omfang det er nødvendigt for at sikre sammenhæng i porteføljetilgangen. Disse tilpasninger skal være i overensstemmelse med betingelserne for deltagelse og overholde princippet om ligebehandling. Programudvalget underrettes om sådanne tilfælde.

- 2a. *Evalueringsprocessen tilrettelægges, således at enhver form for interessekonflikt og forudindtagethed undgås. Der skal sikres gennemsigtighed i evalueringskriterierne og i metoden til fastsættelse af evalueringsscorer for forslagene.*
3. *I overensstemmelse med finansforordningens artikel 200, stk. 7, modtager ansøgere feedback i alle faser af evalueringen og, hvis det er relevant, om årsagen til afvisning.*
4. *Retlige enheder, der er etableret i medlemsstater med lav FoI-performance, og som med tilfredsstillende resultater har deltaget i komponenten "Udvidelse af deltagerkredsen og deling af topkvalitet", modtager efter anmodning et bevis på denne deltagelse, der kan ledsage de forslag til samarbejdsdele i programmet, som de koordinerer.*

Artikel 27

Procedure for fornyet gennemgang af evalueringen, **forespørgsler og klager**

1. En ansøger kan anmode om fornyet gennemgang af evalueringen, hvis ansøgeren mener, at den gældende evalueringsprocedure ikke er blevet fulgt korrekt for så vidt angår vedkommendes forslag³³.
2. En fornyet gennemgang vedrører kun de formelle aspekter af evalueringen og ikke evalueringen af forslagens kvaliteter.
- 2a. ***En anmodning om en fornyet gennemgang skal vedrøre et bestemt forslag og skal indgives senest 30 dage efter formidlingen af evalueringsresultaterne.***

Et udvalg for fornyet gennemgang forelægger en udtalelse om de formelle aspekter; udvalget har en formand fra og omfatter embedsmænd fra Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan, der ikke var involveret i evalueringen af forslagene. Udvalget kan anbefale et af følgende:

- a) *forslaget bedømmes på ny, hovedsagelig af evaluatore, der ikke har deltaget i den foregående bedømmelse*
- b) *den oprindelige bedømmelse bekræftes.*

- █
- █
3. En fornyet gennemgang må ikke forsinke udvælgelsen af forslag, som ikke er genstand for anmodningen om fornyet gennemgang.
 - 3a. ***Kommissionen sikrer, at der findes en procedure, der gør det muligt for deltagere direkte at fremsætte forespørgsler og indgive klager vedrørende deres deltagelse i Horisont Europa. Oplysninger om, hvordan forespørgsler eller klager indgives, gøres tilgængelige online.***

Artikel 28

Frister for underretning om og indgåelse af tilskudsaftaler

³³ ***Der vil blive redegjort for proceduren i et dokument, der offentliggøres inden indledningen af evalueringsprocessen.***

1. Uanset finansforordningens artikel 194, stk. 2, første afsnit, finder følgende perioder anvendelse:
 - a) for underrettelse af alle ansøgerne om resultatet af evalueringen af deres ansøgning: en periode på maksimalt fem måneder fra fristen for indgivelse af fuldstændige forslag
 - b) for indgåelse af tilskudsaftaler med ansøgerne: en periode på maksimalt otte måneder fra fristen for indgivelse af fuldstændige forslag.

2. Der kan være fastsat kortere frister i arbejdsprogrammet .
3. Ud over undtagelserne i finansforordningens artikel 194, stk. 2, andet afsnit, kan de i stk. 1 nævnte perioder være længere i forbindelse med EFR-aktioner og missioner, samt når aktionerne bliver underkastet en etisk vurdering eller en sikkerhedsvurdering.

Artikel 29

Gennemførelse af tilskudsaftalen

1. Hvis en modtager ikke opfylder sine forpligtelser for så vidt angår den tekniske gennemførelse af aktionen, skal de andre deltagere opfylde forpligtelserne uden supplerende tilskud fra Unionen, medmindre de bliver udtrykkeligt fritaget for den forpligtelse. Hver modtagers finansielle ansvar er begrænset til vedkommendes egen gæld, jf. bestemmelserne om den gensidige forsikringsmekanisme.
2. I tilskudsaftalen kan der fastsættes milepæle og dertil hørende forfinansieringsbetalinger. Hvis milepælene ikke nås, kan aktionen suspenderes, ændres eller *i behørigt begrundede tilfælde* afsluttes.
3. Aktionen kan ligeledes afsluttes, hvis de forventede resultater af videnskabelige *eller teknologiske årsager* eller, *i forbindelse med EIC's Accelerator, også af økonomiske årsager* har mistet deres relevans for Unionen, *eller*, når det drejer sig om EIC og missioner, fordi de ikke længere er relevante som del af en portefølje af aktioner.

Kommissionen gennemgår en procedure med aktionskoordinatoren og, hvis det er relevant, med eksterne eksperter, inden den beslutter at afslutte en aktion i overensstemmelse med finansforordningens artikel 133.

Artikel 29a

Standardtilskudsaftale

- 1. Kommissionen udarbejder i tæt samarbejde med medlemsstaterne standardtilskudsaftaler mellem Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan og modtagerne i overensstemmelse med denne forordning. Hvis en betydelig ændring af en standardtilskudsaftale er påkrævet, bl.a. med henblik på yderligere forenkling for modtagerne, reviderer Kommissionen den, hvor det er relevant, i nært samarbejde med medlemsstaterne.*
- 2. Tilskudsaf-talen fastsætter modtagernes og enten Kommissionens eller det relevante finansieringsorgans rettigheder og forpligtelser i henhold til denne forordning. Den fastsætter også rettigheder og forpligtelser for de retlige enheder, der indtræder som nye modtagere under gennemførelsen af aktionen, samt en konsortiekoordinators rolle og opgaver.*

Artikel 30

Finansieringssatser

1. En enkelt finansieringssats pr. aktion finder anvendelse for alle de aktiviteter, der finansieres. Maksimumssatsen *pr. aktion* fastsættes i arbejdsprogrammet.
2. Programmet kan finansiere op til 100 % af de støtteberettigede omkostninger ved en aktion med undtagelse af:
 - a) innovationsaktioner: op til 70 % af de samlede støtteberettigede omkostninger undtagen for almennyttige retlige enheder, hvor programmet kan refundere op til 100 % af de samlede støtteberettigede omkostninger
 - b) programsamfinansieringsaktioner: mindst 30 % af de samlede støtteberettigede omkostninger og i nærmere bestemte og behørigt begrundede tilfælde op til 70 %.
3. Finansieringssatserne fastsat i denne artikel finder også anvendelse på aktioner, hvor finansiering efter fast takst, enhedsomkostninger eller faste beløb anvendes for hele eller dele af aktionen.

Artikel 31

Indirekte omkostninger

1. Indirekte støtteberettigede omkostninger fastsættes ved at anvende en fast takst på 25 % af de samlede direkte støtteberettigede omkostninger, eksklusiv underleverandørers direkte støtteberettigede omkostninger, finansiel støtte til tredjeparter og enhedsomkostninger eller faste beløb, som omfatter indirekte omkostninger.

Indirekte omkostninger, som er omfattet af enhedsomkostninger eller faste beløb, beregnes, hvor det er passende, ved at anvende den faste takst, der er fastsat i stk. 1, undtagen enhedsomkostninger vedrørende internt fakturerede varer og tjenesteydelser, som

beregnes på grundlag af de faktiske omkostninger i overensstemmelse med modtagernes sædvanlige praksis for omkostningsberegning.

2. Hvis det er fastsat i arbejdsprogrammet, kan indirekte omkostninger angives i form af faste beløb eller enhedsomkostninger.

Artikel 32

Støtteberettigede omkostninger

1. Ud over kriterierne i finansforordningens artikel **186** er personaleomkostningerne – for modtagere med projektbaseret aflønning – støtteberettigede op til den aflønning, som personen *ville modtage* for at arbejde med *FoI-projekter* finansieret under nationale ordninger, *herunder udgifter til sociale sikringsordninger og andre omkostninger forbundet med aflønning af personale, der er knyttet til aktionen, i henhold til national ret eller ansættelseskontrakten.*

Projektbaseret aflønning betyder aflønning, som er knyttet til en persons deltagelse i projekter, er del af modtagerens sædvanlige aflønningspraksis og udbetales konsekvent.

2. Uanset artikel 190, stk. 1, i finansforordningen er omkostningerne ved ressourcer, der stilles til rådighed af tredjeparter som bidrag i form af naturalier, støtteberettigede op til tredjepartens direkte støtteberettigede omkostninger.
3. Uanset artikel 192 i finansforordningen betragtes indtægter fra udnyttelse af aktionens resultater ikke som aktionens indtægter.
- 3a. *Modtagerne kan anvende deres sædvanlige regnskabspraksis til at udpege og angive de omkostninger, der er afholdt i forbindelse med en aktion, under overholdelse af alle de vilkår og betingelser, der er fastsat i tilskudsaftalen, og i overensstemmelse med denne forordning og artikel 186 i finansforordningen.*
4. Uanset artikel 203, stk. 4, i finansforordningen er en attest vedrørende udgiftsopgørelserne obligatorisk i forbindelse med udligning af saldoen, hvis det beløb, der hævdes at være faktiske omkostninger og enhedsomkostninger beregnet i overensstemmelse med den sædvanlige praksis for omkostningsberegning, er lig med eller større end 325 000 EUR.

Attester vedrørende udgiftsopgørelser kan udfærdiges af en autoriseret ekstern revisor eller, hvis der er tale om offentlige organer, af en kompetent og uafhængig offentligt ansat i overensstemmelse med artikel 203, stk. 4, i finansforordningen.

- 4a. Når det er relevant, tages der i forbindelse med EU's bidrag til uddannelses- og mobilitetsstipendier som led i Marie Skłodowska-Curie-aktioner behørigt hensyn til eventuelle yderligere udgifter for modtageren for så vidt angår barsels- eller forældreorlov, sygeorlov, særlig orlov eller ændring af den rekrutterende værtsorganisation eller forskerens familiestatus i tilskudsaftalens løbetid.*
- 4b. Udgifter forbundet med fri brugsret, herunder dataforvaltningsplaner, er berettiget til godtgørelse som nærmere fastsat i tilskudsaftalen.*

Artikel 33

Den gensidige forsikringsmekanisme

1. Der oprettes hermed en gensidig forsikringsmekanisme ("mekanismen"), som skal erstatte og efterfølge den fond, som blev etableret ved artikel 38 i forordning (EF) nr. 1290/2013. Mekanismen dækker den risiko, der er forbundet med de skyldige beløb, som ikke kan inddrives fra modtagere:
 - a) til Kommissionen i henhold til afgørelse 1982/2006/EF
 - b) til Kommissionen og EU-organer under "Horisont 2020"
 - c) til Kommissionen og finansieringsorganer under programmet.Dækningen af risici vedrørende finansieringsorganer som omhandlet i første afsnit, litra c), kan foretages ved hjælp af et indirekte dækningssystem, der er fastsat i den gældende aftale, og som tager højde for finansieringsorganets beskaffenhed.
2. Mekanismen forvaltes af Unionen ved Kommissionen, der optræder som eksekutivorgan. Kommissionen fastsætter specifikke regler for mekanismens drift.
3. Støttemodtagerne yder et bidrag på 5 % af Unionens finansiering af aktionen. Dette bidrag kan på grundlag af *gennemsigtige* evalueringer hæves af Kommissionen til op til 8 % eller reduceres til under 5 %. Støttemodtagernes bidrag til mekanismen modregnes det første

forfinansieringsbeløb og betales til *mekanismen* på støttemodtagernes vegne *og må under ingen omstændigheder overstige det første forfinansieringsbeløb.*

4. Modtagernes bidrag betales tilbage i forbindelse med udligning af saldoen.
5. Ethvert finansielt afkast, som mekanismen genererer, lægges til mekanismen. Hvis afkastet er utilstrækkeligt, griber mekanismen ikke ind, og Kommissionen eller finansieringsorganet inddriver ethvert skyldigt beløb direkte hos modtagerne eller tredjeparterne.
6. De beløb, der inddrives, udgør for mekanismen de formålsbestemte indtægter, der er omhandlet i artikel 21, *stk. 5*, i finansforordningen. Når alle tilskudsaftaler, hvis risiko bliver dækket direkte eller indirekte af mekanismen, er afsluttet, vil alle udestående beløb blive inddrevet af Kommissionen og opført på Unionens budget med forbehold af lovgivningsmyndighedens afgørelser.
7. Mekanismen kan *udvides* til direkte forvaltede EU-programmers støttemodtagere. Kommissionen vedtager bestemmelser vedrørende modtagernes deltagelse i andre programmer.

Artikel 34

Ejerskab og beskyttelse

1. Modtagerne ejer de resultater, de genererer. De sikrer, at deres ansattes eller andre parters rettigheder med hensyn til resultaterne kan udøves på en måde, der er forenelig med deltageres forpligtelser i medfør af de i tilskudsaftalen fastsatte vilkår og betingelser.

To eller flere modtagere har fælles ejendomsret til resultater, hvis:

- a) de har skabt dem i fællesskab og
- b) det ikke er muligt:
 - i) at fastslå, hvad den enkelte modtager har bidraget medeller

- ii) adskille dem med henblik på at søge om, erhverve eller bevare deres beskyttelse.

Medejerne indgår en skriftlig aftale om, hvordan den fælles ejendomsret skal fordeles og forvaltes. Medmindre andet er aftalt *i konsortieaftalen eller aftalen om fælles ejerskab*, kan hver medejer udstede ikke-eksklusive licenser til tredjeparter til at udnytte de fællesejede resultater (uden ret til at give underlicenser), hvis de andre medejere på forhånd bliver underrettet herom og får en rimelig kompensation. Medejerne kan indgå en skriftlig aftale om at anvende en alternativ ordning til fælles ejerskab.

- 2. Støttemodtagere, som modtager EU-finansiering, beskytter deres resultater i tilstrækkelig grad, hvis beskyttelse er mulig og begrundet, under hensyntagen til alle relevante omstændigheder, herunder mulighederne for kommerciel udnyttelse, *og alle øvrige berettigede interesser*. Når støttemodtagere træffer afgørelse om, hvorvidt de vil beskytte deres resultater, skal de ligeledes tage hensyn til de berettigede interesser hos aktionens øvrige støttemodtagere.

Artikel 35

Udnyttelse og formidling

- 1. *Alle deltagere, der har modtaget EU-finansiering, skal gøre deres bedste for at udnytte de resultater, de ejer, eller få en anden retlig enhed til at udnytte dem.* Udnyttelsen kan ske direkte af støttemodtagerne selv eller indirekte, navnlig gennem overførsel og licensudstedelse i henhold til artikel 36.

Der kan fastsættes yderligere udnyttelsesforpligtelser i arbejdsprogrammet.

Hvis resultaterne – til trods for, at støttemodtageren gør sit bedste for at udnytte resultaterne direkte eller indirekte – ikke udnyttes inden for en given periode som fastsat i tilskudsaftalen, anvender støttemodtageren en passende onlineplatform som fastsat i tilskudsaftalen til at finde interesserede parter, der kan udnytte resultaterne. Denne forpligtelse kan fraviges, hvis det er begrundet i støttemodtagerens anmodning.

- 2. *Modtagerne formidler deres resultater så hurtigt som muligt i et offentligt tilgængeligt format*, med forbehold af restriktionerne som følge af beskyttelse af intellektuel ejendom, sikkerhedsregler eller berettigede interesser ■ .

Der kan fastsættes yderligere formidlingsforpligtelser i arbejdsprogrammet *under hensyntagen til Unionens økonomiske og videnskabelige interesser*.

3. Modtagerne sikrer, at den frie brugsret til videnskabelige publikationer er fastsat i henhold til tilskudsaftalens vilkår og betingelser. Modtagerne sikrer navnlig, at de eller ophavsmændene bevarer tilstrækkelige intellektuelle ejendomsrettigheder til at kunne opfylde kravet om fri brugsret.

Fri brugsret til forskningsdata skal være hovedreglen på de vilkår og betingelser, som er fastsat i tilskudsaftalen, *og sikre mulighed for undtagelser ifølge princippet "så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt"* under hensyntagen til støttemodtagernes berettigede interesser, *herunder kommerciel udnyttelse*, og andre begrænsninger såsom databeskyttelsesregler, *privatlivets fred, fortrolighed, forretningshemmeligheder, Unionens konkurrenceinteresser*, sikkerhedsregler eller regler vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder.

Arbejdsprogrammet kan indeholde yderligere *incitammenter eller* forpligtelser til at overholde regler for åben videnskabelig praksis.

4. Støttemodtagerne forvalter alle forskningsdata, *der er frembragt i forbindelse med en Horisont Europa-aktion, i tråd med FAIR-princippet og* i overensstemmelse med de vilkår og betingelser, der er fastsat i tilskudsaftalen, og udarbejder en dataforvaltningsplan.

Arbejdsprogrammet kan, *hvis det er begrundet*, indeholde yderligere forpligtelser om anvendelse af den europæiske åbne videnskabscloud (*EOSC*) til lagring af og adgang til forskningsdata.

5. Støttemodtagere, som har til hensigt at formidle deres resultater, underretter på forhånd de øvrige støttemodtagere i aktionen herom. Andre støttemodtagere kan gøre indsigelse, hvis de kan påvise, at deres berettigede interesser med hensyn til resultater eller baggrundsviden kan blive påført skade af den planlagte formidling. I så fald må formidlingen først finde sted, når der er taget passende skridt til at beskytte disse berettigede interesser.
6. Medmindre andet er fastsat i arbejdsprogrammet, skal forslagene indeholde en plan for udnyttelse og formidling af resultaterne. Hvis den forventede udnyttelse indebærer, at der udvikles, skabes, fremstilles eller markedsføres et produkt eller en proces, eller at der udvikles og leveres en tjeneste, skal planen omfatte en strategi for en sådan udnyttelse.

Hvis planen fastsætter, at udnyttelsen primært skal finde sted i ikke-associerede tredjelande, forklarer de retlige enheder, hvorfor udnyttelsen fortsat er i Unionens interesse.

Støttemodtagerne *ajourfører i overensstemmelse med tilskudsaftalen* planen under aktionen og efter dens afslutning.

7. Med henblik på den overvågning og formidling, der foretages af Kommissionen eller finansieringsorganet, fremlægger støttemodtagerne alle de ønskede oplysninger om udnyttelse og formidling af deres resultater *i overensstemmelse med betingelserne i tilskudsaftalen*. Disse oplysninger gøres offentligt tilgængelige med forbehold af støttemodtagernes berettigede interesser.

Artikel 36

Overdragelse og licensudstedelse

1. Støttemodtagerne kan overdrage ejendomsretten til deres resultater. De sikrer, at deres forpligtelser også finder anvendelse på den nye ejer, og at denne er forpligtet til at videregive disse forpligtelser i forbindelse med efterfølgende overdragelser.
2. Medmindre andet aftales skriftligt for særligt identificerede tredjeparter, *herunder associerede enheder*, eller det er umuligt i henhold til gældende lovgivning, skal modtagere, som har til hensigt at overdrage ejerskabet over resultater, på forhånd underrette alle andre støttemodtagere, som fortsat har brugsret til resultaterne. Meddelelsen skal indeholde tilstrækkelige oplysninger om den nye indehaver, så en modtager kan vurdere, hvordan overdragelsen vil påvirke vedkommendes brugsret.

Medmindre andet aftales skriftligt for særligt identificerede tredjeparter, *herunder associerede enheder*, kan en støttemodtager gøre indsigelse mod overdragelsen, hvis støttemodtageren kan påvise, at overdragelsen vil være til skade for vedkommendes brugsret. Fremsættes en sådan indsigelse, må den påtænkte overdragelse ikke finde sted, før der er opnået enighed mellem de berørte modtagere. *Fristerne herfor fastsættes i tilskudsaftalen.*

3. Støttemodtagere kan udstede licenser til deres resultater eller på anden vis give ret til at udnytte dem, *herunder eksklusivlicenser*, hvis dette ikke påvirker overholdelsen af deres

forpligtelser. *Eksklusivlicenser til resultater kan udstedes, med forbehold af at alle øvrige berørte støttemodtagere giver deres samtykke til, at de giver afkald på deres brugsret hertil.*

4. Når det er berettiget, kan *Kommissionens eller finansieringsorganets ret* til at modsætte sig overdragelse af ejerskabet over resultaterne eller udstedelse af en eksklusivlicens fastsættes i tilskudsaf-talen, hvis:
- a) de støttemodtagere, som skaber resultater, har modtaget EU-finansiering
 - b) overdragelsen eller licensudstedelsen sker til en retlig enhed, der er etableret i et ikkeassocieret tredjeland og
 - c) overdragelsen eller licensudstedelsen ikke er forenelig med Unionens interesser.

Hvis retten til at gøre indsigelse finder anvendelse, giver støttemodtageren på forhånd meddelelse herom. Retten til at gøre indsigelse kan frasiges skriftligt for så vidt angår overdragelser eller tilskud til specifikt udpegede retlige enheder, hvis der er truffet foranstaltninger til at beskytte Unionens interesser.

Artikel 37

Brugsret

1. Følgende principper for brugsret er gældende:
 - a) En anmodning om at udøve eller give afkald på brugsret skal ske skriftligt.
 - b) Medmindre andet er aftalt med støtteyderen, omfatter brugsretten ikke retten til at udstede underlicenser.
 - c) Støttemodtagerne skal underrette hinanden, før de tilslutter sig tilskudsaf-talen, om eventuelle begrænsninger for at give brugsret til deres baggrundsviden.
 - d) Hvis en støttemodtager ikke længere deltager i en aktion, påvirker det ikke forpligtelsen til at give adgang.

- e) Hvis en støttemodtager misligholder sine forpligtelser, kan støttemodtagerne blive enige om, at førstnævnte ikke længere har brugsret.

2. Støttemodtagere giver adgang til:

- a) deres resultater på royaltyfri basis til andre støttemodtagere i aktionen, som har brug for resultaterne i forbindelse med deres egne opgaver
- b) deres baggrundsviden til enhver anden støttemodtager i aktionen, som har brug for den for at kunne gennemføre sine opgaver, med forbehold af restriktionerne i stk. 1, litra c). Denne brugsret gives på royaltyfri basis, medmindre støttemodtagerne har aftalt andet før deres tiltrædelse af tilskudsaftalen
- c) deres resultater og, med forbehold af restriktionerne i stk. 1, litra c), deres baggrundsviden til enhver anden støttemodtager i aktionen, som har brug herfor for at kunne udnytte egne resultater. Denne brugsret gives på rimelige aftalte vilkår.

3. Medmindre støttemodtagerne aftaler andet, giver de ligeledes brugsret til deres resultater og, med forbehold af restriktionerne i stk. 1, litra c), deres baggrundsviden til en retlig enhed, som:

- a) er etableret i en medlemsstat eller et associeret land
- b) er underlagt en anden støttemodtagers direkte eller indirekte kontrol, eller er underlagt den samme direkte eller indirekte kontrol som støttemodtageren, eller som udøver direkte eller indirekte kontrol over denne støttemodtager, og
- c) har behov for brugsret for at kunne udnytte denne støttemodtagers resultater *i overensstemmelse med støttemodtagerens udnyttelsesforpligtelser.*

Brugsretten gives på rimelige aftalte vilkår.

4. Anmodninger om brugsret kan fremsættes i indtil et år efter aktionens ophør, medmindre støttemodtagerne fastsætter en anden tidsfrist.

5. Støttemodtagere, som har modtaget EU-finansiering, giver på royaltyfri basis Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer brugsret til deres resultater med henblik på

udvikling, gennemførelse og overvågning af Unionens politikker eller programmer.
Brugsret begrænses til ikke-kommerciel og ikke-konkurrencemæssig brug.

Denne brugsret omfatter ikke støttemodtagernes baggrundsviden.

Med hensyn til aktioner under klyngen "***Civilsikkerhed for*** samfundet" giver støttemodtagere, som har modtaget EU-finansiering, ligeledes brugsret til deres resultater på royaltifri basis til medlemsstaternes nationale myndigheder med henblik på udvikling, gennemførelse og overvågning af deres politikker eller programmer på dette område. Brugsretten begrænses til ikke-kommerciel og ikke-konkurrencemæssig brug og gives efter bilateral aftale om fastsættelse af særlige betingelser, der har til formål at sikre, at denne ret kun bruges til det tilsigtede formål, og at der fastsættes relevante fortrolighedsbestemmelser. Den medlemsstat, den EU-institution eller det EU-organ, - kontor eller -agentur, der anmoder herom, underretter alle medlemsstaterne om sådanne anmodninger.

6. Der kan ***i givet fald*** fastsættes yderligere brugsret i arbejdsprogrammet.

Artikel 38

Særlige bestemmelser ■

Særlige bestemmelser om ejerskab, udnyttelse og formidling, overdragelse og licensudstedelse samt brugsret kan finde anvendelse på EFR-aktioner, uddannelses- og mobilitetsaktioner, prækommercielle offentlige indkøb, offentlige indkøb af innovative løsninger, programsamfinansieringsaktioner samt koordinerings- og støtteaktioner.

Disse særlige bestemmelser ***fastsættes i tilskudsaf-talen og*** ændrer ikke ***principperne og*** forpligtelsen vedrørende fri brugsret.

Artikel 39

Priser

1. Priser under programmet tildeles og forvaltes i overensstemmelse med finansforordningens afsnit IX, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat i nærværende kapitel.

2. Enhver retlig enhed, uanset etableringssted, kan deltage i en konkurrence, medmindre andet er fastsat i arbejdsprogrammet eller konkurrencereglerne.
3. Kommissionen eller finansieringsorganet kan, *når det er hensigtsmæssigt*, organisere tildeling af priser i samarbejde med:
 - a) andre EU-organer
 - b) tredjelande eller deres videnskabelige og teknologiske organisationer og agenturer
 - c) internationale organisationer eller
 - d) almennyttige retlige enheder.
4. Arbejdsprogrammet eller konkurrencereglerne *skal* indeholde særskilte forpligtelser vedrørende kommunikation *og, hvis det er relevant*, udnyttelse og formidling, *ejerskab og brugsret, herunder bestemmelser om licensudstedelse*.

KAPITEL IV

Offentligt indkøb

Artikel 40

Offentligt indkøb

1. Offentligt indkøb under programmet tildeles og forvaltes i overensstemmelse med finansforordningens afsnit VII, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat i nærværende kapitel.
2. Offentlige indkøb kan også tage form af prækommercielle offentlige indkøb og offentlige indkøb af innovative løsninger, der gennemføres af Kommissionen eller finansieringsorganet på egne vegne eller sammen med medlemsstaternes og de associerede landes ordregivende myndigheder. I så tilfælde finder reglerne i artikel 22 anvendelse.

KAPITEL V

Blandingsoperationer og blandet finansiering

Artikel 41

Blandingsoperationer

Blandingsoperationer under dette program gennemføres i overensstemmelse med InvestEU-programmet og finansforordningens afsnit X.

Artikel 42

Blandet finansiering under Horisont Europa og EIC

1. Tilskuddet og de tilbagebetalingspligtige forskud i forbindelse med blandet finansiering under Horisont Europa og EIC er omfattet af artikel 30-33.
2. Blandet finansiering under EIC skal gennemføres i overensstemmelse med artikel 43. Støtten under EIC's blandede finansiering kan ydes, indtil aktionen kan finansieres som en blandingsoperation eller som en finansierings- og investeringsaktion, der fuldt ud er omfattet af EU-garantien under InvestEU. Uanset artikel 209 i finansforordningen finder betingelserne i stk. 2 og navnlig litra a) og d), ikke anvendelse på tidspunktet for tildelingen af EIC's blandede finansiering.
3. Blandet finansiering under Horisont Europa kan tildeles en programstøtteaktion, hvis anvendelse af finansielle instrumenter til støtte for udvalgte aktioner er fastsat i medlemsstaternes og de associerede landes fælles programmer. Evaluering og udvælgelse af sådanne aktioner foretages i overensstemmelse med artikel *II*, 19, 20, 24, 25 og 26. Gennemførelsesbestemmelserne for blandet finansiering under Horisont Europa skal være i overensstemmelse med artikel 29, analogt artikel 43, stk. 9, og med de yderligere *og berettigede* betingelser, der er fastsat i arbejdsprogrammet.
4. Tilbagebetalinger, herunder tilbagebetalingspligtigt forskud og indtægter under Horisont Europa samt blandet finansiering under EIC betragtes som formålsbestemte indtægter, jf. artikel 21, stk. 3, litra f), og artikel 21, stk. 4, i finansforordningen.
5. Blandet finansiering under Horisont Europa og EIC ydes på en sådan måde, at *den fremmer Unionens konkurrenceevne uden at forvride konkurrencen i det indre marked.*

Artikel 42a

Pathfinder

1. *Pathfinder yder tilskud til avancerede højrisikoprojekter, som gennemføres af konsortier eller individuelle støttemodtagere, og som har til formål at udvikle radikale innovationer og nye markedsmuligheder. Pathfinder støtter de tidligste trin i videnskabelig, teknologisk eller højteknologisk forskning og udvikling, herunder proof of concept og prototyper til teknologivalidering.*

Pathfinder gennemføres primært gennem en åben indkaldelse af bottom-up-forslag med regelmæssige tidsfrister hvert år og giver endvidere konkurrencemæssige udfordringer med henblik på at udvikle strategiske nøglemål, der kræver højteknologisk og radikal tankegang.

2. *Pathfinders overgangsaktiviteter hjælper alle typer forskere og innovatorer med at udvikle vejen til kommerciel udvikling i Unionen, herunder demonstrationsaktiviteter og gennemførlighedsundersøgelser med henblik på at vurdere potentielle forretningsgrundlag og støtte oprettelsen af spinoff- og opstartsvirksomheder.*

- a) *Iværksættelsen og indholdet af indkaldelserne af forslag fastsættes under hensyntagen til de målsætninger og det budget, der er fastsat i arbejdsprogrammet i forbindelse med den pågældende portefølje af aktioner.*

- b) *Der kan ydes yderligere tilskud i form af et fast beløb, som ikke overstiger 50 000 EUR, til alle forslag, der på forhånd er udvalgt under EIC's Pathfinder via en indkaldelse af forslag, med henblik på at udføre supplerende aktiviteter, herunder presserende koordinerings- og støtteaktioner, der har til formål at styrke porteføljens gruppe af støttemodtagere, som f.eks. vurdering af mulige spinoffvirksomheder, potentielle markedsskabende innovationer eller udvikling af en forretningsplan. Programudvalget, der er nedsat i henhold til særprogrammet, underrettes om sådanne tilfælde.*

3. *Tildelingskriterierne som defineret i artikel 25 finder anvendelse på EIC's Pathfinder.*

Artikel 43

■ Accelerator

1. *EIC's Accelerator har til formål hovedsagelig at støtte markedsskabende innovation. Den støtter kun individuelle støttemodtagere og yder hovedsagelig blandet finansiering. På*

visse betingelser kan den også yde støtte udelukkende i form af tilskud eller udelukkende i form af egenkapitalfinansiering.

EIC's Accelerator tilbyder to typer støtte:

- blandet finansieringsstøtte til SMV'er, herunder opstartsvirksomheder og i særlige tilfælde små midcapselskaber, der skaber banebrydende og disruptiv innovation, og som ikke er bankacceptable*
- støtte udelukkende i form af tilskud til SMV'er, herunder opstartsvirksomheder, der udfører enhver form for innovation lige fra inkrementel til banebrydende og disruptiv innovation, og som sigter mod efterfølgende opskalering.*

Der kan endvidere ydes støtte udelukkende i form af egenkapitalfinansiering til SMV'er, herunder opstartsvirksomheder, der ikke er bankacceptable, og som allerede har modtaget støtte udelukkende i form af tilskud.

EIC's Accelerators støtte udelukkende i form af tilskud ydes kun på følgende kumulerede betingelser:

- a) Projektet indeholder oplysninger om ansøgerens kapacitet og vilje til at opskalere.*
- b) Støttemodtageren må kun være en opstartsvirksomhed eller en SMV.*
- c) EIC's Accelerators støtte udelukkende i form af tilskud må kun ydes én gang til en støttemodtager under Horisont Europa og må højst udgøre 2,5 mio. EUR.*

1a. Støttemodtagere under EIC's Accelerator skal være retlige enheder, der kan karakteriseres som opstartsvirksomheder, SMV'er eller, i ekstraordinære tilfælde, små midcapselskaber, der er ivrige efter at opskalere, og som er etableret i en medlemsstat eller et associeret land. Forslaget kan indgives enten af støttemodtageren eller, med forbehold af støttemodtagerens forudgående samtykke, af en eller flere fysiske personer eller retlige enheder, der har til hensigt at etablere eller støtte den pågældende støttemodtager. I sidstnævnte tilfælde vil finansieringsaftalen kun blive indgået med støttemodtageren.

2. En samlet afgørelse om tildeling af støtte skal dække og yde finansiering til alle former for EU-bidrag under EIC's blandede finansiering.

3. Forslagene evalueres på basis af egen fortjeneste af **eksterne** uafhængige eksperter og udvælges i forbindelse med en **løbende** åben indkaldelse med tidsfrister baseret på artikel 24-26, med forbehold af stk. 4.
4. Tildelingskriterierne er:
 - a) topkvalitet
 - b) virkning
 - c) aktionens risikoniveau, **der vil kunne hindre investeringer, gennemførelsens kvalitet og effektivitet**, og behovet for EU-støtte.
5. Kommissionen eller finansieringsorganerne, der gennemfører Horisont Europa (**herunder EIT og dets VIF'er**), kan med de berørte ansøgers samtykke indgive et forslag om en innovations- og markedsudrulningsaktion, som allerede opfylder de to første kriterier, direkte til evaluering under det sidste **tildelingskriterium**, forudsat at følgende kumulerede betingelser er opfyldt:
 - a) Forslaget stammer fra en anden aktion finansieret under Horisont 2020, **fra** dette program eller, **med forbehold af et pilotprojekt i det første Horisont Europa-arbejdsprogram, fra nationale og/eller regionale programmer, begyndende med kortlægning af efterspørgslen efter en sådan ordning. Nærmere bestemmelser fastsættes i særprogrammet.**
 - b) Forslaget er baseret på en tidligere projektgennemgang **inden for de seneste to år**, hvor topkvaliteten og virkningen ved forslaget er blevet vurderet, og det er underlagt betingelser og processer, der er nærmere præciseret i arbejdsprogrammet.
6. Seal of Excellence kan tildeles på følgende betingelser:
 - a) Støttemodtageren er en opstartsvirksomhed, en SMV **eller et lille midcapselskab**.
 - b) Forslaget er støtteberettiget og ligger over de gældende tærskler for de første to tildelingskriterier som omhandlet i stk. 4.
 - c) Aktiviteterne ville være støtteberettigede under en innovationsaktion.

7. Til forslag, som har gennemgået en evaluering, foreslår **eksterne** uafhængige eksperter tilsvarende **støtte fra EIC's Accelerator** baseret på de opståede risici og de ressourcer og den tid, der er nødvendig for at bringe innovationen på markedet og udrulle den.

Kommissionen kan afvise et forslag, som de **eksterne** uafhængige eksperter har udvalgt, af behørigt begrundede årsager, herunder **manglende** overensstemmelse med målsætningerne for Unionens politikker. **Programudvalget underrettes om årsagerne til sådanne afvisninger.**

8. Den del af **støtten fra EIC's Accelerator**, der udgøres af tilskuddet og det tilbagebetalingspligtige forskud, må ikke overstige 70 % af **de samlede støtteberettigede** omkostninger ved den valgte innovationsaktion.
9. Gennemførelsesbestemmelserne for den del af **støtten fra EIC's Accelerator**, der udgøres af egenkapital og tilbagebetalingspligtig støtte, præciseres i afgørelse [afgørelsen om særprogrammet].
10. I kontrakten om den udvalgte aktion fastsættes der særlige **målbare** milepæle og tilsvarende forfinansiering og ratebetalinger for **støtten fra EIC's Accelerator**.

I forbindelse med EIC's blandede finansiering kan aktiviteter i tilknytning til en innovationsaktion iværksættes, og den første forfinansieringsbetaling af tilskuddet eller det tilbagebetalingspligtige forskud kan udbetales før gennemførelsen af andre dele af den tildelte blandede finansiering under EIC. Gennemførelsen af disse dele sker på grundlag af opnåelsen af de særlige milepæle, der er fastsat i kontrakten.

11. Aktionen suspenderes, ændres eller, **i behørigt begrundede tilfælde**, afsluttes, hvis de **målbare** milepæle ikke nås, jf. kontrakten. Den kan ligeledes afsluttes, hvis den forventede markedsudrulning, **navnlig i Unionen**, ikke kan finde sted.

I ekstraordinære tilfælde og efter rådgivning fra EIC's bestyrelse kan Kommissionen beslutte at øge **støtten fra EIC's Accelerator** på grundlag af en projektgennemgang foretaget af eksterne uafhængige eksperter. **Programudvalget underrettes om sådanne tilfælde.**

Kapitel VI

Ekspert

Udnævnelse af **uafhængige** eksterne eksperter

1. **Uafhængige eksterne eksperter findes og udvælges på grundlag af indkaldelser af ansøgninger fra enkeltpersoner og indkaldelser henvendt til relevante organisationer såsom forskningsorganer, forskningsinstitutioner, universiteter, standardiseringsorganisationer, civilsamfundsorganisationer eller virksomheder med henblik på at oprette en database over kandidater.**

Uanset finansforordningens artikel 237, stk. 3, kan **Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan undtagelsesvist og i behørigt begrundede tilfælde på en gennemsigtig måde udvælge enhver ekspert med de fornødne færdigheder, som ikke er registreret i databasen, forudsat at der i forbindelse med en indkaldelse af interessetilkendegivelser ikke er fundet passende uafhængige eksterne eksperter.**

Sådanne eksperter afgiver erklæring om deres uafhængighed og kapacitet til at støtte Horisont Europas målsætninger.

2. I overensstemmelse med finansforordningens artikel 237, stk. 2 og 3, aflønnes **uafhængige** eksterne eksperter på grundlag af standardbetingelser. Hvis det er berettiget, kan der **i undtagelsestilfælde** fastsættes et andet passende lønningsniveau, der ligger ud over standardbetingelserne, baseret på relevante markedsstandarder, navnlig for specifikke eksperter på højt niveau.
3. Ud over artikel 38, stk. 2 og 3, i finansforordningen offentliggøres navnene på de **uafhængige** eksterne eksperter, som evaluerer ansøgningerne om tilskud, og som udnævnes i deres personlige egenskab, sammen med deres ekspertiseområde mindst en gang om året på Kommissionens eller det relevante finansieringsorgans websted. Sådanne oplysninger indsamles, behandles og offentliggøres i overensstemmelse med EU's databeskyttelsesregler.
- 3a. **Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan træffer passende foranstaltninger til at forebygge interessekonflikter i forbindelse med inddragelsen af uafhængige eksterne eksperter i overensstemmelse med finansforordningens artikel 61 og artikel 150, stk. 5.**

Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan sikrer, at en ekspert, der står over for en interessekonflikt i forbindelse med et spørgsmål, som vedkommende skal udtale sig om, ikke bedømmer, rådgiver om eller yder bistand vedrørende det pågældende spørgsmål.

- 4. Kommissionen eller det relevante finansieringsorgan træffer i forbindelse med deres udnævnelse af uafhængige eksterne eksperter passende foranstaltninger til at søge at opnå en afbalanceret sammensætning af ekspertgrupperne og evalueringspanelerne for så vidt angår færdigheder, erfaring, viden, herunder specialviden, navnlig inden for samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber, geografisk spredning og køn, og tager i den forbindelse også hensyn til situationen på aktionens område.*
- 3b. Hvor det er relevant, sikres der for hvert forslag et passende antal uafhængige eksperter for at garantere kvaliteten af evalueringen.*
- 3c. Oplysninger om alle uafhængige og eksterne eksperters lønningsniveau stilles til rådighed for Europa-Parlamentet og Rådet. Det dækkes af programmets omkostninger.*

AFSNIT III

PROGRAMOVERVÅGNING, KOMMUNIKATION, EVALUERING OG KONTROL

Artikel 45

Overvågning og rapportering

- 1. Kommissionen overvåger løbende forvaltningen og gennemførelsen af Horisont Europa, dets særprogram og EIT's aktiviteter. For at øge gennemsigtigheden offentliggøres den seneste ajourføring af disse data også på en lettilgængelig måde på Kommissionens websted.*

Navnlig medtages data for projekter, der finansieres inden for rammerne af EFR, europæiske partnerskaber, missioner, EIC og EIT, i samme database.

Dette omfatter:

- i) tidsbestemte indikatorer, som skal benyttes i en årlig rapport om programmets fremskridt hen imod opfyldelsen af målsætningerne i artikel 3 og i bilag V sammen med virkningsveje*

- ii) *oplysninger om graden af mainstreaming af samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber, forholdet mellem lavere og højere teknologisk modenhedsniveau i forskningssamarbejdet, fremskridtene med hensyn til at udvide deltagerkredsen af lande, den geografiske sammensætning af konsortier i samarbejdsprojekter, udviklingen i forskeres lønninger, anvendelsen af en indgivelses- og evalueringsprocedure i to trin, foranstaltningerne til fremme af samarbejdsforbindelser inden for europæisk forskning og innovation, anvendelsen af muligheden for en gennemgang af evalueringen og antallet og typen af klager, graden af klimamainstreaming og dertil knyttede udgifter, SMV'ers deltagelse, den private sektors deltagelse, deltagelse af de forskellige køn i finansierede aktioner, evalueringspaneler, bestyrelser og rådgivende grupper, Seals of Excellence, de europæiske partnerskaber samt medfinansieringssatsen, den supplerende og kumulative finansiering fra andre EU-fonde, forskningsinfrastrukturer, tidsrum frem til bevilling, graden af internationalt samarbejde, inddragelse af borgerne og civilsamfundets deltagelse*
- iii) *udgiftsniveauerne opdelt på projektniveau, så der kan foretages specifikke analyser, herunder pr. interventionsområde.*
- iv) *graden af overtegning, navnlig antallet af forslag og pr. indkaldelse af forslag, deres gennemsnitlige score og andelen af forslag over og under kvalitetstærsklerne.*

2. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 50 vedrørende ændringer af bilag V for om nødvendigt at supplere eller ændre indikatorerne for virkningsveje og for at fastsætte referencescenarier og mål.
3. Performancerapporteringsystemet skal sikre, at data til overvågning af programmets gennemførelse og resultater indsamles effektivt, virkningsfuldt og rettidigt, **uden at den administrative byrde øges for modtagerne**. Til dette formål pålægges modtagere af EU-midler forholdsmæssige rapporteringskrav, **herunder de forskere, der er inddraget i**

aktionerne, således at deres karriere og mobilitet kan følges, og (hvis det er relevant) medlemsstaterne³⁴.

- 3a. *Kvalitative analyser fra Kommissionen og Unionens eller nationale finansieringsorganer skal så vidt muligt supplere de kvantitative data.*
4. *De foranstaltninger, der har til formål at lette samarbejdsforbindelser i europæisk forskning og innovation, overvåges og gennemgås inden for rammerne af arbejdsprogrammerne.*

Artikel 46

Oplysning, kommunikation, reklame, formidling og udnyttelse

1. Modtagere af EU-midler anerkender EU-midlernes oprindelse og sikrer synligheden af dem (navnlig i forbindelse med fremstød for aktionerne og resultaterne heraf, **herunder for så vidt angår priser**) gennem sammenhængende, virkningsfulde og målrettede oplysninger, som afpasses forholdsmæssigt efter forskellige modtagergrupper, herunder medierne og offentligheden.
2. Kommissionen gennemfører informations- og kommunikationstiltag vedrørende programmet, dets aktioner og resultater. **Desuden giver den medlemsstaterne og modtagerne rettidige og udtømmende oplysninger. Evidensbaserede matchingtjenester, der er baseret på analyser og netværksforbindelser, leveres til interesserede enheder med henblik på dannelse af konsortier til samarbejdsprojekter, idet der lægges særlig vægt på afdækning af netværksmuligheder for retlige enheder fra medlemsstater med lav FoI-performance. På grundlag af sådanne analyser kan der tilrettelægges målrettede matchingarrangementer for specifikke indkaldelser af forslag.** De finansielle midler, der er afsat til programmet, skal også bidrage til den institutionelle formidling af Unionens politiske prioriteter, for så vidt som de vedrører målene i artikel 3.
3. Kommissionen udformer ligeledes en strategi for formidling og udnyttelse med henblik på at øge tilgængeligheden og formidlingen af programmets forsknings- og

³⁴ **Bestemmelser om overvågning af de europæiske partnerskaber findes i forordningens bilag III.**

innovationsrelaterede resultater og viden med henblik på at fremskynde udnyttelsen på markedet og øge virkningen af programmet. De finansielle midler, der er afsat til programmet, skal ligeledes bidrage til den institutionelle formidling af Unionens politiske prioriteter tillige med aktiviteter med henblik på oplysning, kommunikation, reklame, formidling og udnyttelse, for så vidt som de vedrører målsætningerne i artikel 3.

Artikel 47

Evaluering af programmet

1. Evalueringer af programmet gennemføres så betids, at resultaterne kan indgå i beslutningsprocessen vedrørende programmet, dets efterfølger og andre initiativer af relevans for forskning og innovation.
2. **Med bistand fra uafhængige eksperter, der udvælges på grundlag af en gennemsigtig proces**, foretages den foreløbige evaluering af programmet, når der foreligger tilstrækkelige oplysninger om programmets gennemførelse, dog senest fire år efter påbegyndelsen af programmets gennemførelse. Den skal omfatte **en porteføljeanalyse og en vurdering af de langsigtede virkninger af tidligere rammeprogrammer og danne grundlag for at tilpasse gennemførelsen af programmet og/eller gennemgå programmet**, hvis dette er relevant. **Den skal vurdere programmets virkning, effektivitet, relevans, sammenhæng og merværdi for Unionen.**
3. Ved afslutningen af programmets gennemførelse, dog senest fire år efter afslutningen af den i artikel 1 omhandlede periode, foretager Kommissionen en endelig evaluering af programmet. Den skal omfatte en vurdering af de langsigtede virkninger af tidligere rammeprogrammer.
4. Kommissionen **offentliggør** og videreformidler resultaterne af evalueringerne og sine bemærkninger dertil **og forelægger dem** for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Artikel 48

Revision

1. Kontrolsystemet for programmet skal sikre en passende balance mellem tillid og kontrol under hensyntagen til administrative og andre omkostninger til kontrol på alle niveauer,

navnlig for støttemodtagere. *Revisionsreglerne skal være klare, konsekvente og sammenhængende i hele programmet.*

2. Revisionsstrategien for programmet skal være baseret på en finansiel revision af en repræsentativ stikprøve af udgifter fra programmet som helhed. Denne repræsentative stikprøve suppleres af en udvælgelse baseret på en vurdering af risiciene i forbindelse med udgifterne. Aktioner, der modtager fælles finansiering fra forskellige EU-programmer, skal kun underkastes én revision, der dækker alle involverede programmer og deres respektive gældende regler.
3. Kommissionen eller finansieringsorganet kan derudover basere sig på kombinerede systemgennemgange på støttemodtagerniveau. Disse kombinerede gennemgange skal være frivillige for visse typer af modtagere og skal bestå af en revision af systemer og processer suppleret med en revision af transaktioner, som foretages af en kompetent uafhængig revisor, der er kvalificeret til at udføre lovpligtig revision af regnskabsdokumenter i overensstemmelse med direktiv 2006/43/EF³⁵. Kommissionen eller finansieringsorganet kan anvende disse til at fastslå, om udgifterne overordnet set er forvaltet økonomisk forsvarligt, og til at genoverveje niveauet for efterfølgende revisioner og attester vedrørende udgiftsopgørelser.
4. I overensstemmelse med finansforordningens artikel 127 kan Kommissionen eller finansieringsorganet basere sig på revisioner af anvendelsen af EU-midler, der gennemføres af andre *uafhængige og kompetente* personer eller enheder – herunder af andre end dem, som er pålagt denne opgave af Unionens institutioner eller organer.
5. Revisioner kan udføres op til to år efter udligning af saldoen.
- 5a. *Kommissionen offentliggør revisionsretningslinjer med henblik på at sikre en pålidelig og ensartet anvendelse og fortolkning af revisionsprocedurerne og -reglerne i hele programmets løbetid.*

Artikel 49

³⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF af 17. maj 2006 om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber, om ændring af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 84/253/EØF (EUT L 157 af 9.6.2006, s. 87).

Beskyttelse af Unionens finansielle interesser

1. Kommissionen eller dens repræsentanter og Revisionsretten har beføjelse til gennem bilagskontrol og kontrol på stedet at revidere eller, hvis der er tale om internationale organisationer, beføjelse til efter aftaler indgået med dem at kontrollere alle tilskudsmodtagere, kontrahenter og underkontrahenter, som har modtaget EU-midler i henhold til denne forordning.
2. Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) kan foretage administrative undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, i overensstemmelse med de bestemmelser og procedurer, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 og Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96, for at fastslå, om der foreligger svig, korrupion eller andre ulovlige aktiviteter, der berører Unionens finansielle interesser, i forbindelse med EU-finansiering eller budgetgarantier i medfør af denne forordning.
3. Kompetente myndigheder i tredjelande og internationale organisationer kan ligeledes pålægges at samarbejde med Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) i medfør af gældende aftaler om gensidig retshjælp, når EPPO efterforsker strafbare handlinger, som henhører under dens kompetence, jf. forordning (EU) 2017/1939.
4. Med forbehold af stk. 1 og 2 skal samarbejdsaftaler med tredjelande og internationale organisationer, kontrakter, aftaler om tilskud og andre retlige forpligtelser såvel som aftaler om budgetgarantier, som følger af gennemførelsen af denne forordning, indeholde bestemmelser, der udtrykkeligt giver Kommissionen, Revisionsretten og OLAF beføjelse til at foretage sådanne revisioner, kontroller og inspektioner på stedet i overensstemmelse med deres respektive kompetencer. De skal indeholde bestemmelser, der sikrer, at tredjeparter, der deltager i gennemførelsen af EU-midlerne eller i en finansieringsforanstaltning, som helt eller delvist støttes af en budgetgaranti, giver tilsvarende rettigheder

Artikel 50

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 45, stk. 2, tillægges Kommissionen indtil den 31. december 2028.
3. Delegationen af beføjelser, jf. artikel 45, stk. 2, kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i Den Europæiske Unions Tidende eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt konsulterer Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 45, stk. 2, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

AFSNIT IV

OVERGANGSBESTEMMELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 51

Ophævelse

Forordning (EU) nr. 1291/2013 og forordning (EU) nr. 1290/2013 ophæves med virkning fra den 1. januar 2021.

Artikel 52

Overgangsbestemmelser

1. Denne forordning påvirker ikke videreførelsen eller eventuelle ændringer af de pågældende aktioner, indtil de afsluttes i henhold til forordning (EU) nr. 1291/2013 og forordning (EU) nr. 1290/2013, som fortsat finder anvendelse på aktionerne frem til deres afslutning. Arbejdsplanerne og de aktioner, der er fastsat i arbejdsplaner, som er vedtaget i henhold til forordning (EU) nr. 1290/2013 og i henhold til de dertil hørende basisretsakter vedrørende finansieringsorganerne, er fortsat underlagt forordning (EU) nr. 1290/2013 og disse basisretsakter, indtil de er afsluttet.
2. Finansieringsrammen for programmet kan også omfatte udgifter til teknisk og administrativ bistand, som er nødvendige for at sikre overgangen mellem programmet og de foranstaltninger, der blev vedtaget under det foregående program, dvs. forordning (EU) nr. 1291/2013.

Artikel 53

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i ...

På Europa-Parlamentets vegne

På Rådets vegne

Formand

Formand

BILAG I

HOVEDLINJERNE I AKTIVITETERNE

De overordnede og specifikke målsætninger, der er anført i artikel 3, *skal forfølges* i hele programmet gennem de interventionsområder og de aktiviteter, der beskrives i hovedlinjer i dette bilag samt i bilag I til særprogrammet.

1) Søjle I – "*Videnskabelig topkvalitet*"

Gennem følgende aktiviteter *skal* denne søjle i tråd med artikel 4 *fremme videnskabelig topkvalitet, tiltrække de bedste talenter til Europa, yde passende støtte til forskere, der befinder sig i starten af deres karriere, og støtte skabelsen og formidlingen af videnskabelig topkvalitet, viden, metoder og færdigheder af høj kvalitet samt teknologier og løsninger i relation til globale sociale, miljømæssige og økonomiske* udfordringer. Den *skal* også bidrage til opfyldelsen af programmets øvrige specifikke målsætninger, som er beskrevet i artikel 3.

- a) Det Europæiske Forskningsråd: tilbyder attraktive og fleksible finansieringsmuligheder for at sætte talentfulde og kreative individuelle forskere, *navnlig forskere, der befinder sig i starten af deres karriere*, og deres forskerhold i stand til at udforske de mest lovende områder i forskningens grænseland, *uanset deres nationalitet og oprindelsesland* og på grundlag af EU-dækkende konkurrence, *der udelukkende er baseret på kriteriet topkvalitet.*

Interventionsområde: frontlinjeforskning.

- b) Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter: giver forskere ny viden og nye færdigheder gennem mobilitet og engagement på tværs af grænser, sektorer og fagområder, *styrker uddannelses- og karriereudviklingssystemer* og strukturerer og forbedrer institutionel og national ansættelse, *idet der tages hensyn til det europæiske charter for forskere og adfærdskodeksen for ansættelse af forskere.* I den forbindelse bidrager Marie Skłodowska-Curie-aktiviteterne til at danne grundlaget for Europas fremragende forskningslandskab *i hele Europa* og medvirker til at fremme beskæftigelse, vækst og investeringer og til at finde løsninger på aktuelle og fremtidige samfundsrelaterede udfordringer.

Interventionsområder: fremme af topkvalitet via forskermobilitet på tværs af grænser, sektorer og fagområder; fremme af nye færdigheder gennem fremragende uddannelse af forskere; styrkelse af *de* menneskelige *ressourcer* og udvikling af færdigheder i det europæiske forskningsrum; forbedring og fremme af synergier; øget oplysning af offentligheden.

- c) Forskningsinfrastruktur: udruster Europa med bæredygtige forskningsinfrastrukturer i verdensklasse, der er åbne og tilgængelige for de bedste forskere fra Europa og andre dele af verden, *og fremmer anvendelsen af eksisterende forskningsinfrastrukturer, herunder dem, der finansieres af ESI-fonde*. I den forbindelse vil *forskningsinfrastrukturens* potentiale til at støtte videnskabelige fremskridt og innovation *og til at* skabe grundlaget for åben videnskab *og videnskabelig topkvalitet efter FAIR-principperne* blive fremmet sideløbende med aktiviteter inden for dermed forbundet EU-politik og internationalt samarbejde.

Interventionsområder: konsolidering *og udvikling* af det europæiske forskningsinfrastrukturlandskab; åbning, integrering og sammenkobling af forskningsinfrastrukturer; *europæiske forskningsinfrastrukturens innovationspotentiale og aktiviteter med henblik på innovation og uddannelse*; styrkelse af politikken for europæisk forskningsinfrastruktur og internationalt samarbejde.

- 2) Søjle II – "Globale udfordringer og *europæisk* industriel konkurrenceevne"

Gennem følgende aktiviteter *skal* denne søjle i tråd med artikel 4 *støtte skabelse og bedre formidling af ny viden, nye teknologier og nye bæredygtige løsninger af høj kvalitet, styrke den europæiske industris konkurrenceevne*, styrke virkningerne af forskning og innovation i forbindelse med udvikling af, støtte til og gennemførelse af EU-politikker og understøtte udbredelsen af innovative løsninger i industrien, *navnlig i SMV'er og opstartsvirksomheder*, og i samfundet med det formål at imødegå globale udfordringer. Den *skal* også bidrage til opfyldelsen af programmets øvrige specifikke målsætninger, som er beskrevet i artikel 3.

Samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber skal integreres fuldt ud i alle klynger, herunder specifikke og særskilte aktiviteter.

For at maksimere virkning, fleksibilitet og synergi opdeles forsknings- og innovationsaktiviteterne i *seks* klynger, *som er forbundet gennem tværeuropæiske forskningsinfrastrukturer*, og som hver for sig og sammen vil fremme tværfagligt, tværsektorielt, tværpolitisk, grænseoverskridende og internationalt samarbejde. *Aktiviteter med en bred vifte af teknologisk modenhedsniveau, herunder lavere teknologisk modenhedsniveau, vil være omfattet af denne søjle i Horisont Europa.*

Hver klynge bidrager til flere af målene for bæredygtig udvikling, og mange af målene for bæredygtig udvikling støttes af mere end én klynge.

FoI-aktiviteter *skal* gennemføres i og på tværs af følgende klynger:

- a) Klyngen "Sundhed": forbedring og beskyttelse af sundheden *og trivlsen* for borgere i alle aldre gennem *skabelse af ny viden*, gennem udvikling af innovative løsninger *og gennem sikring af, at der, hvor det er relevant, integreres et kønsaspekt*, så sygdomme forebygges, diagnosticeres, overvåges, behandles og helbredes, *og gennem udvikling af sundhedsteknologier*; afbødning af sundhedsrisici, beskyttelse af befolkningen og fremme af sundhed *og trivsel, også på arbejdspladsen*; forbedring af de offentlige sundhedssystemer, så de bliver mere omkostningseffektive, rimelige og bæredygtige; *forebyggelse og bekæmpelse af fattigdomsrelaterede sygdomme*; støtte til og muliggørelse af patienters deltagelse og selvforvaltning.

Interventionsområder: sundhed gennem hele livet; miljømæssige og sociale sundhedsdeterminanter; ikkeoverførbare og sjældne sygdomme; smitsomme sygdomme, *herunder fattigdomsrelaterede og oversete sygdomme*; værktøjer, teknologier og digitale løsninger inden for sundhed og pleje, *herunder skræddersyet medicin*; sundhedssystemer.

- b) Klyngen "*Kultur, kreativitet og inklusive samfund*": styrkelse af de **■** demokratiske værdier, herunder retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, beskyttelse af vores kulturarv, *udforskning af potentialet i kulturelle og kreative sektorer* og fremme af socioøkonomiske forandringer, som bidrager til inklusion og vækst, **■** herunder *migrationsforvaltning og integration af migranter*.

Interventionsområder: demokrati **og regeringsførelse**; **kultur**, kulturarv **og kreativitet**; sociale og økonomiske forandringer ■ .

- c) **Klyngen "Civilsikkerhed for samfundet": imødegåelse af de udfordringer, der udspringer af vedvarende sikkerhedstrusler, herunder cyberkriminalitet, såvel som naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer.**

Interventionsområder: samfund, der er modstandsdygtige over for katastrofer; beskyttelse og sikkerhed; cybersikkerhed.

- d) Klyngen "Det digitale område, industri **og rummer**": styrkelse af kapaciteter og sikring af Europas suverænitet inden for centrale støtteteknologier for digitalisering og produktion samt inden for rumteknologi **i hele værdikæden** for at opbygge en konkurrencedygtig, digital, kulstoffattig og cirkulær industri; sikring af en bæredygtig råstofforsyning; **udvikling af avancerede materialer og** tilvejebringelse af grundlaget for fremskridt og innovation med hensyn til ■ globale samfundsrelaterede udfordringer.

Interventionsområder: produktionsteknologier; **centrale** digitale teknologier, **herunder kvanteteknologier; fremspirende støtteteknologier**; avancerede materialer; kunstig intelligens og robotteknologi; næste generation af internettet; **avanceret** databehandling og big data; cirkulære industrier; kulstoffattige og rene **industrier**; rummet, **herunder jordobservation.**

- e) Klyngen "Klima, energi og mobilitet": bekæmpelse af klimaændringerne ved bedre at forstå deres årsager, udvikling, risici, konsekvenser og muligheder, gøre energi- og transportsektorerne mere klima- og miljøvenlige, mere effektive og konkurrencedygtige samt mere intelligente, sikrere og mere modstandsdygtige, **fremme anvendelsen af vedvarende energikilder og energieffektivitet, forbedre Unionens modstandsdygtighed over for eksterne chok og tilpasse den sociale adfærd til målene for bæredygtig udvikling.**

Interventionsområder: klimaforskning og -løsninger; energiforsyning; energisystemer og -net; bygninger og industrianlæg i energiomstillingen; lokalsamfund og byer; industriel konkurrenceevne inden for transport; ren, **sikker og tilgængelig** transport og mobilitet; intelligent mobilitet; energilagring.

- f) Klyngen "Fødevarer, *bioøkonomi*, naturressourcer, *landbrug* og *miljø*": *beskyttelse af miljøet*, genoprettelse, bæredygtig forvaltning og udnyttelse af naturressourcer og biologiske ressourcer fra *land, de indre farvande* og havet *for at standse nedbrydningen af biodiversiteten*, tilgodesee fødevarer- og ernæringsikkerhed *for alle* samt omstilling til en kulstoffattig, resourceeffektiv *og* cirkulær økonomi *og bæredygtig bioøkonomi*.

Interventionsområder: miljøobservation; biodiversitet og *naturressourcer*; landbrug, skovbrug og landdistrikter; have, oceaner *og indre farvande*; fødevarer-systemer; biobaserede innovationssystemer *i EU's bioøkonomi*; cirkulære systemer.

- g) "Det Fælles Forskningscenters ikke-nukleare direkte aktioner": genererer videnskabelig dokumentation af høj kvalitet med henblik på *effektive og økonomisk overkommelige* gode offentlige politikker. Nye initiativer og forslag til EU-lovgivning forudsætter gennemsigtig, omfattende og afbalanceret dokumentation, *der skal udformes hensigtsmæssigt*, alt imens der i forbindelse med gennemførelsen af politikkerne er brug for dokumentation, der kan *måles og overvåges*. Det Fælles Forskningscenter vil levere uafhængig videnskabelig dokumentation og teknisk støtte til Unionens politikker gennem hele den politiske cyklus. Det Fælles Forskningscenter vil målrette sin forskning mod EU's politiske prioriteter.

Interventionsområder: sundhed; *kultur, kreativitet og inklusive samfund; civilsikkerhed for samfundet*; det digitale område, industrien *og rummet*; klima, energi og mobilitet; fødevarer, *bioøkonomi*, naturressourcer, *landbrug og miljø*; støtte til det indre markeds funktion og den økonomiske styring af Unionen; støtte til medlemsstaterne med hensyn til gennemførelse af lovgivning og udvikling af strategier for intelligent specialisering; analytiske værktøjer og metoder til politikudformning; videnforvaltning; overførsel af viden og teknologi; støtte til videnskab med henblik på politikplatforme.

3) Søjle III – "*Det innovative Europa*"

Gennem følgende aktiviteter *skal* denne søjle i tråd med artikel 4 fremme alle former for innovation, herunder *ikke-teknologisk innovation*, primært i SMV'er, *herunder opstartsvirksomheder, ved at lette teknologisk udvikling, demonstration og videnovertførsel* og styrke ibrugtagningen ■ af innovative løsninger. Den *skal* også bidrage til opfyldelsen af

programmets øvrige specifikke målsætninger, som er beskrevet i artikel 3. ***EIC vil primært blive gennemført ved hjælp af to instrumenter: Pathfinder, der primært gennemføres ved hjælp af forskningssamarbejde, og Accelerator.***

- a) Det Europæiske Innovationsråd: ***fokuserer hovedsageligt på banebrydende og disruptiv innovation og er især rettet mod markedsskabende innovation, samtidig med at det også støtter alle former for innovation, herunder inkrementel innovation.***

Interventionsområder: Pathfinder: ***til avanceret forskning***, støtte til fremtidige og nye banebrydende, ***markedsskabende og/eller avancerede*** teknologier; Accelerator: brobygning over finansieringskløften mellem de sene faser af ***forsknings- og innovationsaktiviteter*** og markedsudbredelsesfasen for effektivt at ibrugtage banebrydende, markedsskabende innovation og opskalere virksomheder i tilfælde, hvor markedet ikke tilvejebringer holdbar finansiering; ■ yderligere ***EIT-aktiviteter*** som f.eks. priser og stipendier samt værdiforøgende erhvervstjenester.

- b) De europæiske innovationsøkosystemer

Interventionsområder: ***aktiviteterne vil navnlig omfatte etablering (hvor det er relevant i samarbejde med EIT) af forbindelser med ■ nationale og regionale innovationsaktører og støtte til medlemsstaternes, regionernes og associerede landes gennemførelse af fælles tværnationale innovationsprogrammer, fra udveksling af praksis og viden om innovationsregulering til fremme af bløde færdigheder med henblik på innovation til forsknings- og innovationsaktioner, herunder åben eller brugerstyret innovation, med henblik på at øge det europæiske innovationssystemes effektivitet. Dette bør gennemføres i synergi med bl.a. EFRU-støtten til innovationsøkosystemer og interregionale partnerskaber vedrørende intelligent specialisering.***

- c) Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi

Interventionsområder: ■ bæredygtige innovationsøkosystemer i hele Europa; ***innovations- og iværksætterfærdigheder*** i et livslangt læringsperspektiv, ***herunder forøgelse af videregående uddannelsesinstitutioners kapacitet i hele Europa; ■ nye markedsløsninger for at imødegå globale ■ udfordringer ■***; synergier og merværdi inden for rammerne af Horisont Europa.

- 4) Del "***Udvidelse af deltagelsen i og styrkelse*** af det europæiske forskningsrum"

Gennem følgende aktiviteter *skal* denne søjle *forfølge de specifikke målsætninger, der er fastsat i artikel 3, stk. 2), litra d)*. Den *skal* også *bidrage til* opfyldelsen af programmets øvrige specifikke målsætninger, som er beskrevet i artikel 3. Samtidig med at hele programmet understøttes, vil denne del støtte aktiviteter, som bidrager til at *tiltrække talenter, fremme hjernemobilitet og forebygge hjerneflugt*, og som bidrager til et mere videnbaseret og innovativt Europa med ligestilling mellem kønnene på forkant af den globale konkurrence, *hvilket vil fremme tværnationalt samarbejde og derved optimere de nationale styrker og det nationale potentiale i hele Europa i et velfungerende europæisk forskningsrum (ERA), hvor viden og en højt kvalificeret arbejdsstyrke har fri bevægelighed på en afbalanceret måde*, hvor FoI-resultaterne *formidles bredt til* velinformerede borgere, der forstår og har tillid til dem, til gavn for samfundet som helhed, og hvor EU's politik, navnlig FoI-politikken, bygger på videnskabelig dokumentation af høj kvalitet.

Den skal også støtte aktiviteter, der sigter mod at forbedre kvaliteten af forslag fra retlige enheder fra medlemsstater med lav FoI-performance, herunder forudgående faglig gennemgang af og rådgivning om forslag, og fremme de nationale kontaktpunkters aktiviteter for at støtte internationalt netværkssamarbejde samt aktiviteter, der har til formål at støtte retlige enheder fra medlemsstater med lav FoI-performance, som tilslutter sig allerede udvalgte samarbejdsprojekter, hvori retlige enheder fra sådanne medlemsstater ikke deltager.

Interventionsområder: *udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet, herunder gennem samarbejdsprojekter, parvist samarbejde, ERA-professorater, COST, topkvalitetsinitiativer og aktiviteter til fremme af hjernemobilitet*; reform og styrkelse af det europæiske FoI-system, *f.eks. ved at støtte reformer af nationale forsknings- og innovationspolitikker, tilbyde attraktive karrieremiljøer og støtte køns- og borgervidenskab.*

BILAG Ia

DET EUROPÆISKE INSTITUT FOR INNOVATION OG TEKNOLOGI (EIT)

Følgende gælder i forbindelse med gennemførelsen af EIT's programaktiviteter:

3.1. Baggrund

Som det tydeligt fremgår af rapporten fra Gruppen på Højt Plan om maksimering af virkningen af EU's forsknings- og innovationsprogrammer (Lamy-Gruppen på Højt Plan), er vejen frem "at uddanne for fremtiden og investere i mennesker, der vil skabe forandring". Især de europæiske **videregående uddannelsesinstitutioner** opfordres til at fremme iværksætteri, fjerne faggrænser og institutionalisere et stærkt **tværfagligt** samarbejde mellem den akademiske verden og industrien. Ifølge de seneste undersøgelser er adgangen til talentfulde personer den faktor, som har langt den største betydning for, hvor de europæiske opstartsvirksomheder etableres. Iværksætteruddannelse, uddannelsesmuligheder **og udvikling af kreative færdigheder** spiller en afgørende rolle for at skabe fremtidige innovatorer og udvikle de eksisterende innovatorers evne til at udvide deres virksomheder og opnå større succes. Adgang til iværksættertalent er sammen med adgangen til professionelle tjenester, kapital og markeder på EU-plan og samling af de vigtigste innovationsaktører om et fælles mål de vigtigste forudsætninger, når det handler om at pleje et innovationsøkosystem. Det er nødvendigt at koordinere indsatsen i EU for at skabe en kritisk masse af indbyrdes forbundne iværksætterklynger og -økosystemer.

I dagens Europa er EIT det største integrerede innovationsøkosystem, der bringer partnere fra erhvervslivet, forskning, uddannelse osv. sammen. EIT vil fortsat støtte sine videns- og innovationsfællesskaber (VIF'er), som er omfattende europæiske partnerskaber, der beskæftiger sig med specifikke globale udfordringer, og styrke innovationsøkosystemerne omkring dem. Det vil den gøre ved at fremme integrationen af uddannelse, forskning og innovation af højeste standard, således at der skabes nye miljøer, som bidrager til innovation, og ved at fremme og støtte en ny generation af iværksættere og stimulere etableringen af innovative virksomheder i tæt synergi og komplementaritet med EIC.

Det er fortsat nødvendigt **at gøre en indsats i hele Europa for** at udvikle økosystemer, hvor forskere, innovatorer, industrier og regeringer nemt kan interagere med hinanden.

Innovationsøkosystemer virker faktisk stadig ikke optimalt grundet en række årsager, bl.a. at:

- interaktion mellem innovationsaktører stadig hæmmes af organisatoriske, lovgivningsmæssige og kulturelle barrierer
- bestræbelserne på at styrke **innovationsøkosystemerne skal drage fordel af** koordinering og et klart fokus på specifikke målsætninger og virkninger.

For at håndtere fremtidige **samfundsmæssige** udfordringer, udnytte mulighederne ved nye teknologier og bidrage til **miljøvenlig og bæredygtig økonomisk vækst, beskæftigelse, konkurrenceevne og europæernes velfærd** er der brug for yderligere at styrke Europas evne til at innovere ved at: **styrke eksisterende og fremme skabelsen af nye miljøer, der er fremmende for samarbejde og innovation; styrke den akademiske verdens og forskningssektorens innovationskapaciteter; støtte en ny generation af mennesker med iværksætterånd; stimulere skabelse og udvikling af innovative projekter og styrke synligheden og anerkendelsen blandt den brede offentlighed af EU-finansierede forsknings- og innovationsaktiviteter, navnlig EIT's finansiering.**

Innovationsudfordringernes karakter og omfang kræver etablering af forbindelser og mobilisering af aktører og ressourcer på europæisk plan gennem fremme af grænseoverskridende samarbejde. Der er brug for at nedbryde siloerne mellem fagområder og langs værdikæder og fremme etableringen af et gunstigt miljø med det formål at skabe en effektiv udveksling af viden og ekspertise og udvikle og tiltrække iværksættertalenter. **Den strategiske innovationsdagsorden for EIT skal sikre sammenhæng med de udfordringer, som Horisont Europa står over for, og komplementaritet med EIC.**

3.2. Interventionsområder

3.2.1. Bæredygtige innovationsøkosystemer i Europa

I overensstemmelse med EIT-forordningen og den strategiske innovationsdagsorden for EIT vil EIT spille en større rolle med hensyn til at styrke bæredygtige **udfordringsbaserede** innovationsøkosystemer i **hele** Europa. Navnlig vil EIT fortsat primært fungere gennem sine videns- og innovationsfællesskaber (VIF'er), som er omfattende europæiske partnerskaber, der imødegår specifikke samfundsudfordringer. Det vil fortsat styrke de omkringliggende

innovationsøkosystemer ved **at åbne dem og** fremme integrering af forskning, innovation og uddannelse. EIT vil desuden **styrke innovationsøkosystemerne i hele** Europa ved at udvide sin regionale innovationsordning (EIT RIS). EIT vil arbejde med innovationsøkosystemer, som udviser et stort innovationspotentiale, baseret på strategi, tematisk forbindelse og **forventede** virkninger i tæt synergi med strategier og platforme for intelligent specialisering.

- Styrkelse af de eksisterende VIF'ers effektivitet **og åbenhed over for nye partnere, hvilket vil muliggøre omstilling til bæredygtighed på lang sigt, og analyse af behovet for at oprette nye VIF'er, der kan imødegå globale udfordringer. De specifikke** tematiske områder **vil blive defineret inden for rammerne af den strategiske innovationsdagsorden under hensyntagen til den strategiske planlægning**
- Fremskyndelse af regioners stræben efter topkvalitet i lande, **der er defineret i den strategiske innovationsdagsorden, i tæt samarbejde med strukturfondene og, hvor det er hensigtsmæssigt, andre relevante EU-finansieringsprogrammer.**

2.2. **Innovations- og iværksætterfærdigheder i et livslangt læringsperspektiv, herunder forøgelse af videregående uddannelsesinstitutioners kapacitet i hele Europa**

EIT's uddannelsesaktiviteter vil blive styrket med henblik på at fremme innovation og iværksætteri gennem **målrettet** uddannelse. Et stærkere fokus på udvikling af menneskelig kapital vil være baseret på udvidelsen af EIT's eksisterende VIF-uddannelsesprogrammer med henblik på fortsat at tilbyde studerende og professionelle læseplaner af høj kvalitet, der er baseret på innovation, **kreativitet** og iværksætteri i overensstemmelse med især EU's strategi for industri og færdigheder. Dette kan omfatte forskere og innovatorer, der støttes under andre dele af Horisont Europa, især MSCA. EIT vil ligeledes støtte **moderniseringen af videregående uddannelsesinstitutioner i hele** Europa og deres integrering i innovationsøkosystemerne ved at stimulere og øge deres iværksætterpotentiale og -evner og tilskynde dem til bedre at foregribe efterspørgslen efter nye færdigheder.

- Udvikling af innovative læseplaner under hensyntagen til **samfundets og** industriens fremtidige behov og udvikling af tværgående programmer, som skal tilbydes til studerende, iværksættere og professionelle i og uden for Europa, hvor specialviden og sektorspecifik viden kombineres med **innovationsorienterede færdigheder og iværksætterfærdigheder** såsom ■ højteknologiske **færdigheder knyttet til digitale og centrale støtteteknologier**

- Styrkelse og udvidelse af EIT-mærket med henblik på at forbedre *EIT's synlighed og anerkendelse i forbindelse med* uddannelsesprogrammer baseret på partnerskaber mellem forskellige videregående uddannelsesinstitutioner, forskningscentre og virksomheder, *samtidig med at dets overordnede kvalitet styrkes ved at tilbyde learning by doing-læseplaner* og *målrettet* uddannelse inden for iværksætteri såvel som international, interorganisatorisk og tværfaglig mobilitet
- Udvikling og udbredelse af innovation og iværksætterkapacitet i de videregående uddannelsesinstitutioner ved at udnytte *og fremme* EIT-samfundets ekspertise inden for brobygning mellem uddannelse, forskning og erhvervsliv
- Styrkelse af den rolle, som EIT's alumnefællesskab spiller som rollemodel for nye studerende og som et stærkt instrument til formidling af EIT's virkninger.

2.3. Nye markedsløsninger *til imødegåelse af globale udfordringer*

EIT vil – *samtidig med, at kønsmainstreaming sikres – fremme*, styrke og *belønne* iværksættere, innovatorer, *forskere*, undervisere, studerende og andre innovationsaktører, så de arbejder sammen i tværfaglige teams om at udvikle idéer og omsætte dem til både inkrementale og disruptive innovationer. Aktiviteterne vil være karakteriseret ved åben innovation og en grænseoverskridende tilgang med fokus på at inddrage de relevante videntrekantaktiviteter, der er vigtige for at gøre dem til en succes (f.eks. kan projektledere forbedre deres adgang til særligt kvalificerede kandidater, *ledende brugere*, opstartsvirksomheder med innovative idéer, udenlandske virksomheder med relevante komplementære aktiver etc.).

- Støtte til udvikling af nye produkter, tjenester og *markedsmuligheder*, hvor videntrekantens aktører vil samarbejde om at *finde* løsninger *på globale udfordringer*
- *Fuld integration af hele innovationsværdikæden: fra studerende til iværksætter, fra idé til produkt, fra laboratorium til kunde. Dette omfatter støtte til opstartsvirksomheder og opskaleringsvirksomheder*
- Levering af tjenester og støtte på højt niveau til innovative virksomheder, herunder teknisk bistand til finjustering af produkter eller tjenester, omfattende mentorordninger og støtte til at sikre målkunder og rejse kapital for hurtigt at kunne nå markedet og sætte skub i deres vækst.

3.2.4. Synergier og merværdi inden for rammerne af Horisont Europa

EIT vil øge sine bestræbelser for at udnytte synergier og komplementariteter *mellem eksisterende VIF'er og* forskellige aktører og initiativer på både EU-niveau og globalt niveau og udvide sit netværk af samarbejdsorganisationer på både strategisk og operationelt plan *og samtidig undgå overlapninger.*

- *Tæt samarbejde* med EIC *og InvestEU* om at ensrette den støtte (dvs. finansiering og tjenester), der tilbydes til **■** innovative foretagender i både opstarts- og opskaleringsfasen, navnlig via VIF'er.

Planlægning og gennemførelse af EIT-aktiviteter med henblik på at maksimere synergier og komplementariteter med *andre dele af programmet*

- Samarbejde med EU's medlemsstater på både nationalt og regionalt niveau og indledning af en struktureret dialog og koordineringsindsats for at skabe synergier med **■** nationale og regionale initiativer, *herunder strategier for intelligent specialisering, og evt. gennem gennemførelsen af "de europæiske innovationsøkosystemer"*, med det formål at indkredse, dele og formidle *bedste* praksis og erfaringer
- *Deling og formidling af innovative praksisser og erfaringer i hele Europa og andre steder i verden for derved at bidrage til innovationspolitikken i Europa i koordinering med andre dele af Horisont Europa*
- Tilvejebringelse af input til innovationspolitiske drøftelser og bidrag til *udformningen og gennemførelsen af EU's poliske prioriteter ved fortsat at arbejde sammen med alle relevante tjenestegrene inden for Europa-Kommissionen, andre EU-programmer og deres interessenter og yderligere udforske mulighederne inden for initiativer til gennemførelse af politikker*
- Udnyttelse af synergier med andre EU-programmer, *herunder dem*, der støtter udviklingen af menneskelig kapital og innovation (f.eks. *COST*, ESF+, EFRU, Erasmus+, *Et Kreativt Europa, COSME Plus/det indre marked, InvestEU*)
- Opbygning af strategiske alliancer med centrale innovationsaktører på EU-plan og internationalt plan samt støtte til VIF'erne, så de kan udvikle samarbejde og forbindelser med vigtige videntrekantpartnere fra tredjelande med det mål at åbne nye markeder for

VIF-støttede løsninger og tiltrække *finansiering og* talenter fra udlandet. *Tredjelandes deltagelse skal fremmes med hensyn til principperne om gensidighed og gensidige fordele.*

BILAG III

PARTNERSKABER

Europæiske partnerskaber *skal* udvælges *og* gennemføres, overvåges, evalueres, udfases *eller fornyes* efter følgende kriterier:

1) Udvalgelse

Påvisning af, at det europæiske partnerskab er mere effektivt til at opfylde programmets tilknyttede målsætninger *gennem inddragelse af og engagement fra partnere*, navnlig med hensyn til at skabe tydelige virkninger for EU og dets borgere og navnlig med henblik på at skabe resultater i henseende til de globale udfordringer og forsknings- og innovationsmålsætningerne, sikre EU's konkurrenceevne *og bæredygtighed* og bidrage til at styrke det europæiske rum for forskning og innovation og, *hvor det er relevant*, de internationale forpligtelser.

Deltagelse af mindst **40 %** af EU-medlemsstaterne er obligatorisk for at oprette institutionaliserede europæiske partnerskaber i henhold til artikel 185 i TEUF.

- b) Det europæiske partnerskabs kohærens og synergier inden for EU's forsknings- og innovationslandskab, *i videst muligt omfang i henhold til reglerne i Horisont Europa.*
- c) Det europæiske partnerskabs gennemsigtighed og åbenhed angående fastsættelse af prioriteter og målsætninger *for forventede resultater og virkninger og angående* inddragelse af partnere og interessenter fra *hele værdikæden fra* forskellige sektorer, *baggrunde og fagområder*, også internationale partnere og interessenter, hvor dette er relevant *og ikke påvirker den europæiske konkurrenceevne; klare bestemmelser om*

fremme af SMV'ers deltagelse og om formidling og udnyttelse af resultater, navnlig fra SMV'ernes side, herunder gennem formidlingsorganisationer.

- d) Forudgående påvisning af det europæiske partnerskabs additionalitet og retningsvirkning, herunder en fælles **strategisk** vision for formålet med det europæiske partnerskab. Denne vision vil navnlig omfatte:
- fastsættelse af målbare forventede **resultater, udfald** og virkninger inden for bestemte tidsrammer, herunder den væsentlige økonomiske **og/eller samfundsmæssige** værdi for **Unionen**
 - påvisning af **forventede kvalitative og betydelige kvantitative løftestangeffekter, herunder en metode til måling af centrale performanceindikatorer**
 - tilgange, der sikrer fleksibel gennemførelse og tilpasning til skiftende politiske, samfundsmæssige **og/eller** markedsmæssige behov eller videnskabelige fremskridt, **for at øge politikkoherensen mellem regionalt plan, nationalt plan og EU-plan**
 - en exitstrategi og **foranstaltninger til udfasning fra programmet.**
- e) Forudgående påvisning af partnernes langsigtede engagement, herunder en minimumsandel af offentlige og/eller private investeringer.

For institutionaliserede europæiske partnerskaber, **der er oprettet i overensstemmelse med artikel 185 eller 187 i TEUF**, udgør de finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier fra andre partnere end Unionen mindst 50 % og kan udgøre op til 75 % af det europæiske partnerskabs aggregerede budgetforpligtelser. For **hvert af sådanne** institutionaliserede europæiske partnerskaber udgør en andel af bidragene fra andre partnere end Unionen finansielle bidrag. **For andre partnere end Unionen og deltagende stater bør finansielle bidrag primært sigte mod at dække administrative omkostninger samt koordinering, støtte og andre ikke-konkurrencemæssige aktiviteter.**

ea) EFRU accepteres efter aftale med de regionale myndigheder som et delvist nationalt bidrag til programmets samfinansiering af aktioner, der omfatter medlemsstater.

2) Gennemførelse:

- a) En systemisk tilgang, der sikrer, at **medlemsstaterne inddrages aktivt og tidligt**, og at det europæiske partnerskabs forventede virkninger opnås via en fleksibel gennemførelse af fælles aktioner **med en høj europæisk merværdi**, der også rækker videre end fælles indkaldelser angående forsknings- og innovationsaktiviteter, blandt andet i relation til markedet, lovgivning eller indførelse af politikker.
- b) Passende foranstaltninger, der sikrer fortsat åbenhed og gennemsigtighed i forbindelse med gennemførelsen, navnlig hvad angår fastsættelse af prioriteter og deltagelse i indkaldelser af forslag, **oplysninger om, hvordan forvaltningen fungerer**, Unionens synlighed, kommunikation og opsøgende foranstaltninger, formidling og udnyttelse af resultater, herunder en tydelig åben adgang/brugerorienteret strategi i værdikæden; **passende foranstaltninger til oplysning af SMV'er og fremme af deres deltagelse**.
- c) Samordning og/eller fælles aktiviteter med andre relevante forsknings- og innovationsinitiativer **med henblik på at sikre det bedst mulige niveau af sammenkoblinger og sikre effektive synergier, bl.a. for at overvinde potentielle hindringer for gennemførelse på nationalt plan og øge omkostningseffektiviteten**.
- d) **■ Forpligtelser ■** med hensyn til finansielle bidrag **og/eller bidrag i naturalier** fra hver enkelt partner **i overensstemmelse med nationale bestemmelser** i hele initiativets levetid.
- e) For institutionaliserede europæiske partnerskabers vedkommende: Kommissionens adgang til resultaterne og andre oplysninger vedrørende aktionen med henblik på at udvikle, gennemføre og overvåge EU's politikker eller programmer.
- 3) Overvågning:
- a) Et overvågningssystem i overensstemmelse med kravene i artikel 45 til at spore fremskridt i retning af opfyldelsen af specifikke politiske **■** målsætninger, resultater og centrale performanceindikatorer, og som gør det muligt at foretage en vurdering over tid af resultater, virkninger og eventuelle behov for korrigerende foranstaltninger.
- b) **Periodisk særskilt** rapportering om kvantitative og kvalitative løftestangseffekter, herunder om **forpligtede og faktisk ydede** finansielle bidrag og bidrag i naturalier, synlighed og positionering i den internationale kontekst samt privatsektorinvesteringers indvirkning på forsknings- og innovationsrelaterede risici.

- c) *Detaljerede oplysninger om evalueringsprocessen og resultaterne fra alle indkaldelser af forslag inden for partnerskaber, som skal stilles rettidigt til rådighed og gøres tilgængelige i en fælles e-database.*
- 4) Evaluering, udfasning og fornyelse:
- a) Evaluering af opnåede virkninger på EU-niveau og nationalt niveau i forhold til fastsatte mål og centrale performanceindikatorer, som indgår i den programevaluering, der er fastsat i artikel 47, herunder en vurdering af de mest effektive politiske interventionsmåder for eventuelle fremtidige aktioner, og positioneringen af en eventuel fornyelse af et europæisk partnerskab i det samlede europæiske partnerskabslandskab og dets politiske prioriteter.
- b) *I mangel af fornyelse:* passende foranstaltninger, der sikrer, at *rammeprogrammets finansiering* udfases i henhold til de **■** betingelser og den frist, der på forhånd er aftalt med de *retligt* forpligtede *partnere*, uden at dette berører en eventuel fortsat tværnational finansiering fra nationale programmer eller andre EU-programmer, *og uden at dette berører private investeringer og igangværende projekter.*

BILAG IV

SYNERGIER MED ANDRE PROGRAMMER

1. Med synergier med Den Europæiske Garantifond for Landbruget og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (den fælles landbrugspolitik) sikres det, at:
- a) landbrugssektorens og landdistrikternes forsknings- og innovationsbehov i EU klarlægges, navnlig inden for rammerne af det europæiske innovationspartnerskab om landbrugets produktivitet og bæredygtighed³⁶, og de tages i betragtning i programmets strategiske planlægningsproces for forskning og innovation samt i arbejdsprogrammerne
- b) den fælles landbrugspolitik udnytter forsknings- og innovationsresultater bedst muligt og fremmer anvendelsen, gennemførelsen og ibrugtagningen af innovative løsninger, herunder dem fra projekter finansieret af rammeprogrammerne for

³⁶ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om det europæiske innovationspartnerskab om landbrugets produktivitet og bæredygtighed (COM(2012) 79 final).

forskning og innovation, fra det europæiske innovationspartnerskab om landbrugets produktivitet og bæredygtighed *og fra relevante EIT-videns- og innovationsfællesskaber (VIF'er)*

- c) ELFUL yder støtte til anvendelse og formidling af viden og løsninger fra programmets resultater, hvilket fører til en mere dynamisk landbrugssektor og nye muligheder for udvikling af landdistrikterne.

2. Med synergier med Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF) sikres det, at:

- a) programmet og EHFF i vid udstrækning er indbyrdes forbundne, da EU's forsknings- og innovationsbehov inden for marin og maritim politik vil blive udmøntet gennem programmets strategiske planlægningsproces for forskning og innovation
- b) EHFF støtter udrulning af nye teknologier og innovative produkter, processer og tjenester, særlig dem, der følger af programmet på området marin og maritim politik; EHFF fremmer også indsamling af jordbundsdata og databehandling og formidler relevante aktioner, der støttes under programmet, hvilket til gengæld bidrager til at gennemføre den fælles fiskeripolitik, EU's havpolitik, den internationale havforvaltning *og internationale forpligtelser.*

3. Med synergier med Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) sikres det, at:

- a) ordninger for kombineret finansiering fra EFRU og *Horisont Europa* anvendes til støtte for aktiviteter, der kan slå bro mellem *regionale operationelle programmer*, strategier for intelligent specialisering og international topkvalitet inden for forskning og innovation, herunder fælles tværregionale/tværnationale programmer og paneuropæiske forskningsinfrastrukturer med henblik på at styrke det europæiske forskningsrum
 - aa) *EFRU-midler kan overføres på frivillig basis til at støtte aktiviteter inden for rammerne af programmet, navnlig kvalitetsmærket "Seal of Excellence"*
- b) EFRU bl.a. fokuserer på at udvikle og styrke regionale og lokale forsknings- og innovationsøkosystemer og industriel omstilling, herunder støtte til udbredelse af resultater og udrulning af nye teknologier og innovative løsninger fra rammeprogrammerne for forskning og innovation via EFRU

ba) eksisterende regionale økosystemer, netværksplatforme og regionale strategier styrkes.

4. Med synergier med Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) sikres det, at:

- a) ESF+ kan mainstreame og opskalere innovative læseplaner med støtte fra programmet via nationale eller regionale programmer for at udstyre borgerne med de færdigheder og kompetencer, der er behov for i fremtidens job
- b) ordninger for supplerende finansiering fra ESF+ *frivilligt* kan bruges til at støtte aktiviteter *i programmet, der fremmer udvikling af* den menneskelige kapital inden for forskning og innovation for derigennem at styrke det europæiske forskningsrum [Am. 148]
- c) interventionsområdet vedrørende sundhed i ESF+ mainstreamer innovative teknologier og nye forretningsmodeller og løsninger, navnlig dem, som følger af programmerne, for således at bidrage til innovative, effektive og bæredygtige sundhedssystemer i medlemsstaterne og lette EU's borgernes adgang til bedre og mere sikker sundhedspleje.

5. Med synergier med Connecting Europe-faciliteten (CEF) sikres det, at:

- a) forsknings- og innovationsrelaterede behov inden for transport, energi og den digitale sektor i EU udpeges og fastlægges i løbet af programmets strategiske planlægningsproces for forskning og innovation
- b) CEF støtter en storstilet udrulning og ibrugtagning af innovative nye teknologier og løsninger inden for transport, energi og digitale fysiske infrastrukturer, især fra rammeprogrammerne for forskning og innovation
- c) der tilskyndes til at udveksle information og data mellem rammeprogrammet og CEF-projekter, f.eks. ved at sætte fokus på teknologier fra rammeprogrammet med en betydelig markedsmodenhed, som vil kunne ibrugtages yderligere via CEF.

6. Med synergier med programmet for det digitale Europa (DEP) sikres det, at:

- a) typen af støttede aktioner, deres forventede output og deres interventionslogik er forskellige og komplementære, selvom flere af de tematiske områder, der behandles i såvel programmet som DEP, konvergerer
- b) forsknings- og innovationsrelaterede behov i relation til digitale aspekter udpeges og fastlægges i programmets strategiske forsknings- og innovationsplaner; dette omfatter forskning og innovation med henblik på højtydende databehandling, kunstig intelligens, cybersikkerhed, *distributed ledger-teknologier og kvanteteknologier*, hvori digitale og andre støtteteknologier kombineres med ikke-teknologiske innovationer; støtte til opskalering af virksomheder, der introducerer banebrydende innovationer, idet mange af disse kombinerer digitale og fysiske teknologier; integrering af digitale aspekter i hele søjlen "Globale udfordringer og *europæisk* industriel konkurrenceevne"; støtte til digitale forskningsinfrastrukturer
- c) DEP fokuserer på storstilet digital kapacitets- og infrastrukturopbygning på områderne højtydende databehandling, kunstig intelligens, cybersikkerhed, *distributed ledger-teknologier, kvanteteknologier* og højtudviklede IT-færdigheder med henblik på bred indførelse og ibrugtagning i Europa af kritiske eksisterende eller afprøvede innovative digitale løsninger inden for en EU-ramme på områder af almen interesse (såsom sundhed, offentlig forvaltning, retsvæsen og uddannelse) eller markedssvigt (såsom digitalisering af virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder); DEP gennemføres først og fremmest gennem koordinerede og strategiske investeringer med medlemsstaterne, navnlig gennem fælles offentlige indkøb, i digitale kapaciteter, der skal deles i hele Europa, og i EU-dækkende aktioner, der støtter interoperabilitet og standardisering som led i udviklingen af et digitalt indre marked
- d) DEP-kapacitet og -infrastruktur stilles til rådighed for forsknings- og innovationsfællesskabet, herunder til aktiviteter, som støttes via programmet, bl.a. afprøvning, forsøg og demonstration på tværs af alle sektorer og fagområder
- e) nye digitale teknologier, der er udviklet gennem programmet, udbredes og ibrugtages gradvist af DEP
- f) programmets initiativer med henblik på at udvikle færdigheder og kompetencer, herunder på samplaceringscentrene under Det Europæiske Institut for Innovation og

Teknologis videns- og innovationsfællesskaber, suppleres af støtte fra programmet for det digitale Europa til kapacitetsopbygning i højtudviklede IT-færdigheder

- g) solide koordineringsmekanismer for strategisk programmering og operationelle procedurer for begge programmer ensrettes, og deres forvaltningsstrukturer inddrager Kommissionens respektive tjenestegrene og andre, der berøres af de respektive programmets forskellige dele.

7. Med synergier med programmet for det indre marked sikres det, at:

- a) programmet for det indre marked tager fat på de markedssvigt, der påvirker alle SMV'er, og at det vil fremme iværksætterier samt virksomhedsopbygning og -vækst. Der hersker fuld komplementaritet mellem programmet for det indre marked og aktionerne **fra både EIT og** det fremtidige Europæiske Innovationsråd for innovative virksomheder samt inden for støttetjenester for SMV'er, navnlig når markedet ikke tilvejebringer holdbar finansiering
- b) Enterprise Europe-netværket i lighed med andre eksisterende støtteforanstaltningerne for SMV'er (f.eks. nationale kontaktpunkter, agenturer for innovation, **digitale innovationsknudepunkter, kompetencecentre, certificerede væksthuse**) kan levere støttetjenester inden for rammerne af **Horisont Europa-programmet, herunder** Det Europæiske Innovationsråd.

8. Med synergier med LIFE-programmet for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) sikres det, at:

Forsknings- og innovationsbehov med henblik på at imødegå miljø-, klima- og energirelaterede udfordringer inden for EU udpeges og fastlægges i forbindelse med programmets strategiske planlægningsproces for forskning og innovation. LIFE vil fortsat fungere som en katalysator for gennemførelsen af EU's politik og lovgivning på områderne miljø, klima og relevant energi, bl.a. ved at udbrede og anvende forsknings- og innovationsresultater fra programmet og bidrage til, at de tages i brug i national og (inter)regional skala, hvor dette kan medvirke til at imødegå problemer på områderne miljø, klima eller omstilling til ren energi. LIFE vil navnlig fortsat tilskynde til synergier med programmet gennem tildelingen af bonuspoint i forbindelse med evalueringen af forslag, som omhandler udbredelsen af programmets resultater. LIFE's standard indsatsprojekter vil støtte udvikling, test eller demonstration af egnede teknologier eller

metoder til gennemførelse af EU's miljø- og klimapolitik, som efterfølgende kan ibrugtages i stor skala med finansiering fra andre kilder, bl.a. fra programmet. Programmets *EIT såvel som det fremtidige* Europæiske Innovationsråd kan yde støtte til at opskalere og kommercialisere nye banebrydende idéer, der kan opstå ved gennemførelsen af LIFE-projekter.

9. Med synergier med Erasmus-programmet sikres det, at:

- a) de kombinerede ressourcer fra programmet og Erasmus-programmet anvendes til at støtte aktiviteter, der skal styrke og modernisere de videregående uddannelsesinstitutioner i Europa. Programmet vil supplere Erasmus-programmets støtte til initiativet om europæiske universiteter, især dets forskningsdimension som led i udviklingen af nye fælles og integrerede langsigtede og bæredygtige strategier for uddannelse, forskning og innovation, der er baseret på tværfaglige og tværsektorielle tilgange, med henblik på at virkeliggøre videnstrekanten for derigennem at sætte skub i den økonomiske vækst; *EIT's uddannelsesaktiviteter kan både tjene som inspiration til og være forbundet med initiativet om europæiske universiteter*
- b) programmet og Erasmus-programmet fremmer integrationen af uddannelse og forskning ved at lette de videregående uddannelsesinstitutioners bestræbelser på at udarbejde og fastlægge fælles uddannelses-, forsknings- og innovationsstrategier, supplere undervisningsgrundlaget med de seneste forskningsresultater og -praksisser, tilbyde en aktiv forskningserfaring til alle studerende og ansatte inden for videregående uddannelser, særligt forskere, og støtte andre aktiviteter, som integrerer videregående uddannelse, forskning og innovation.

10. Med synergier med det europæiske rumprogram sikres det, at:

- a) forsknings- og innovationsbehov i rumsektorens leverandør- og aftagerled inden for EU udpeges og fastlægges som en del af programmets strategiske planlægningsproces for forskning og innovation; rumforskningsaktioner, der gennemføres via Horisont Europa, vil med hensyn til indkøb og enheders støtteberettigelse blive gennemført i henhold til bestemmelserne i rumprogrammet, hvor det er relevant

- b) rumdata og -tjenester, som det europæiske rumprogram stiller til rådighed som et offentligt gode, anvendes til at udvikle banebrydende løsninger gennem forskning og innovation, herunder i rammeprogrammet, navnlig med henblik på bæredygtige fødevarer og naturressourcer, klimaovervågning, intelligente byer, automatiserede køretøjer, sikring og katastrofehandtering
- c) Copernicus' data- og informationsadgangstjenester bidrager til den europæiske åbne videnskabscloud og letter dermed forskeres og videnskabsfolks adgang til Copernicus-data, forskningsinfrastrukturer, navnlig in situ-observationsnet, vil udgøre væsentlige elementer af den in situ-observationsinfrastruktur, som danner grundlag for Copernicustjenester, og disse vil med tiden drage nytte af oplysninger, som produceres af Copernicustjenesterne.

11. Med synergier med instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde ("det eksterne instrument") sikres det, at programmets forsknings- og innovationsaktiviteter med deltagelse af tredjelande og målrettede internationale samarbejdsaktioner tilstræber tilpasning til og kohærens med sideløbende markedsintroduktions- og kapacitetsopbygningsaktioner inden for rammerne af det eksterne instrument, baseret på en fælles definition af behov og i fællesskab fastsatte interventionsområder i forbindelse med programmets strategiske planlægningsproces for forskning og innovation.

12. Med synergier med Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for grænseforvaltning som led i Fonden for Integreret Grænseforvaltning sikres det, at:

- a) forsknings- og innovationsrelaterede behov inden for sikkerhed og integreret grænseforvaltning udpeges og fastlægges i løbet af programmets strategiske planlægningsproces for forskning og innovation
- b) Fonden for Intern Sikkerhed og Fonden for Integreret Grænseforvaltning støtter ibrugtagningen af innovative nye teknologier og løsninger, navnlig dem, der følger af rammeprogrammerne for forskning og innovation på området sikkerhedsforskning.

13. Med synergier med InvestEU-fonden sikres det, at:

- a) programmet af eget budget yder blandet finansiering under Horisont Europa og EIC til innovatorer med et højt risikoniveau, hvor markedet ikke tilvejebringer en

levedygtig og holdbar finansiering, når det er relevant, og programmet vil samtidig sørge for tilstrækkelig koordination til støtte for en effektiv gennemførelse og forvaltning af den privatfinansierede del af den blandede finansiering gennem fonde og formidlere, der støttes af InvestEU

- b) finansielle instrumenter til forskning og innovation samt SMV'er grupperes sammen under InvestEU-fonden, navnlig gennem et særskilt tematisk FoI-vindue og gennem produkter, som ibrugtages inden for rammerne af SMV-vinduet, og som er målrettet innovative virksomheder, for på denne måde også at bidrage til at opfylde programmets målsætninger. ***Der vil blive etableret stærke komplementære forbindelser mellem InvestEU og Horisont Europa.***

14. Med synergier med Innovationsfonden i EU's emissionshandelssystem ("Innovationsfonden") sikres det, at:

- a) Innovationsfonden specifikt vil være målrettet innovation inden for lavemissionsteknologier og -processer, herunder miljømæssigt sikker CO₂-opsamling og -anvendelse, som bidrager væsentligt til at modvirke klimaændringer, samt produkter, der erstatter kulstofintensive produkter, og som ligeledes bidrager til at fremme opførelsen og driften af projekter, der sigter mod en miljømæssigt forsvarlig opsamling og geologisk lagring af CO₂ samt innovative vedvarende energi- og energioplagrings teknologier. ***Der vil blive etableret en passende ramme for at skabe mulighed for og tilskynde til "grønnere" produkter med en bæredygtig merværdi for kunder/slutbrugere***
- b) programmet vil finansiere udvikling, demonstration ***og implementering*** af teknologier, ***herunder banebrydende løsninger***, der kan skabe resultater med hensyn til ***en kulsstoffattig økonomi og Unionens*** målsætninger angående dekarbonisering, energi og industriel omstilling, navnlig i programmets søjle 2 ***og gennem EIT***
- c) Innovationsfonden, forudsat at dets udvælgelses- og tildelingskriterier er opfyldt, kan støtte demonstrationsfasen af støtteberettigede projekter. ***Projekter, der modtager støtte fra Innovationsfonden, kan være berettigede til støtte fra*** rammeprogrammerne for forskning og innovation ***og omvendt. Innovationsfonden kan med henblik på at supplere Horisont Europa fokusere på markedsnær innovation, der bidrager til en betydelig og hurtig reduktion af CO₂-emissioner.***

Der vil blive etableret stærke supplerende forbindelser mellem Innovationsfonden og Horisont Europa.

15. Med synergier med Euratoms forsknings- og uddannelsesprogram sikres det, at:
- a) programmet og Euratoms forsknings- og uddannelsesprogram udvikler omfattende aktioner til støtte for undervisning og uddannelse (herunder Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter) med henblik på at opretholde og udvikle relevante kvalifikationer i Europa
 - b) programmet og Euratoms forsknings- og uddannelsesprogram udvikler fælles forskningsaktioner, der fokuserer på tværgående aspekter af sikker og sikret udnyttelse af andre anvendelser end elproduktion af ioniserende stråling i sektorer såsom medicin, industri, landbrug, rumfart, klimaændringer, sikkerhed, nødberedskab og bidrag til den nukleare videnskab.
16. ***Potentielle*** synergier med Den Europæiske Forsvarsfond vil ***bidrage til at undgå*** overlapning.
- 16a. ***Synergier med Et Kreativt Europa vil støtte konkurrenceevne og innovation, bidrage til økonomisk og social vækst og fremme en effektiv anvendelse af offentlige midler.***
- 16b. ***Der kan planlægges synergier med vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse.***

BILAG V

CENTRALE INDIKATORER FOR VIRKNINGSVEJE

Overvågningen af rammeprogrammets ***fremskridt*** i retning af opfyldelsen af dets målsætninger, ***som er beskrevet i artikel 3***, struktureres med virkningsveje og tilknyttede centrale indikatorer for virkningsveje. Virkningsvejene er følsomme over for tidsfaktoren ***og afspejler tre supplerende kategorier af virkninger, der afspejler den ikkelineære karakter af FoI-investeringer: den videnskabsrelaterede virkning, den samfundsrelaterede virkning og den teknologiske/økonomiske virkning.*** For hver af disse kategorier af virkninger vil der blive anvendt ***referenceindikatorer til at spore fremskridt, idet der skelnes mellem kort, mellemlang og lang sigt, herunder efter udløbet af programmets varighed, med mulighed for opdeling, herunder opdeling efter medlemsstater og associerede lande.*** Disse indikatorer udarbejdes ved hjælp af ***kvantitative og kvalitative metoder.*** Programmets enkelte dele vil bidrage til disse indikatorer i forskelligt omfang og via forskellige

mekanismer. Yderligere indikatorer kan anvendes til at overvåge de enkelte dele af programmet, hvor det er relevant.

Mikrodataene bag de centrale indikatorer for virkningsveje vil blive indsamlet for alle dele af programmet og alle gennemførelsesmekanismer på en centralt styret og ensartet måde og med en tilstrækkelig detaljeringsgrad, idet rapporteringsbyrden for støttemodtagerne minimeres.

Ud over de centrale indikatorer for virkningsveje vil der – næsten i realtid og som en del af de gennemførelses- og forvaltningsdata, der er omhandlet i artikel 45 – blive indsamlet og indberettet data om den optimerede gennemførelse af programmet for styrkelse af det europæiske forskningsrum, hvilket vil fremme ekspertisebaseret deltagelse fra alle medlemsstater i programmet og fremme samarbejdsforbindelser i europæisk forskning og innovation. Dette vil bl.a. omfatte overvågning af samarbejdsforbindelser, netværksanalyse, data om forslag, ansøgninger, deltagelse og projekter, ansøgere og deltagere (herunder organisationstype såsom civilsamfundsorganisationer, SMV'er og den private sektor), lande (såsom en specifik klassifikation for landegrupper som f.eks. medlemsstater, associerede lande og tredjelande), køn, rolle i projektet, fagområde/sekter (herunder samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber) og graden af klimamainstreaming og de dermed forbundne udgifter.

Indikatorer for videnskabsrelaterede virkningsveje

Programmet forventes at få en videnskabsrelateret virkning ved at skabe ny viden af høj kvalitet, styrke den menneskelige kapital inden for forskning og innovation og fremme formidling af viden og åben videnskab. Fremskridt på dette område vil blive overvåget via referenceindikatorer fastsat for de følgende tre centrale virkningsveje.

Indikatorer for samfundsrelaterede virkningsveje

Programmet forventes at få en samfundsrelateret virkning ved at tackle EU's politiske prioriteter *og globale udfordringer, herunder FN's mål for bæredygtig udvikling, ud fra principperne i 2030-dagsordenen og Parisaftalens mål* og gennem FoI, skabe fordele og virkninger gennem FoI-missioner *og europæiske partnerskaber* samt styrke udnyttelsen af innovation i samfundet, *hvilket i sidste ende vil bidrage til borgernes trivsel*. Fremskridt på dette område vil blive overvåget via *tre* referenceindikatorer fastsat for de følgende tre centrale virkningsveje.

Indikatorer for *teknologiske/økonomiske* virkningsveje

Programmet forventes at få en *teknologisk/økonomisk* virkning, *navnlig i Unionen*, ved at påvirke virksomhedsetablering og -vækst, *især hvad angår SMV'er, herunder opstartsvirksomheder*, skabe direkte og indirekte beskæftigelse, *navnlig i Unionen*, og opnå en løftestangeffekt for investeringer inden for forskning og innovation. Fremskridt på dette område vil blive overvåget via referenceindikatorer fastsat for de følgende tre centrale virkningsveje.

Bilag V – tabel

På vej mod videnskabsrelaterede virkninger	På kort sigt	På mellemlang sigt	På lang sigt
Skabelse af ny viden af høj kvalitet	<u>Publikationer –</u> antal rammeprogram-relaterede fagfællebedømte videnskabelige publikationer	<u>Citationer –</u> fagområdeopdelte citationsdatabase over rammeprogram-relaterede fagfællebedømte videnskabelige publikationer	<u>Forskning i verdensklasse –</u> antal og andel af fagfællebedømte publikationer fra rammeprogram-projekter, som udgør centrale bidrag til videnskabelige områder
Styrkelse af menneskelig kapital inden for Fol	<u>Færdigheder –</u> antal forskere, <i>der er involveret i</i> rammeprogram-projekters opkvalificeringsaktiviteter (<i>uddannelse, mentorordninger/coaching, mobilitet og</i>	<u>Karriere –</u> antal og andel af opkvalificerede rammeprogram-forskere med	<u>Arbejdsvilkår –</u> antal og andel af opkvalificerede rammeprogram-forskere med forbedrede arbejdsvilkår, <i>herunder forskeres lønninger</i>

	<i>adgang til Fol-infrastrukturer)</i>	<i>øget individuel indflydelse inden for deres Fol-felt</i>	
Fremme af formidling af viden og åben videnskab	<u>Delt viden –</u> andel af rammeprogram-forskningsoutput (åbne data/åben publikation/software osv.), som deles via åben videninfrastruktur	<u>Formidling af viden –</u> andel af rammeprogram-forskningsresultater, hvortil der gives åben adgang, som aktivt anvendes/citeres	<u>Nye samarbejdsforbindelser –</u> andel af rammeprogram-støttemodtagere, som har udviklet nye tværfaglige/tværasektorielle samarbejdsforbindelser med brugere af deres åbne rammeprogram-Fol-output

Bilag V – tabel

På vej mod samfundsrelaterede virkninger	På kort sigt	På mellemlang sigt	På lang sigt
<p>Håndtering af EU's politiske prioriteter og globale udfordringer gennem Fol</p>	<p><u>Output –</u> antal og andel af output, der har til formål at tage hånd om EU's fastsatte politiske prioriteter og globale udfordringer (herunder målene for bæredygtig udvikling) (flerdimensionelle: for hver fastsat prioritet)</p> <p>herunder: antal og andel af klimarelevant output, der har til formål at opfylde EU's forpligtelser i henhold til Parisaftalen</p>	<p><u>Løsninger –</u> antal og andel af innovationer og videnskabelige resultater, der tager hånd om EU's fastsatte politiske prioriteter og globale udfordringer (herunder målene for bæredygtig udvikling) (flerdimensionelle: for hver fastsat prioritet)</p> <p>herunder: antal og andel af</p>	<p><u>Fordele –</u> aggregerede anslåede virkninger af anvendelsen/udnyttelsen af rammeprogram-finansierede resultater til at tage hånd om EU's fastsatte politiske prioriteter og globale udfordringer (herunder målene for bæredygtig udvikling), herunder bidrag til den politiske og lovgivningsmæssige cyklus (f.eks. normer og standarder) (flerdimensionelle: for hver fastsat prioritet)</p>

		<i>klimarelevante innovationer og videnskabelige resultater, der opfylder EU's forpligtelser i henhold til Parisaftalen</i>	<i>herunder: aggregerede anslåede virkninger af anvendelsen/udnyttelsen af klimarelevante rammeprogram-finansierede resultater til at opfylde EU's forpligtelser i henhold til Parisaftalen, herunder bidrag til den politiske og lovgivningsmæssige cyklus (f.eks. normer og standarder)</i>
Opnåelse af fordele og virkninger gennem Fol-missioner	af Fol-missioners output – output i specifikke Fol-missioner <i>(flerdimensionelle: for hver fastsat mission)</i>	Fol-missioners resultater – resultater af specifikke Fol-missioner <i>(flerdimensionelle: for hver fastsat mission)</i>	<u>Fol-missioners målopfyldelse –</u> opfyldte mål i specifikke Fol-missioner <i>(flerdimensionelle: for hver fastsat mission)</i>
Styrkelse af udbredelsen af forskning og innovation	af <u>Medskabelse –</u> antal og andel af rammeprogram-projekter, hvor EU-borgere og slutbrugere bidrager til	<u>Inddragelse –</u> antal og andel af rammeprogram-støttemodtagende enheder	<u>Indførelse af samfundsrelateret R&I –</u> udbredelse af og opsøgende aktiviteter med hensyn til rammeprogrammets medskabte videnskabelige resultater og

samfundet	medskabelse af Fol-indhold	med mekanismer til inddragelse af borgerne og slutbrugerne efter rammeprogram-projekter	innovative løsninger
-----------	----------------------------	---	----------------------

Bilag V – tabel

På vej mod <i>teknologiske/økonomiske</i> virkninger	På kort sigt	På mellemlang sigt	På lang sigt
Skabelse af innovationsbaseret vækst	<u>Innovative output</u> – antal innovative produkter, processer eller metoder fra rammeprogrammet (opdelt efter type af innovation) og anvendelser relateret til intellektuelle ejendomsrettigheder	<u>Innovationer</u> – antal innovationer fra rammeprogram-projekter (opdelt efter type af innovation), herunder fra tildelte intellektuelle ejendomsrettigheder	<u>Økonomisk vækst</u> – etablering, vækst og markedsandele for virksomheder, som har udviklet innovationer inden for rammeprogrammet
Skabelse af flere og bedre job	<u>Beskæftigelsesstøtte</u> – antal skabte job og bevarede job (fuldtidsækvivalenter) i rammeprogram- projektets støttemodtagende enheder (opdelt efter type af job)	<u>Varig beskæftigelse</u> – tilvækst i antallet af job (fuldtidsækvivalenter) i støttemodtagende enheder efter rammeprogram- projekter (opdelt efter type af	<u>Samlet beskæftigelse</u> – antal skabte eller bevarede direkte og indirekte job som følge af formidlingen af rammeprogrammets resultater (opdelt efter type af job)

		job)	
Løftestangeffekt af investeringer i Fol	<u>Saminvestering</u> – omfanget af offentlige og private investeringer mobiliseret via rammeprogrammets oprindelige investering	<u>Opskalering</u> – omfanget af offentlige og private investeringer mobiliseret med henblik på at udnytte eller opskalere rammeprogrammets resultater (<i>herunder udenlandske direkte investeringer</i>)	<u>Bidrag til "3 %-målet"</u> – rammeprogrammets bidrag til EU's fremskridt hen imod målet om 3 % af BNP

BILAG Va

Områder for mulige missioner og områder for mulige institutionaliserede europæiske partnerskaber, der etableres i henhold til artikel 185 eller 187 i TEUF

I overensstemmelse med artikel 7 og 8 i denne forordning er områderne for mulige missioner og mulige europæiske partnerskaber, der skal etableres i henhold til artikel 185 eller 187 i TEUF, fastsat i nærværende bilag.

I. Områder for mulige missioner

Missionsområde 1: Tilpasning til klimacændringer, herunder samfundsmæssig omstilling

Missionsområde 2: Kræft

Missionsområde 3: Sunde oceaner, have og kystfarvande og indre farvande

Missionsområde 4: Klimaneutrale og intelligente byer

Missionsområde 5: Jordens sundhed og fødevarer

Hver mission vil følge de principper, der er fastsat i artikel 7, stk. 3 i denne forordning.

II. Områder for mulige institutionaliserede europæiske partnerskaber på grundlag af artikel 185 eller 187 i TEUF

Partnerskabsområde 1: Hurtigere udvikling og sikrere brug af sundhedsinnovationer til europæiske patienter samt global sundhed.

Partnerskabsområde 2: Fremme af centrale digitale teknologier og støtteteknologier og brugen heraf, herunder, men ikke begrænset til, nye teknologier såsom kunstig intelligens og kvanteteknologier.

Partnerskabsområde 3: Europæisk lederskab inden for metrologi, herunder et integreret metrologisystem.

Partnerskabsområde 4: Fremme af konkurrenceevnen, sikkerheden og miljøresultaterne for EU's lufttrafik, luftfart og jernbaner.

Partnerskabsområde 5: Bæredygtige, inklusive og cirkulære biobaserede løsninger.

Partnerskabsområde 6: Hydrogenteknologier og teknologier til lagring af bæredygtig energi, som har lavere miljøaftryk og mindre energiintensiv produktion.

Partnerskabsområde 7: Rene, sammenkoblede, samarbejdsorienterede, autonome og automatiserede løsninger på fremtidige mobilitetsbehov for mennesker og varer.

Partnerskabsområde 8: Innovative og FoU-intensive små og mellemstore virksomheder.

Processen med at vurdere behovet for et institutionaliseret europæisk partnerskab inden for et af de ovennævnte partnerskabsområder kan resultere i et forslag på grundlag af artikel 185 eller artikel 187 i TEUF i overensstemmelse med Europa-Kommissionens initiativret. Derudover kan det pågældende partnerskabsområde også være underlagt et partnerskab i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a) eller b), i rammeprogrammet eller blive gennemført ved indkaldelser til forslag inden for rammerne af Horisont Europa.

Da de mulige områder for institutionaliserede europæiske partnerskaber dækker brede tematiske områder, kan de på grundlag af de anslåede behov gennemføres ved hjælp af flere end et partnerskab.

